

Helyi Esélyegyenlőségi Program

Bogács Község Önkormányzata



2024.

Tartalom

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés	3
A település bemutatása	3
Értékeink, küldetésünk	5
Célok	6
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Helyzetelemzése (HEP HE)	7
1. Jogszabályi háttér bemutatása	7
2. Stratégiai környezet bemutatása	8
3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége	13
4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység	32
5. A nők helyzete, esélyegyenlősége	46
6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége	50
7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége	56
8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása	59
9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága	61
A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	62
1. A HEP IT részletei	62
A helyzetelemzés megállapításainak összegzése	62
A beavatkozások megvalósítói	63
Jövőképünk	64
Az intézkedési területek részletes kifejtése	65
2. Összegző táblázat – A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)	76
3. Megvalósítás	80
A megvalósítás előkészítése	80
A megvalósítás folyamata	80
Monitoring és visszacsatolás	81
Nyilvánosság	82
Érvényesülés, módosítás	83
4. Elfogadás módja és dátuma	83

Helyi Esélyegyenlőségi Program (HEP)

Bevezetés

Összhangban az Egyenlő Bánásmódról és az Esélyegyenlőség Előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény, a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról szóló 2021. 06. 30-án módosított 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet alapján megjelent Belügyminisztérium „Módszertani útmutató a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” c. dokumentum szerint átdolgozva, Bogács Önkormányzata Esélyegyenlőségi Programban rögzíti az esélyegyenlőség érdekében szükséges feladatokat.

Az önkormányzat vállalja, hogy az elkészült és elfogadott Esélyegyenlőségi Programmal összehangolja a település más dokumentumait¹, valamint az önkormányzat fenntartásában lévő intézmények működtetését. Vállalja továbbá, hogy az Esélyegyenlőségi Program elkészítése során bevonja partneri kapcsolatrendszerét, különös tekintettel a köznevelés állami és nem állami intézményfenntartóira. Jelen helyzetelemzés az Esélyegyenlőségi Program megalapozását szolgálja.

A település bemutatása

Bogács Dél-Borsod egyik legszebb települése. Egertől 16 km-re, Mezőkövesdtől 8 km-re fekszik. Nemzetközi hírű termálfürdőjével, szép környezeti fekvésével, gazdag kulturális programjaival, borkultúrájával, fejlett infrastruktúrájával és színvonalas szolgáltatásaival a régió kiváló üdülőközsége. A Bükk Nemzeti Park közelsége, gazdag madár- és állatvilága, erdős tájai révén ragyogó alkalmat nyújt kisebb-nagyobb kirándulásokra, gyalogtúrákra a természetjáróknak, a téli sportok kedvelőinek, a horgászoknak és vadászoknak is lehetőséget kínál az év minden hónapjában.



A település története: Az egykori oklevelek 1248-ban említik először Bogácsot, akkor még Bagachi alakban.

Már a kora Árpád-korban lakott település volt, s nemesi birtokosai a község nevére magukat Bogácsiaknak nevezték. A család egyik ága 1323-ban birtokrészét az egri káptalanra hagyta, a falu nagyobb része azonban még évszázadokig megmarad a Bogácsiak kezén. Örökösödés és adományozás során közben más nemesi családok is osztoztak a község területén. A török hódoltság idején már az 1550-es évektől adózik a töröknek, a háborús időszakokban azonban többször elmenekülnek, de mindig visszatérnek és a község lakottként éri meg a török uralom végét.

A XVII. században adományozás és csere útján az egri káptalan lett a község egyetlen földesura. Mivel úrbéres község volt, lakói 1848-ban törvényesen megszabadultak a földesúri szolgáltatásoktól, 1857-ben pedig megtörtént a földesúri és volt jobbágyi földek elkülönítése is.

¹ Költségvetési koncepció, Gazdasági program, Szolgáltatástervezési koncepció, Településfejlesztési stratégia, Településrendezési terv, Településszerkezeti terv, Településfejlesztési koncepció

A lakosság főként földműveléssel, szőlőtermesztéssel foglalkozott, a századvégi filoxéra (kárttevő) járvány után újra híres a település szőlőkultúrája.

A II. világháború idején, 1944-ben kisebb harcok folytak a környéken.

Az 1950-es években a térségben olajat kerestek, amit nem találtak, de a próbafúrások során termálvíz tört fel. A község termálfürdőjében 1959-ben épült az első medence, 1973-ban három újabb. A létesítmény 2000-től már hat medencével várja az idelátogatókat. 2011 és 2012 között jelentős átalakításokon ment keresztül a fürdő, amelyek leginkább a medencék felújítását érintették. Ezt követően egy három pályás csúszda került felépítésre, valamint ez évben teljesen megújult a főbejárat is, így ma már a modern kor követelményeinek megfelelő környezet fogadja a Bogácsra látogatókat.

Építészeti, kultúrtörténeti és természeti értékek:

A **Termálfürdő** a gyógyulni és pihenni vágyó vendégeket egész évben fogadja. A fürdő területén 11 medence – hat gyógyvizű, egy fedett élménymedence, egy fedett gyermekpancsoló, kettő gyermek- és egy úszómedence – várja a fürdőzőket a nyári szezonban. Szezonon kívül hat gyógyvizű medencében (az egyik fedett) és a fedett élményfürdőben lehet megmártózni. A tizenkettedik medence a strandhoz kapcsolódó Jurta üdülőközpont vendégeinek felfrissülését szolgálja. A kénese termálvíz hatékonyan elősegíti a reuma, ízületi és mozgásszervi betegségek gyógyulását. A fürdőhöz kapcsolódó szolgáltatások és ellátások színvonalasak, mindenki számára megfizethetőek. Korszerű, új kempingek szálláshelyek állnak a vendégek rendelkezésére. A strand területén különösen főszezonban számtalan vendéglátó egység és egyéb szolgáltatás (masszázs, fizioterápia, iszappakolás, szauna) található.



A **Bükkaljai Borvidék** 19 településén 15 hegyközség működik. Bükkalja borai hasonlóak az egriekhez, de valamivel magasabb a savtartalmuk. A borok száraz és félszáraz minőségben készülnek, de az újabb fajtákból (Zengő) félédes borok is megtalálhatók. A Bükkaljai Borvidék tradícióját, jó hírét szolgálják a borospincék. A riolittufába vájt kiváló mikroklímájú pincékben érlelik a bogácsi szőlőhegyen termelt tüzés borokat, amelyeket a vendégek végigkóstolhatnak. A táj szépsége, tiszta, jó levegője a Bükk-hegység közelsége révén Bogács, a pihenni, kikapcsolódni és gyógyulni vágyók széles rétegeinek ideális üdülőhelye.

A **Szent Márton műemléktemplom**: Az eredetileg román stílusú templom feltehetően a községgel közel egyidős épület, mivel Bogács első írásos említésekor, 1248-ban már jelenlegi helyén, bár közel sem jelenlegi formájában állt a templom. Az építményt többször lerombolták, újjáépítették, felújították az évszázadok során. A templom, koránál és jelentőségénél fogva a község egyetlen műemléképülete, s egyben fontos turistacélpont a Bogácsra látogatóknak.



Horgásztó: A Szoros-patak felduzzasztásával a fürdőtől 300m-re létesült mesterséges tó ma horgásziparadicsom. A tóban telepített halak horgászhatók : törpeharcsa, csuka, ponty, keszeg, amur. Telelő telepe a vadrécének, vonuláskor pihenőhelye költöző madaraink közül a hattyúnak, vadlibának. A tó kellemes kikapcsolódást biztosít nemcsak a horgászoknak, hanem minden Bogácsra látogató vendégnek is.

Kaptárkövek – Kilátó: Bogács határában a Hintóvölgyben található egy ötfülkés kaptárkö. Kaptárkövek a szomszédos községekben is szép számmal találhatók. Az esetek nagy részében feltűnően szabályos riolittufa-fülkék. Rendeltetésükkel kapcsolatban eltérő vélemények alakultak ki. A kaptárkövek első leírójának Bartos Gyula egri főkáptalani levéltárosnak az volt a véleménye, hogy a fülkékben minden valószínűség szerint a késői vaskorszakban egy itt lakó kelta eredetű néptörzs elégetett halottainak hamvait tartalmazó urnáit helyezte el.

Értékeink, küldetésünk

Az esélyegyenlőség minden ember számára fontos érték. Megléte segíti, hogy mindenkinek esélye legyen jó minőségű szolgáltatásokra, az esélyegyenlőtlenséggel küzdő emberek előnyben részesítését az élet minden területén, függetlenül attól, hogy nő vagy férfi, egészséges vagy fogyatékossgal él, milyen a származása vagy az anyagi helyzete.

Bogács Község Önkormányzata folyamatosan érvényesíti az esélyegyenlőségi szempontokat az önkormányzat működését, fejlesztését meghatározó alapvető dokumentumaiban. Az esélyegyenlőség megvalósítását horizontális elvnek tekinti, amely áthatja valamennyi önkormányzati tevékenységet: a kötelező és önként vállalt feladatok ellátását a helyi szintű közpolitika alakítása során.

Az Önkormányzat az esélyegyenlőségi politikáját munkáltatói szerepkörben, közvetlen szolgáltatásai és intézményfenntartói szerepkörben érvényesíti. Az esélyegyenlőséggel kapcsolatos tevékenysége folyamán mindent megtesz annak érdekében, hogy az egyes projektek kidolgozásában az érdekelt civil szerveződések is aktív szerepet játsszanak, elősegítve ezzel a település lakosságának ilyen irányú szemléletváltását. Ennek eszközei szabályozás, támogatás és a jó gyakorlatok bevezetése, bemutatása.

Ezen szempontok alapján önkormányzatunk küldetésének tekinti a lakosság igényeinek magas színvonalú kiszolgálását az alábbi területeken:

- Magas színvonalú közszolgáltatások nyújtása. Az országos politikai irányelvek helyi szintű, hatékony megvalósítása.
- A képviselő-testület és bizottságai hatékony, törvényes működésének biztosítása.
- Egyenrangú kapcsolat kiépítése a lakossággal és munkatársakkal egyaránt.

Értékeink:

- Szaktudás, ügyfélbarát önkormányzat, hatékony, jogszerű ügyintézés
- Jó munkahelyi körülmények
- Esélyegyenlőség, szociális érzékenység, szolidaritás, tolerancia
- Hagyományörzés, közösségteremtés, kooperáció
- Környezetvédelem, környezettudatosság

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános céljai:

- Társadalmi összefogás a hátrányos helyzetű csoportok, egyének számára az esélyegyenlőség biztosításához
- A teljes körű szociális ellátásokhoz és valamennyi közszolgáltatáshoz hozzájutás biztosítása.
- A hátrányos megkülönböztetés megszüntetésére a szociális egészségügyi, oktatási és foglalkoztatási célok összekapcsolása.

A település minden lakójának a megélhetéshez szükséges források biztosítása

Az esélyegyenlőség megteremtésének általános elvei:

Bogács Község Önkormányzata elismeri minden embernek azt a jogát, hogy egyenlő méltóságú személyként élhessen a településen, és ezt az alábbi elvek alapján próbálja megvalósítani:

- Emberi méltóság tiszteletben tartásával tiszteli az ember értékeit, és egyediségét.
- Egyenlő bánásmód és megkülönböztetés tilalmával megakadályozza a hátrányos megkülönböztetés bármilyen formáját, elutasítja nemre, fajra, nemzetiségre, származásra, vallásra, politikai meggyőződésre vonatkozó megkülönböztetést.
- Az önkormányzat, a község minden tagjának érdeke a társadalmi szolidaritás erősítése.

Célok

A Helyi Esélyegyenlőségi Program átfogó célja

Bogács település Önkormányzata az Esélyegyenlőségi Program elfogadásával érvényesíteni kívánja:

- az egyenlő bánásmód, és az esélyegyenlőség biztosításának követelményét,
- a közszolgáltatásokhoz történő egyenlő hozzáférés elvét,
- a diszkriminációmentességet,
- szegregációmentességet,
- a foglalkoztatás, a szociális biztonság, az egészségügy, az oktatás és a lakhatás területén a helyzetelemzés során feltárt problémák komplex kezelése érdekében szükséges intézkedéseket. A köznevelési intézményeket – az óvoda kivételével – érintő intézkedések érdekében együttműködik az intézményfenntartó központ területi szerveivel (tankerülettel).

A településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének feltérképezése és a feltárt problémák komplex kezelésre szolgáló (más települési programokkal összehangolt) intézkedési terv megalkotása, a helyben érintett szereplők bevonásával, szükség szerint a települések közötti együttműködések kialakításával.

A HEP helyzetelemző részének célja

Elsődleges célunk számba venni a 321/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet 1. § (2) bekezdésében nevesített, esélyegyenlőségi szempontból fókuszban lévő célcsoportokba tartozók számát és arányát, valamint helyzetét a településen.

E mellett célunk a célcsoportba tartozókra vonatkozóan áttekinteni a szolgáltatásokhoz történő hozzáférésük alakulását, valamint feltárni az ezeken a területeken jelentkező problémákat.

További célunk meghatározni az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő feladatokat, és azokat a területeket, melyek fejlesztésre szorulnak az egyenlő bánásmód érdekében.

A célok megvalósításának lépéseit, azok forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését az HEP IT tartalmazza.

A HEP IT célja

Célunk a helyzetelemzésre építve olyan beavatkozások részletes tervezése, amelyek konkrét elmozdulásokat eredményeznek az esélyegyenlőségi célcsoportokhoz tartozók helyzetének javítása szempontjából.

További célunk meghatározni a beavatkozásokhoz kapcsolódó kommunikációt.

Szintén célként határozzuk meg annak az együttműködési rendszernek a felállítását, amely a programalkotás és végrehajtás során biztosítja majd a megvalósítás, nyomon követés, ellenőrzés-értékelés, kiigazítás támogató strukturális rendszerét, vagyis a HEP Fórumot és a hozzá kapcsolódó tematikus munkacsoportokat.

A HEP jelentősége

A HEP-ek nem csupán a felzárkózási stratégia településszintű megvalósításának alapegységei, hanem fontos szerepet töltenek be a kormányzati konzultációs rendszerben azzal, hogy megteremtik a lehetőséget a kormányzati célok társadalmazására, a fejlesztési elképzelésekhez történő csatlakozásra és fordított irányban az alulról felfelé történő információáramlásban is lehetőséget

biztosítanak a településszintű előrehaladás nyomon követésére és fejlesztési igények megfogalmazására a felzárkózási, esélyteremtési feladatokhoz kapcsolódóan

1. Jogszabályi háttér bemutatása

1.1. A program készítését előíró jogszabályi környezet rövid bemutatása

Az Alaptörvény 4. módosításával bekerült a XV. cikk (4) pontjaként, hogy „Magyarország az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás megvalósulását külön intézkedésekkel segíti.”

A helyi esélyegyenlőségi program elkészítését az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény (továbbiakban: Ebktv.) előírásai alapján végeztük. A program elkészítésére vonatkozó részletszabályokat a törvény végrehajtási rendeletei,

- a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szabályairól és az esélyegyenlőségi mentorokról” szóló 321/2011. (XII.27.) Korm. rendelet „2. A helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének szempontjai” fejezete és 2021.06.30-i módosítása
- a Belügyminisztérium honlapján megjelent „MÓDSZERTANI ÚTMUTATÓ a helyi esélyegyenlőségi programok elkészítésének szempontjaihoz és a program felülvizsgálatához” alapján alkalmaztuk, különös figyelmet fordítva a
- a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (továbbiakban: Mötv.)
- a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (továbbiakban: Szt.)
- a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: Flt.)
- a nemzetiségek jogairól szóló 2011. évi CLXXIX. törvény (továbbiakban: nemzetiségi törvény)
- az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (továbbiakban: Eütv.)
- a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gytv.)
- a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény (továbbiakban: Nkntv.)

előírásaira.

2. Stratégiai környezet bemutatása

A felzárkózás politika alapidokumentumaként Magyarország Kormánya 2011-ben fogadta el a Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégiát [1430/2011. (XII. 13.) Korm. hat.], majd 2014-ben annak frissítéseként a Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia II-t [1603/2014. (XI. 4.) Korm. hat.] 2021-ben elkészült a **Magyar Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia 2030** (MNTFS 2030), amely a következő 10 évre alapozza meg a felzárkózás-politika fő irányait.

Új Roma Stratégia(2019-2030)

Nemzeti Ifjúsági Stratégia (2009-2024)

„Legyen jobb a gyermekeknek” Nemzeti Stratégia (2007-2032)

Nők és Férfiak Társadalmi Egyenlőségét Elősegítő Nemzeti Stratégia (2010-2021)

Idősügyi Nemzeti Stratégia (2010-2022), (2023-2024)

Országos Fogyatékosügyi Program (2015-2025)

A HEP-ekben leképeződik a felzárkózási stratégia szemlélete, így azok a felzárkózás politika helyi szintű részeként és a végrehajtás eszközeiként működnek.

A helyi felzárkózás politika tervezési alapjaként épít a HEP-ekre a Pénzügyminisztérium összefogásában készült **Nemzeti Fejlesztés 2030, Országos Fejlesztési és Területfejlesztési Koncepció** is.

Az Ebktv. 31. § (2) bekezdése értelmében **a programalkotás során gondoskodni kell a HEP és a települési önkormányzat által készítendő egyéb fejlesztési tervek, koncepciók, továbbá a köznevelési esélyegyenlőségi terv, illetve a szakképzési esélyegyenlőségi terv és az integrált településfejlesztési stratégia antiszegregációs célkitűzéseinek összhangjáról.**

2.1 Kapcsolódás helyi stratégiai és települési önkormányzati dokumentumokkal, koncepciókkal, programokkal

Bogács község a Helyi Esélyegyenlőségi Programját a település már meglévő, előre megtervezett stratégiáival összhangban, közös élehető jövő megteremtését szem előtt tartva alkotta meg. Bogács Településfejlesztési Tervének célja, hogy megfogalmazza a település hosszú távú jövőképét és ahhoz igazítsa középtávú fejlesztési céljait.

A település hosszú távú jövőképe az értékek és hagyományok megőrzése mellett a fenntartható fejlődés, az értékörzés és a megújulás.

Középtávú stratégiai célok:

- fenntartható fejlesztés a funkciók harmóniájában,
- a település, mint az élehető, értékörző, dinamikus környezet,
- példaértékű gondoskodás és egyenlő esélyek biztosítása.

Az ágazati stratégiákat átszövő, a helyi lakosság érdekeit figyelembe vevő kiemelt horizontális szempont az egyenlő hozzáférés, az egyenlő bánásmód biztosítása. Az egyes programok, koncepciók, középtávú stratégiából kiindulva saját területére vonatkozólag határozza meg az esélyegyenlőséget előmozdító célokat, intézkedéseket.

• Költségvetési Rendelet

A 2024. évi költségvetési rendelet tervezetének elkészítését, Képviselő-testület elé terjesztését az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 24.§-a és az államháztartásról szóló törvény végrehajtásáról szóló 368/2011.(XII. 31.) számú Kormányrendelet szabályozzák. A jogszabályok szerint a polgármester a költségvetési törvény hatályba lépését követő 45. napig terjeszti a Képviselő-testület elé a következő évi költségvetési rendelet-tervezetet. Ennek a törvényi előírásnak megfelelően készült el Bogács Község Önkormányzatának 2024. évi költségvetése, figyelembe véve a gazdasági program célkitűzéseit.

• Gazdasági program 2020-2024

A 2011. évi CLXXXIX. törvény alapján 2020. június 25-én fogadta el gazdasági programját. A program alapelvei:

1. Elsődleges cél az önkormányzat kötelező feladatainak magas színvonalú ellátása.
2. A településfejlesztés folyamatos, egymásra épülő folyamat, minden egyes eleme következmény és előzmény is egyben.
3. A településfejlesztéshez szükséges anyagi források előteremtésére a saját forráson túl a lehető legaktívabb mértékben szükséges a hazai és EU-s források felkutatása, kiaknázása.
4. A helyi gazdaságfejlesztés motorja a turizmus fejlesztése.
5. A helyi mikro- és kisvállalkozások megerősítése, a mezőgazdasági vállalkozások megújulása, új munkahelyek létesítése kiemelt feladatunk.
6. A fenntartható fejlődés záloga a természeti-környezeti, kulturális értékek megőrzése

• Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció

A szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. tv. 92.§-a szerint, a legalább 2000 lakosú települések számára előírt Szociális Szolgáltatástervezési Koncepció célja középtávon egy olyan szolgáltató rendszer kialakítása, mely a jogszabályi előírások teljesítésével elsősorban a településen élő szociálisan rászorult személyek, valamint a helyi lakosság részére biztosítandó szolgáltatási feladatokat és az igények kielégítését határozza meg. A koncepció két évente felülvizsgálandó.

• Településrendezési Terv

Az épített környezet alakításáról és védelméről szóló 1997. évi LXXVIII. tv. 6.§-a alapján Bogács Község Önkormányzata a településrendezési feladatát a helyi építési szabályzat, valamint a településrendezési tervek elkészítésével és elfogadásával látja el.

2.2 A helyi esélyegyenlőségi program térségi, társulási kapcsolódásainak bemutatása

Községünk 2004. évtől tagja – 23 Mezőkövesdi kistérséghez tartozó településsel közösen - a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A Társulás működésének célja és feladata:

- egyrészt, hogy biztosítsa a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztését, közös területfejlesztési programok és projektek kialakítását, a fejlesztések megvalósítását szolgáló pénzalap létrehozását, a térség gazdasági fejlődésének előmozdítását,
 - másrészt személyes gondoskodás keretében családgondozási és gyermekjóléti szolgálatot működtet,
 - egészségügyi ellátás keretében szervezi a központi orvosi ügyeletet,
 - szervezi az állati hulladékok gyűjtését és ártalmatlanítását
 - az önkormányzati működés szakszerű ellátása keretében belső ellenőrzési feladatokat lát el-
- Az Önkormányzati törvénytársulásokra vonatkozó szabályozásának változása miatt a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-től alakult újjá, céljai és feladatai nagymértékben nem változtak.

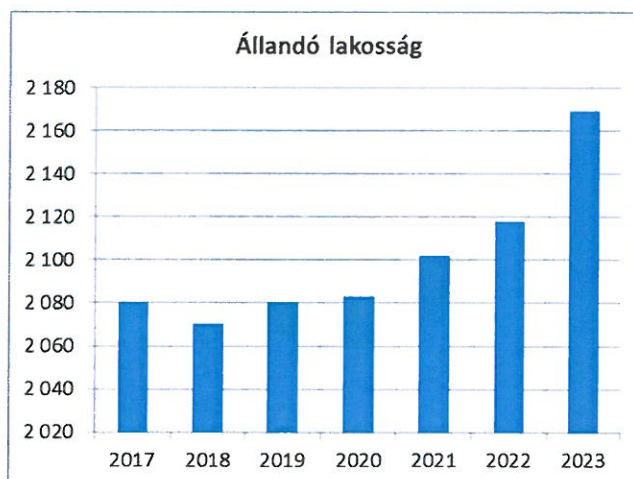
2.3 A települési önkormányzat rendelkezésére álló, az esélyegyenlőség szempontjából releváns adatok, kutatások áttekintése, adathiányok kimutatása

A helyzetelemzés alapját szolgáló statisztikai adatokat a KSH-Statinfo, TeIR adatbázisból, valamint a helyi nyilvántartásokból gyűjtöttük össze. Felhasználtuk az ágazati éves beszámolók megállapításait, a helyi szakemberek, érdekképviselői csoportok vezetőinek tapasztalatait. Azoknál az adatoknál, amelyekre nyilvántartás nincs, azokban az esetekben a 2011. évi népszámlálás adataiból indultunk ki.

Bogács község **állandó lakossága** 2024. január 1-jén 2.169 fő volt, amely szinte évről évre folyamatosan növekszik. A további adatokkal történő összehasonlítás során megállapítható, a népességszám növekedése nem a természetes szaporodás eredménye, hiszen az községünkben is – az országos adatokhoz hasonlóan – csökken. A lakosságszám növekedése a településre beköltözők magas számából következik.

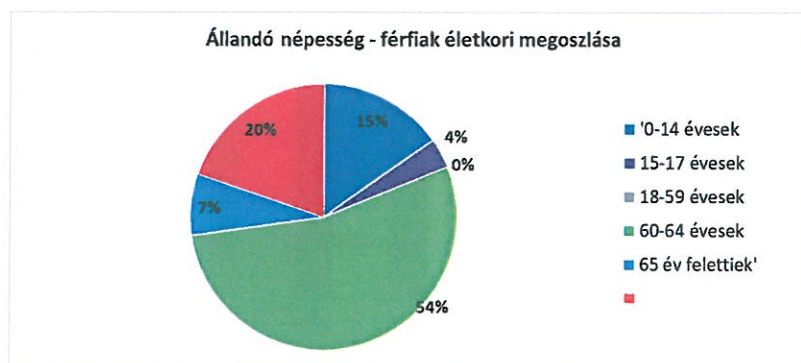
1. számú táblázat - Állandó lakosság száma az év végén		
Év	Fő (TS 001)	Változás
2017	2 080	bázis év
2018	2 070	99,52%
2019	2 080	100,48%
2020	2 083	100,14%
2021	2 102	100,91%
2022	2 118	100,76%
2023	2 169	103,19%

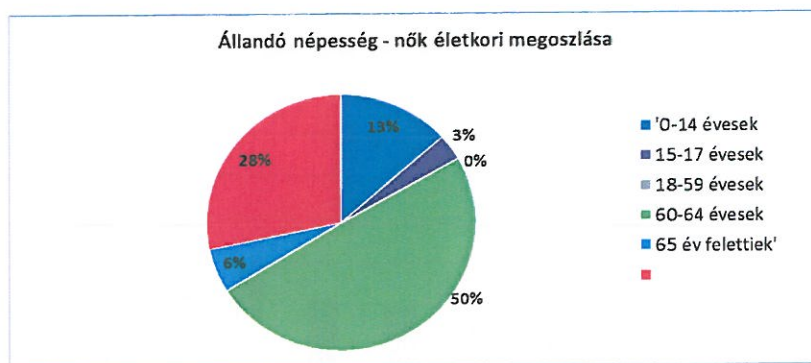
Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



2. számú táblázat - Állandó népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2023)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 032	1 137	2169	47,58%	52,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	157	153	310	7,24%	7,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	37	74	1,71%	1,71%
18-59 éves (férfiak TS 018, aránya TS 019; nők TS 020, aránya TS 021)	557	563	1120	25,68%	25,96%
60-64 éves (férfiak TS 022, aránya TS 023; nők TS 024, aránya TS 025)	77	63	140	3,55%	2,90%
65 év feletti (férfiak TS 026, aránya TS 027; nők TS 028, aránya TS 029)	204	321	525	9,41%	14,80%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR

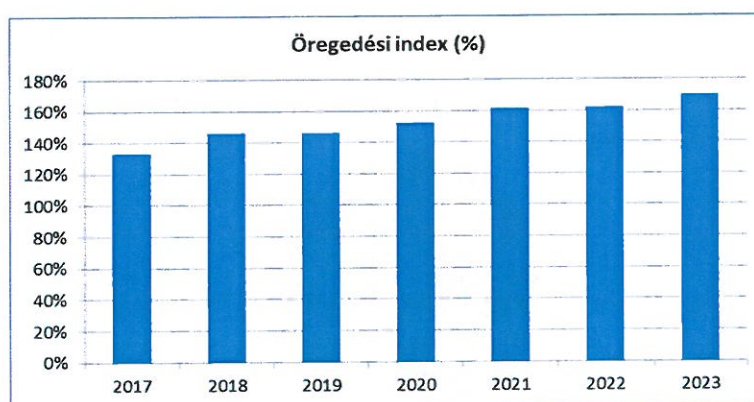




A 2. számú táblázat adatai szerint községünk teljes lakosságának 52 %-a nő, 48 % férfi. Az is megállapítható, hogy a férfiak várható élettartama jóval alacsonyabb a nőknél, ami nemcsak településünkre jellemző, hanem országos tendencia.

3. számú táblázat - Öregedési index			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	434	326	133,13%
2018	449	308	145,78%
2019	462	317	145,74%
2020	474	311	152,41%
2021	498	309	161,17%
2022	500	309	161,81%
2023	525	310	169,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR, önk. adat



Az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alattira mennyi 65 éven felüli fő jut. A táblázat adatai megmutatják hogy településünkön az öregedési index 100 fölötti, tehát a 65 éven felüliek vannak többen, a település előreagedő. Ez esélyegyenlőség szempontját úgy értelmezhető, hogy míg a fiatalos népegyenlőség esetén a gyerekek, addig az öregedő esetén az idősek fokozottabb ellátására van szükség. Természetesen ez nem jelenti azt, hogy a gyerekek ne igényelnének fokozott figyelmet, főleg településünk esetében, ahol mind az iskola és az óvoda esetében magasabb a hátrányos helyzetű roma gyermekek száma a nem roma gyermekek számánál.

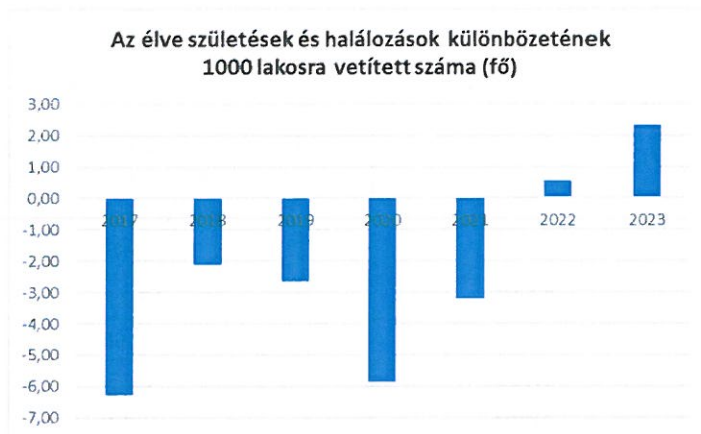
4. számú táblázat - Belföldi vándorlások	
Év	Állandó oda-, és elvándorlások különbségének 1000 állandó lakosra vetített száma (fő) (TS 031)
2017	18,27
2018	-14,68
2019	-2,65
2020	-2,13
2021	10,67
2022	2,65
2023	n.a.

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



5. számú táblázat - Természetes szaporodás	
Év	Az élve születések és halálozások különbségének 1000 lakosra vetített száma (fő) (TS 032)
2017	-6,26
2018	-2,10
2019	-2,65
2020	-5,87
2021	-3,20
2022	0,53
2023	2,30

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



2018 évben a lakosságszám mélypontra volt (2070 fő), ez évben magas volt az elvándorlások száma. Ezt követően a lakosságszám fokozatosan növekszik, ami egyrészt az idevándorlások számával magyarázható, másrészt a természetes szaporodás területén is javulás figyelhető meg. 2021-ig több volt a halálozás mint a születés, viszont ez 2022. évtől megváltozott, pl. 2023. évben a születések száma 22, míg a halálozások száma csak 17.

A népesség növekedése a település nyújtotta szolgáltatások és valószínűleg a fürdő vonzerejéből fakad. Községünket egyre többen – közöttük külföldiek is – választják lakóhelyül, évről-évre magasabb az idevándorlás száma, mint az elvándorlás.

3. A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége

Az országos statisztikai adatok és a segélyezési tapasztalatok alapján egyik legsúlyosabb gond a szegénységben élők, közöttük a roma népesség helyzetének fokozatos romlása. Ennek következménye a leszakadás, a kiszorulás az életlehetőségekből mind a tanulás, mind a foglalkoztatás, mind az egészségügyi szolgáltatások területén.

Nemzeti Társadalmi Felzárkózási Stratégia (2011. év) megállapítása szerint: „Minden harmadik ember (kb. 3 millióan) ma Magyarországon a szegénységi küszöb alatt él, közülük 1,2 millióan mélyszegénységben. A szegénységi kockázatok különösen sújtják a gyermekeket és a hátrányos helyzetű térségekben élőket. A romák nagy többsége, mintegy 5-600 ezren (összlétszámuk a becslések alapján kb. 750 ezer) ehhez az utóbbi csoporthoz tartozik. Ezért Magyarországon a romák felzárkóztatását megcélzó politikát nem lehet elválasztani a szegénység elleni általános küzdelemtől, a társadalmi és a gazdasági versenyképesség javításától. „A romák esetében jellemző az, hogy még a halmozottan hátrányos helyzetű csoportokon belül is legkedvezőtlenebb helyzetben lévőkhez tartoznak.

A településünk roma népességére vonatkozóan kevés hivatalos adat áll rendelkezésünkre. A népszámlálási adatok azért megbízhatatlanok, mivel a legtöbb roma származású ember nem vallja magát romának. Nem hivatalos becslések szerint megközelítőleg 500 roma él a településen, ez az összlakosságnak csaknem 25 %-a. A roma lakosság szociális helyzetére vonatkozóan sincsenek pontos adatok, azonban megállapítható, hogy a roma népesség átlagos életszínvonala, lakhatási körülményei, egészségi állapota, iskolázottsága, foglalkoztatottsága a társadalom egészéhez viszonyítva lényegesen rosszabb. Ezt a beérkező segélykérelmek, valamint a környezettanulmányok alapján lehet kijelenteni.

A munkaerő piaci helyzet szempontjából a munkanélküliség a roma származású embereket még most is nagyobb mértékben sújtja, viszont 2017-től fokozatosan javul a romák foglalkoztatása. Egyre többen létesítenek munkahelyet a környező városokban, (Eger, Mezőkövesd) olyan munkahelyeken, ahová nem szükséges szakképesítés, viszont jóval magasabb bér kapnak, mint a közfoglalkoztatásban. A roma asszonyok pedig egyre nagyobb számban vállalnak munkát a településen, főleg az idegenforgalmi szezonban, apartmanokban, vendégházakban takarítanak. Akik pedig nem találnak állandó munkahelyet, időnyomukat vállalnak a Hór-Agro Zrt-nél, vagy a környéken mezőgazdasággal foglalkozó vállalkozóknál.

A községünkben élő roma lakosság közül tudomásunk szerint érettségizett személy nincs, viszont egyre több fiatal szerez szakképesítést (kőműves, bolti eladó). Az idősebb korosztályból sokan nem rendelkeznek nyolc osztályos végzettséggel sem.

Lakásviszonyaik is javultak az elmúlt években, egyre több fiatal család kihasználja a gyerekek után járó lakásvásárlási támogatást és házat vásárolnak a községben, de még mind a mai napig jelentős számban élnek komfort nélküli lakásban, vagy lakásnak nem nevezhető épületekben, melléképületekben. Az Önkormányzat 2017. évtől lehetőséget biztosít a romák által lakott utcákban, hogy a közműfejlesztési hozzájárulás felének megfizetését követően ráköthetnek az ivóvízhálózatra. Ezzel a lehetőséggel éltek a családok, és szinte minden ingatlanon van vezetékes ivóvíz, sőt van olyan család akik fürdőszobát is építettek. Településünkön a romák kulturális identitásának elsorvadását jelzi, hogy semmilyen cigány szokást, hagyományt tudomásunk szerint nem ápolnak, a nyelvet sem beszélik.

Ha a szociálisan rászorult, segélyben részesülő hátrányos helyzetű családok területi eloszlását megnézzük a településünkön, kitűnik, hogy a legnagyobb számban a Zöldfa utca, Béke utca és József A. utca lakói kerülnek be legtöbbször az önkormányzat és a Családsegítő Szolgálat látóterébe, hiszen ezek a családok illetve személyek kérnek legtöbbször segítyt és fordulnak valamilyen segítségért a Családsegítőhöz is. Ezekre az utcákra fókuszáltan jellemző a hátrányos helyzetű és roma családok jelenléte. Ezek az utcák már évek óta a roma családok otthonait képezik. Bár már több fiatal család a település más részén tudott ingatlant vásárolni, még mindig a település ezen részén a legnagyobb a népsűrűség a település más részeihez képest.

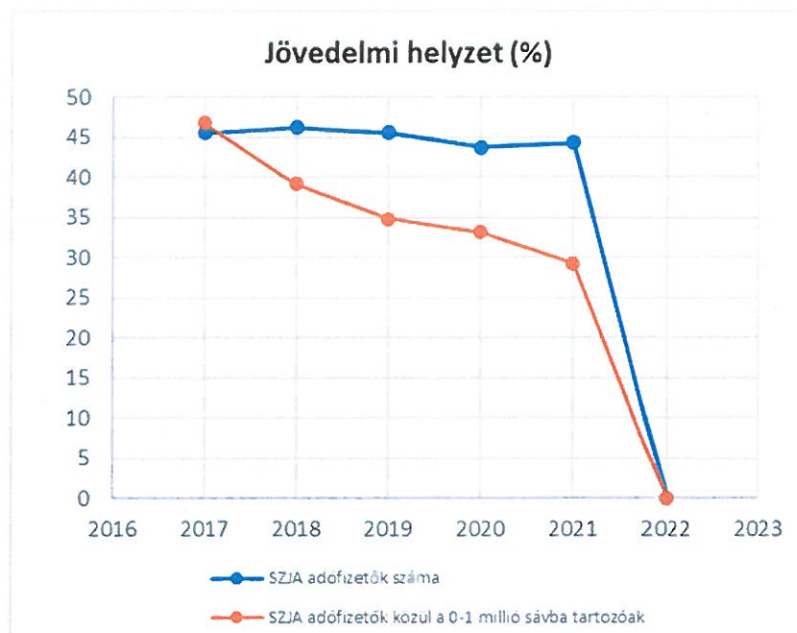
3.1 Jövedelmi és vagyoni helyzet

Az alacsony jövedelműek bevételeinek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A mélyszegénységben élő roma családok fő bevételi forrása a családi pótlék a gyes, és a fogyatékosági támogatás, ezt követi a járási hivatal által folyósított rendszeres ellátások, majd végül a rokkantsági ellátás és a nyugdíj. Az aktív korúak ellátásában részesülők száma folyamatosan csökken, egyre többen helyezkednek el a munkaerőpiacon.

Növekszik azon családok száma, akik egyre jobb életszínvonalon élnek, havi rendszeres munkabérük van, viszont a háztartások többségében az egy főre eső jövedelem még mindig alacsony. Ezek a személyek, családok külső segítség nélkül nem tudják fenntartani magukat és a segélyekre rendezkednek be. Sajnos a családok jövedelmeik felhasználásakor nélkülözik a tervszerűséget. Kiadásaik rendre meghaladják bevételeiket. Általános, hogy a helyi roma lakosság államtól és önkormányzattól való függőségi helyzete jelentős.

3.1. számú táblázat - Jövedelmi helyzet		
Év	Az SZJA adófizetők száma	Az SZJA adófizetők közül a 0-1 millió forintos jövedelemsávba tartozók
	az állandó népesség %-ában (TS 059)	az állandó népesség %-ában (TS 060)
2017	45,53	46,78
2018	46,14	39,16
2019	45,48	34,78
2020	43,73	33,15
2021	44,24	29,25
2022	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



3.2 Foglalkoztatottság, munkaerő-piaci integráció

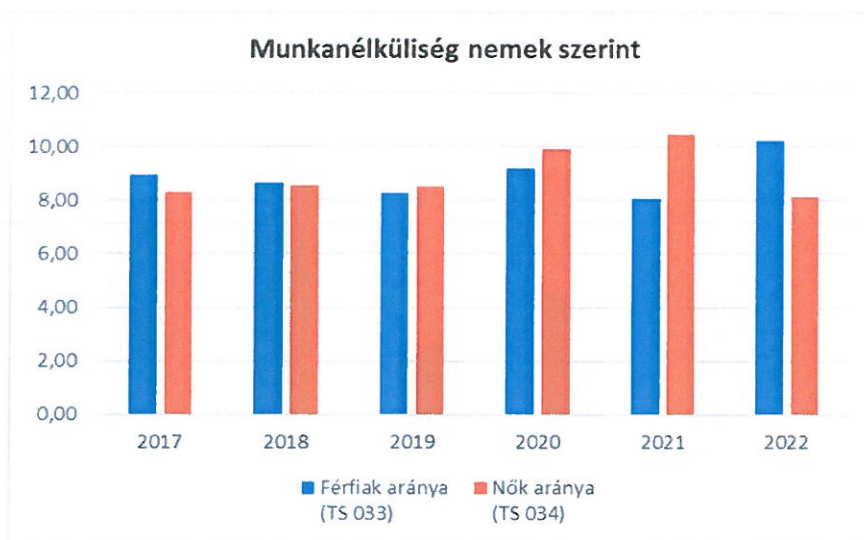
A HEP-ben elhelyezett táblázatokba gyűjtött adatok, valamint a helyi önkormányzat a foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (továbbiakban: FIt.) és a Mőtv-ben foglalt feladatai alapján településünkre jellemző foglalkoztatottságot, munkaerő-piaci lehetőségeket kívánjuk elemezni az elmúlt évek változásainak bemutatásával, a különböző korosztályok, illetve nemek szerinti bontásban. Az elemzést összevetjük térségi és országos adatokkal is.

a.) foglalkoztatottak, munkanélküliek, tartós munkanélküliek száma, aránya

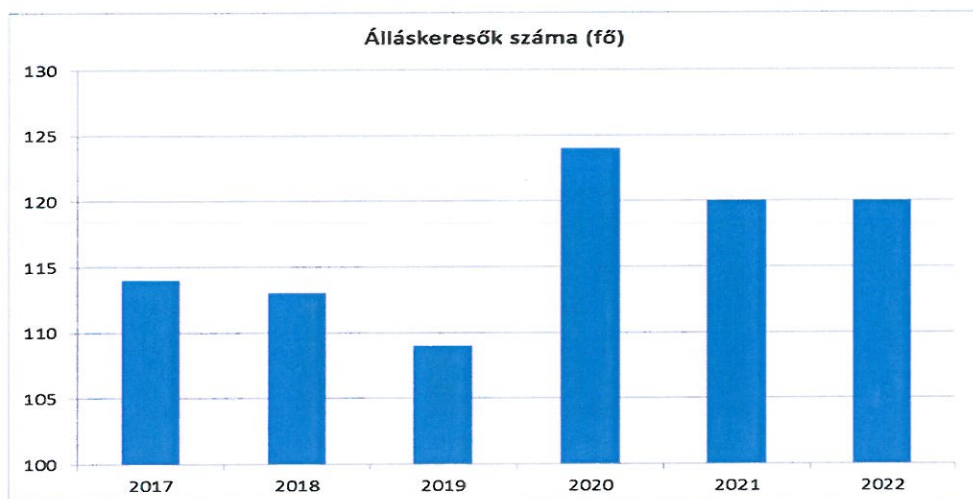
A hazai munkaerő-piaci helyzet legfontosabb jellemzője az alacsony foglalkoztatási arány, munkaerő-piaci részvétel. A KSH adatai szerint az országos munkanélküliségi ráta 2017. évben 8,64 % volt, ami 2020-ig csökkent, ekkor viszont kiugróan magas volt, utána ismét csökkent. A 2020 évi magas munkanélküliségi ráta valószínűleg a COVID járvány hatása volt.

3.2. 1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint			
Év	Nyilvántartott álláskeresők aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
2017	8,95	8,32	8,64%
2018	8,65	8,56	8,61%
2019	8,26	8,50	8,38%
2020	9,16	9,94	9,55%
2021	8,06	10,46	9,26%
2022	10,21	8,12	9,17%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.2.2. számú táblázat - Nyilvántartott álláskeresők száma korcsoportok szerint							
Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	114	113	109	124	120	120
20 éves, vagy az alatti (TS 037)	Fő	13,00	6,00	14,00	12,00	14,00	13,00
	%	11,40%	5,31%	12,84%	9,68%	11,67%	10,83%
21-25 év (TS 038)	Fő	26,00	23,00	14,00	18,00	18,00	15,00
	%	22,81%	20,35%	12,84%	14,52%	15,00%	12,50%
26-30 év (TS 039)	Fő	13,00	12,00	13,00	16,00	12,00	13,00
	%	11,40%	10,62%	11,93%	12,90%	10,00%	10,83%
31-35 év (TS 040)	Fő	8,00	12,00	11,00	12,00	6,00	15,00
	%	7,02%	10,62%	10,09%	9,68%	5,00%	12,50%
36-40 év (TS 041)	Fő	3,00	11,00	8,00	15,00	10,00	15,00
	%	2,63%	9,73%	7,34%	12,10%	8,33%	12,50%
41-45 év (TS 042)	Fő	17,00	16,00	13,00	13,00	12,00	8,00
	%	14,91%	14,16%	11,93%	10,48%	10,00%	6,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	14,00	15,00	13,00	10,00	17,00	12,00
	%	12,28%	13,27%	11,93%	8,06%	14,17%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	10,00	7,00	9,00	9,00	7,00	12,00
	%	8,77%	6,19%	8,26%	7,26%	5,83%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	6,00	4,00	3,00	8,00	6,00	5,00
	%	5,26%	3,54%	2,75%	6,45%	5,00%	4,17%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4,00	7,00	11,00	11,00	18,00	12,00
	%	3,51%	6,19%	10,09%	8,87%	15,00%	10,00%

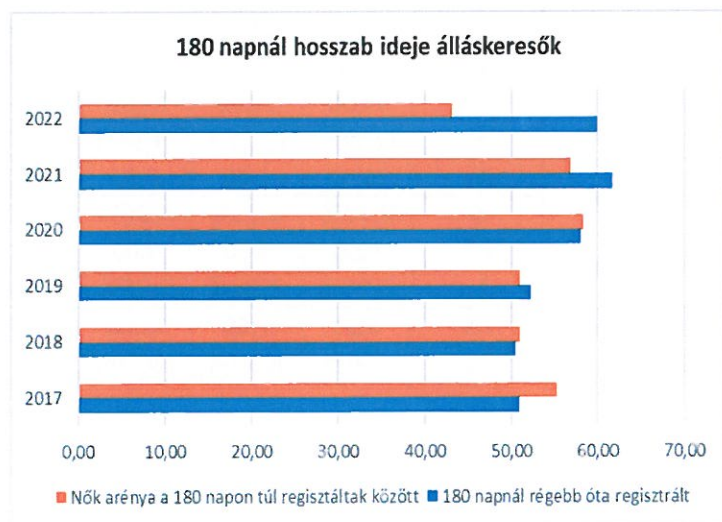


A korcsoport szerint regisztrált munkanélküliek közül még mindig 20-25 év közötti fiatalok érintettek a leginkább, bár számuk 2017. évtől csökkent (2017. évben 26 fő, 2022. évben 15 fő), valószínűleg a munkaerő-kereslet növekedése miatt. Településünkön a foglalkoztatás szempontjából hátrányos helyzetűek közé sorolható időseket, nyugdíj előtt álló korosztályt kimagaslóan nem érinti a munkanélküliség.

3.2.3. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskeresők aránya

Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőkön belül (TS 058)
	%	%
2017	50,88	55,17
2018	50,44	50,88
2019	52,29	50,88
2020	58,06	58,33
2021	61,67	56,76
2022	60,00	43,06

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



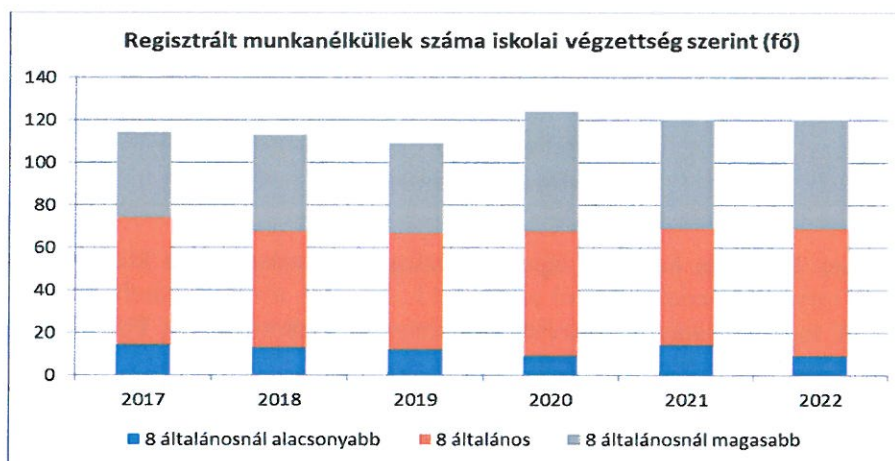
Míg a nyilvántartott munkanélküliek számában folyamatos csökkenés figyelhető meg, addig a tartós munkanélküliek aránya nem csökken, sőt 2021-22. évben magasabb mint az előző években. A nyilvántartott álláskeresőik között évente változott a nemek szerinti arány, volt amikor a férfiak voltak többen, volt amikor a nők. A 180 napon túli álláskeresőik körében magasabb számban vannak a nők, csak 2022. évben volt kisebb a nők aránya mint a férfiaké.

A foglalkoztatáspolitikában jelenleg is elsősorú cél a foglalkoztatottak körének bővítése. Az eszközökről folyamatos vita van, de jelenleg dominálnak a pénzügyi jellegű ösztönzők, és kisebb figyelmet kapnak azok, amelyek az érintettek öntevékenységének segítésére, azaz az információhoz való hozzáférésre, a célirányos képzettség megszerzésére koncentrálnak.

b.) alacsony iskolai végzettségűek foglalkoztatottsága

3.2.4. számú táblázat - Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma iskolai végzettség szerint							
Év	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik száma összesen (TS 052)	Regisztrált munkanélküliek/nyilvántartott álláskeresőik megoszlása iskolai végzettség szerint					
		8 általánosnál alacsonyabb végzettség (TS 036)		Általános iskolai végzettség (TS 035)		8 általánosnál magasabb iskolai végzettség	
		Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	114	14	12,28%	60	52,63%	40	35,09%
2018	113	13	11,50%	55	48,67%	45	39,82%
2019	109	12	11,01%	55	50,46%	42	38,53%
2020	124	9	7,26%	59	47,58%	56	45,16%
2021	120	14	11,67%	55	45,83%	51	42,50%
2022	120	9	7,50%	60	50,00%	51	42,50%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



A nyilvántartott álláskeresőik adatait vizsgálva is jelentős az általános iskolát nem végzettek száma, valamint az álláskeresőik 50 %-ának 8 általános a legmagasabb iskolai végzettsége, ami jelentősen hátráltatja a munkaerő-piacon történő részvételt. Az alacsony iskolázottság leginkább a mélyszegénységben élő romákat sújtja, hisz esetükben legtöbb gyermek csak addig jár iskolába, amíg tankötelezettsége tart.

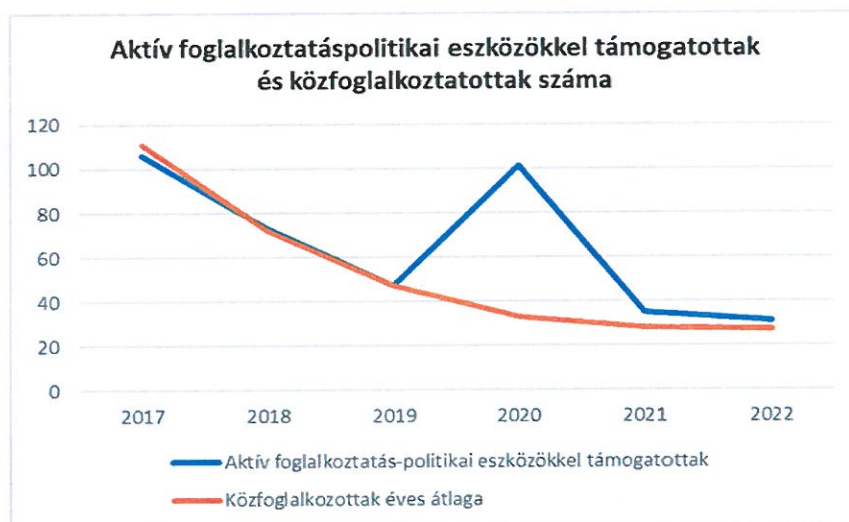
Bogács település a környező, hasonló településeknél előnyösebb helyzetben van, a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú fürdő és az ahhoz kapcsolódó idegenforgalom miatt. A számtalan üdülőkész, vendégház, panzió, étterem, üzlet és természetesen a fürdő sok helybelinek ad munkát egész évben, mindemellett jelentős a nyári időnymunkán foglalkoztatottak száma is. Egyre több roma tud elhelyezkedni

vendégházaknál, apartmanoknál olyan álláshelyekre, ahová szakképesítés, idegenforgalomban jártasság vagy nyelvtudás nem szükséges.

c.) közfoglalkoztatás, közfoglalkoztatásból az elsődleges munkaerőpiacra történő átlépés lehetőségei

3.2.5. számú táblázat - Foglalkoztatáspolitikai		
Év	Aktív foglalkoztatás-politikai eszközökkel támogatottak száma (TS 050)	Közfoglalkoztatottak száma (TS 055)
	Fő	(éves átlag - fő)
2017	106	111
2018	73	72
2019	47	47
2020	101	33
2021	35	28
2022	31	27

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



2011. szeptember 1. napján hatályba lépett a közfoglalkoztatásról és a közfoglalkoztatáshoz kapcsolódó, valamint egyéb törvények módosításáról szóló 2011. évi CVI. törvény, amely létrehozta a közfoglalkoztatás új rendszerét. A foglalkoztatás szervezését Bogácson az Önkormányzat Polgármesteri Hivatala látja el, a bérszámfejtési feladatokat a Magyar Államkincstár végzi.

A közfoglalkoztatásban részt vevők zömében a mezőgazdasági programban, helyi sajátosságú programban, közterületek tisztántartásában, karbantartásban dolgoznak.

Évente három közfoglalkoztatási programot indított Önkormányzatunk: Mezőgazdasági program, Helyi Sajátosság, valamint Szociális programot. A programokban foglalkoztatottak száma évről évre csökken, 2024. évben összesen 24 fő került foglalkoztatásra, mivel a bevonható személyek száma is lecsökkent, többen a munkaerőpiacon találtak maguknak munkahelyet.

A közfoglalkoztatáson belül leginkább segédmunkás munkakörbe történik a foglalkoztatás, amelyhez szakképesítés, középfokú iskolai végzettség nem szükséges. Ezért lehetséges, hogy a közfoglalkoztatásban résztvevők több mint 70 %-a iskolai végzettséggel nem rendelkező roma származású

d.) a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyének mobilitási, információs és egyéb tényezői (pl. közlekedés, potenciális munkalehetőségek, tervezett beruházások, lehetséges vállalkozási területek, helyben/térségben működő foglalkoztatási programok stb.)

Bogács település a környező, hasonló településeknél előnyösebb helyzetben van a 100 %-ban önkormányzati tulajdonú fürdő és az ahhoz kapcsolódó idegenforgalom miatt. A vállalkozásokban, munkahelyekben bővelkedő településen számtalan üdülőtábor, vendégház, panzió, étterem, üzlet és természetesen a fürdő sok helybelinek ad munkát egész évben, mindemellett jelentős a nyári időnyomunkán foglalkoztatottak száma is. Itt kell megemlíteni, hogy egyre több roma tud elhelyezkedni vendégházaknál, apartmanoknál olyan álláshelyekre, ahová szakképesítés, idegenforgalomban jártasság vagy nyelvtudás nem szükséges, pl. takarítás, főnyírás stb.

A település lakosságának jelentős része megpróbál a községben elhelyezkedni, munkát találni, de számottevő azon személyek száma is, aki a környező városokban, Mezőkövesden és Egerben talál munkát. A helyközi közlekedés kielégítő, mindkét város aránylag rövid idő alatt megközelíthető autóbusszal.

e.) fiatalok foglalkoztatását és az oktatásból a munkaerőpiacra való átmenetet megkönnyítő programok a településen, képzéshez, továbbképzéshez való hozzáférésük

3.2.6. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	Fő	Fő
2017	114	18
2018	113	14
2019	109	16
2020	124	19
2021	120	19
2022	120	17

Nincs pontos képünk a fiatalok foglalkoztatásáról és a munkaerőpiacra történő bekerülésüket segítő programokról és a foglalkoztatáshoz való hozzáférés esélyeiről sem.

A romák alacsony iskolai végzettsége, a szakképesítések hiánya leginkább befolyásolja elhelyezkedési lehetőségüket, munkába való részvételüket. Az általános iskolát befejező roma gyerekek továbbtanulása a tankötelezettséggel bezárólag befejeződik, nagyon kevés az a roma fiatal, aki szakképesítést szerzett. Ennek községünkben legfőbb oka a korai családalapítás, gyerekvállalás. Bár a Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya lehetőségeihez mérten igyekszik olyan képzési lehetőségeket felkutatni, ami a mélyszegénységben élő állás keresők számára is elérhető, de mégsem tud hatékony segítséget nyújtani. Vagy nem veszik igénybe a felajánlott képzést, vagy elkezdik, de nem fejezik be.

f.) munkaerő-piaci integrációs segítő szervezetek és szolgáltatások feltérképezése (pl. szakképzéshez, felnőttképzéshez és egyéb munkaerő-piaci szolgáltatásokhoz való hozzáférés, helyi foglalkoztatási programok)

A Mezőkövesdi Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya Mezőkövesden fogadja az állás keresőket, a nem nyilvántartott munkát keresőket. Minden esetben elsődleges szempont, hogy a Kirendeltség az ügyfelek részére megfelelő állásokat keressen és ajánljon fel. Közreműködik a munkaerő-piaci képzések lebonyolításában, a képzési lehetőségek felkutatásában. Kapcsolatot tart az intézményi és a piaci képzőkkel, valamint a munkáltatókkal is.

g.) mélyszegénységben élők és romák települési önkormányzati saját fenntartású intézményekben történő foglalkoztatása

Településünk intézményeiben csak a szakképesítést nem igénylő munkahelyeken tud roma származású személyeket foglalkoztatni. A Polgármesteri Hivatalnál köztisztasági munkásként határozatlan idejű

szerződéssel 1 személy foglalkoztatására került sor. Ezen, valamint a közfoglalkoztatottakon kívül roma foglalkoztatására nem kerül sor.

h.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén.

Foglalkoztatás területén valakinek a roma származása miatti hátrányos megkülönböztetéséről nincs tudomásunk.

i.) digitális ismeretek megszerzésének és hozzáféréseinek lehetőségei.

3.3 Pénzbeli és természetbeni szociális ellátások, aktív korúak ellátása, munkanélküliséghez kapcsolódó támogatások

Pénzbeli szociális ellátások:

„A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 25. § (3) bekezdése szerint:

(3) Szociális rászorultság esetén a jogosult számára

a) a járási hivatal – az e törvényben meghatározott feltételek szerint –

aa) időskorúak járadékát,

ab) foglalkoztatást helyettesítő támogatást,

ac) egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást,

ad) gyermekek otthongondozási díját,

ae) a 41. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat, a 43. § szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: kiemelt ápolási díj), a 43/A. § (1) bekezdése szerinti ápolási díjat (a továbbiakban: emelt összegű ápolási díj);

b) a képviselő-testület – az e törvényben és a települési önkormányzat rendeletében meghatározott feltételek szerint – települési támogatást állapít meg (a továbbiakban együtt: szociális rászorultságtól függő pénzbeli ellátások).

Természetbeni ellátások:

„47. § (1) Természetbeni szociális ellátásként a járási hivatal

a) az 50. § (1) bekezdése szerint alanyi közgyógyellátást, illetve az 50. § (2) bekezdése szerinti normatív közgyógyellátást, és

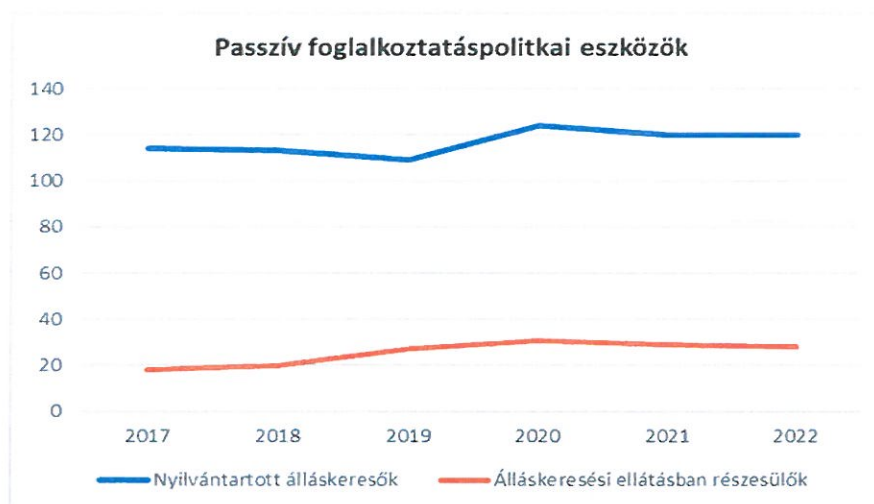
b) egészségügyi szolgáltatásra való jogosultságot

állapít meg.”

3.3. 1. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai I.

Év	Nyilvántartott álláskeresők száma (TS 052)		Álláskeresői ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 047)	
	Fő	15-64 év közötti népesség %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	114	8,64%	18	15,79%
2018	113	8,61%	20	17,70%
2019	109	8,38%	27	24,77%
2020	124	9,55%	31	25,00%
2021	120	9,27%	29	24,17%
2022	120	9,00%	28	23,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



3.3.2. számú táblázat - Passzív foglalkoztatás-politikai eszközök - Álláskeresők ellátásai II.

Év	Szociális támogatásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 048)		Foglalkoztatást helyettesítő támogatásban részesítettek átlagos havi száma (TS 054)		Ellátásban részesülő nyilvántartott álláskeresők száma (TS 049)	
	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában	Fő	Nyilvántartottak %-ában
2017	49	42,98%	56	49,41%	67	58,77%
2018	43	38,05%	50	43,83%	63	55,75%
2019	35	32,11%	42	38,23%	62	56,88%
2020	43	34,68%	42	34,18%	74	59,68%
2021	55	45,83%	52	43,14%	84	70,00%
2022	42	35,00%	48	39,70%	70	58,33%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

A foglalkoztatás elősegítéséről és a munkanélküliek ellátásáról szóló 1991. évi IV. törvény (Ft) szabályozza az álláskeresői járadékra jogosultak körét. A törvény 2011. 09. 01-től hatályos módosítása szerint álláskeresői járadékban az részesülhet, aki álláskereső és az ezt megelőző három éven belül legalább 360 nap munkaviszonnyal rendelkezik. Az álláskeresői járadék leghosszabb folyósítási időtartama 90 nap. A táblázatokból jól látszik, hogy 2020-21. évben volt a legmagasabb az álláskereső és az ellátásban részesülő álláskereső száma is, ezt követően csökkenés figyelhető meg, egyre többen tudtak újra munkába állni a járványt követően.

3.3.3. számú táblázat - Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás

Év	Egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatásban részesítettek havi átlagos száma (TS 056)
	fő

2017	24
2018	23
2019	20
2020	16
2021	17
2022	17

Forrás: TelR, KSH

A szociális igazgatásról és ellátásokról szóló 1993. évi III. törvényt az elmúlt években többször is módosították. Az aktív korúak ellátásának körében megállapított rendelkezésre állási támogatást felváltotta a foglalkoztatást helyettesítő támogatás (FHT), amelynek feltételei több szempontból is átalakultak. Alapvető módosítás, hogy a foglalkoztatást helyettesítő támogatásra való jogosultságot évente felül kell vizsgálni, míg a rendelkezésre állási támogatást csak két évente kellett. A két felülvizsgálat közötti időben minden támogatottnak legalább 30 nap munkaviszonyt kell létesíteni. Igazolni kell, hogy 30 nap időtartamban közfoglalkoztatott volt, keresőtevékenységet folytatott, egyszerűsített foglalkoztatottként dolgozott, háztartási munkát folytatott, munkaerő-piaci programban vett részt, munkaügyi szerv által szervezett képzésben vett részt stb. Amennyiben a 30 napot nem tudják igazolni, az ellátást meg kell szüntetni. A foglalkoztatást helyettesítő támogatást csak a munkaügyi szervnél regisztrált álláskereső személy veheti igénybe. Jogosultsági feltételek között szerepel a munkaügyi szervvel legalább 1 éves együttműködés, az álláskereső járadék megszűnése, valamint a család jövedelmi és vagyoni helyzete.

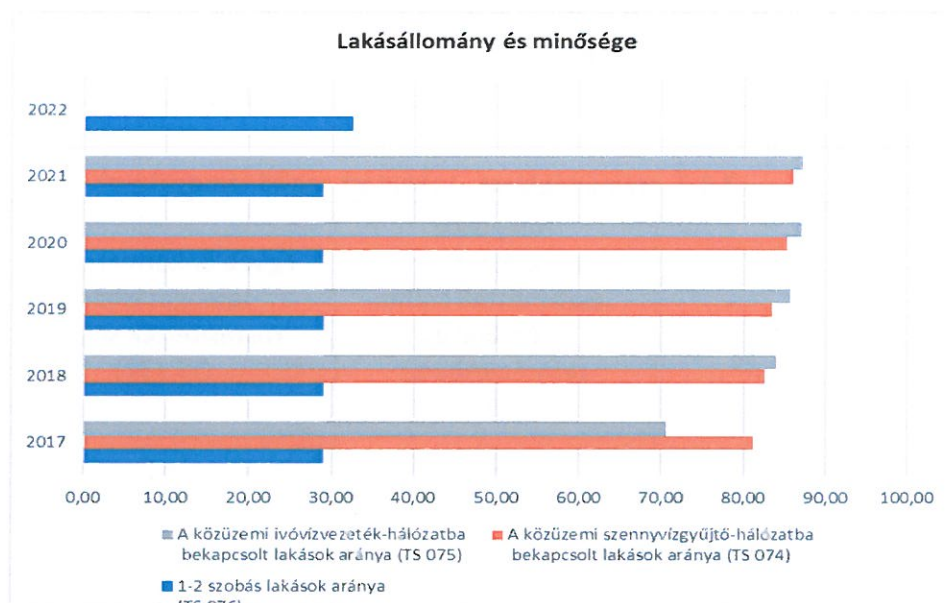
A foglalkoztatást helyettesítő támogatás, megállapítása 2015. március 1-jétől a járási hivatalok hatáskörébe került. A rendszeres szociális segély mint ellátási forma 2015. március 1-jétől megszűnt, helyette egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatást lehet igényelni szintén a járási hivataltól, melynek feltételei jelentősen nem változtak.

A fenti táblázat adatsora azt jelzi, hogy az adott településen az egészségkárosodási és gyermekfelügyeleti támogatás, mint az aktív korúak támogatása milyen mértékben van jelen.

3.4 Lakhatás, lakáshoz jutás, lakhatási szegregáció

E fejezetben a lakhatáshoz kapcsolódó területet elemezzük, kiemelve a bérlakás-állományt, a szociális lakhatást, az egyéb lakáscélra nem használt lakáscélú ingatlanokat, feltárva a településen fellelhető elégtelen lakhatási körülményeket, veszélyeztetett lakhatási helyzeteket és hajléktalanságot, illetve a lakhatást segítő támogatásokat. E mellett részletezzük a lakhatásra vonatkozó egyéb jellemzőket, elsősorban a szolgáltatásokhoz való hozzáférést.

3.4.1. számú táblázat - Lakásállomány						
Év	Lakásállomány (db) (TS 073)	Épített lakások száma (TSv 077)	Épített lakások száma 1000 lakásra (TS 078)	1-2 szobás lakások aránya (TS 076)	A közüzemi szennyvízgyűjtő- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 074)	A közüzemi ivóvízvezeték- hálózatba bekapcsolt lakások aránya (TS 075)
	db	db	db	%	%	%
2017	970	0	0,00	28,97	81,24	70,52
2018	970	0	0,00	28,97	82,58	84,02
2019	970	0	0,00	28,97	83,51	85,67
2020	971	1	1,03	28,94	85,27	87,02
2021	974	3	3,08	28,85	86,04	87,17
2022	1191	3	2,52	32,49	0,00	0,00



A település lakásállomány 2022. évben 1.191 db, de ez a szám nem tartalmazza a fürdő melletti üdülőterületen lévő körülbelül 400 üdülőt. A község családi házas övezetekből áll, a családi házak közül is sokat nyaralónak, hétvégi háznak vásároltak meg és idényszerűen használják. Az ivóvíz- és szennyvíz-hálózatra rákötött ingatlanokról nem áll rendelkezésre 2022. évi adat, de településünkön minden ingatlannak biztosított a csatlakozás.

a.) bérlakás-állomány

Önkormányzatunk bérlakással nem rendelkezik.

b.) szociális lakhatás

Önkormányzatunk szociális lakásállománnyal nem rendelkezik.

c.) egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanok

Egyéb lakáscélra használt nem lakáscélú ingatlanokról nem áll adat a rendelkezésünkre.

d.) elégtelen lakhatási körülmények, veszélyeztetett lakhatási helyzetek, hajléktalanság

A lakásállomány közül 22 ingatlant szerepeltetünk az elégtelen lakhatási körülményeket biztosító lakások számánál, valójában ez a szám jóval magasabb, de pontos adatot nem ismerünk. Ez a szám a romák lakta Zöldfa utcában lévő 22 ingatlan száma, de a lakások száma ennél sokkal több, mert egy ingatlanon 3-4-5 család is „építkezett” és ezek a saját maguk épített házak sokszor elégtelen lakhatási körülményeket biztosítanak az ott élőknek. Ezért kell, hogy intézkedési tervünk részét képezze olyan pályázati lehetőségek keresése, amelyek a rossz lakhatási körülményeket javítanák, az infrastruktúrát fejlesztenék.

A hajléktalanság problémája községünket nem sújtja.

e.) lakhatást segítő támogatások

A lakásviszonyok jellemző problémái a közműdíj, illetve a lakáshitel-tartozások, hátralékok felhalmozódása. Lakhatást segítő támogatás az adósságkezelési szolgáltatás, amely akkor nyújt támogatást, ha már összegyűlt egy nagyobb összegű díjhátralék.

A lakás fenntartásához kapcsolódóan Önkormányzatunk által nyújtható támogatás a települési lakásfenntartási támogatás, amiben 2022. évben 45 család részesül községünkben. A támogatás összege

5.000 Ft, természetbeni ellátásként kerül megállapításra, a közüzemi számlák kifizetéséhez nyújt támogatást. Az egyéb önkormányzati támogatásból a szociális tűzifa is kapcsolódik a lakhatást segítő támogatásokhoz, melyre minden évben sikeresen pályázik az Önkormányzat, és 1 m³ tűzifával tudja segíteni a rászoruló családokat vagy egyedülálló személyeket.

3.4.3. számú táblázat - Lakhatást segítő támogatások		
Év	Települési támogatásban részesítettek száma (pénzbeli és természetbeni) (TS 136)	Egyéb önkormányzati támogatásban részesítettek száma (TS 137)
	Fő	Fő
2017	45	89
2018	41	287
2019	40	217
2020	45	177
2021	44	206
2022	45	153

Forrás: TeIR, KSH Tstar



f.) eladósodottság

Tapasztalataink alapján elmondható, hogy a szegénység egyik jellemzője a lakhatással összefüggő hátralékok felhalmozódása, és a lakossági adósságállomány folytonos újratermelődése. Az országosan problémát okozó eredő adósság felhalmozódása településünkön is több családot érint, de emiatt kilakoltatásra községünkben még nem került sor.

A hajléktalanság problémája községünket nem sújtja.

g.) lakhatás egyéb jellemzői: külterületeken és nem lakóövezetben elhelyezkedő lakások, minőségi közszolgáltatásokhoz, közműszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez való hozzáférés bemutatása.

A helyi kötelező közszolgáltatási feladatok megszervezése, a humán szolgáltatások, a szociális és gyermekjóléti ellátások, a település üzemeltetési feladatai, a közterületek tisztántartása biztosított. A lakosság számára elérhetőek, megfelelő színvonalon működnek és minden jogos igényt igyekeznek kielégíteni. Az önkormányzat részben, mint intézményalapító és fenntartó, részben szolgáltatási szerződés

útján gondoskodik ezekről. Az egyes feladatok ellátása során együttműködik a helyi, nem önkormányzati fenntartású intézményekkel, civil szervezetekkel, gazdasági társaságokkal, a történelmi egyházakkal és egyéb szervezetekkel.

Településünk szinte 100 %-ban közművesített, csaknem a község teljes területén kiépített az ivóvíz- és a szennyvíz hálózat, a gázhálózat, valamint a kábel-tv.

Mindenkinek egyformán biztosított a minőségi közszolgáltatásokhoz (pl. szemétszállítás) a közműszolgáltatásokhoz, valamint a közösségi közlekedéshez való hozzáférés.

Községünk külterületén nem találhatók lakások.

3.5 Telepek, szegregátumok helyzete

A szegregátumok az úgynevezett alacsony státuszú népesség aránya, vagyis legfeljebb általános iskolai végzettséggel rendelkezőknek és rendszeres munkajövedelemmel nem rendelkezőknek az aktív korúakon belüli aránya alapján jelölhető ki. Szegregátumnak minősülnek azok a területek, ahol az alacsony státuszú népesség aránya meghaladja a 40%-ot.

a.) a telep/szegregátum mint lakókörnyezet jellemzői (kiterjedtsége, területi elhelyezkedése, megközelíthetősége, lakásállományának állapota, közműellátottsága, közszolgáltatásokhoz való hozzáférés lehetőségei, egyéb környezet-egészségügyi jellemzői stb.)

Településünk dél-nyugati részén, nem elkülönülten, hanem a település szerves részét képezi a Zöldfa utca, a József A. és Béke utcák. Ezen a területen zömében roma családok élnek, a Zöldfa utcát 100 %-ban romák lakják. Az utcában az ingatlan-nyilvántartás szerint 22 ingatlan található, de a valóságban ettől sokkal több emberi tartózkodásra használt „melléképület” épült. A terület közútról közvetlenül megközelíthető. A József A. és Béke utcákban a fiatal roma családok – a gyermekek után járó lakásépítési kedvezmény igénybevételével – már a mai kor igényeinek megfelelő, építési engedéllyel rendelkező ingatlanokat építettek. Ezek az utcarészek esztétikai, környezet-egészségügyi szempontból már szembetűnően elkülönülnek a Zöldfa utcától, de a Zöldfa utcában lakó fiatalok körében is megfigyelhető a lakóhelyük szebbé, igényesebbé tétele iránti igény.

A területrészen a közművek közül a villamos áram teljes egészében kiépített, a József A. és Béke utcák 100 %-ban közművesítettek (víz, gáz, szennyvíz, kábel-tv). A szemétszállításba az egész terület bekapcsolt, bár e kötelező igénybe veendő közszolgáltatást kevesen veszik igénybe. A Zöldfa utcában 2016. évtől kiépítésre került az ivóvízhálózat, a lakosság rákötése folyamatosan történik. A vízhálózatra történő rákötésért 60.000 Ft egyszeri díjat kell fizetni, melyhez segítségül részletfizetési lehetőséget biztosít az Önkormányzat. Az utcában élő roma családok élnek az ivóvízre történő csatlakozással, egyre többen veszik igénybe a szolgáltatást.

b.) a telepen/szegregátumokban élők száma, társadalmi problémák szempontjából főbb jellemzői (pl. életkori megoszlás, foglalkoztatottsági helyzet, segélyezettek, hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek aránya, stb.)

A vizsgált területen megközelítőleg 500 roma él, ez az adat csak becslést, így életkori megoszlásra, a gyermekek, felnőttek, és idősek arányára vonatkozóan nincs adatunk.

A helyi romák szinte kizárólag csak közfoglalkoztatás keretében dolgoztak az elmúlt években, 1-2 személy az, akinek helyi vállalkozónál évek óta munkaviszonya volt. A közfoglalkoztatáson kívül elvétele időnyomán is részt vettek a Hór-Agro Zrt-nél, vagy alkalmi segédmunkát vállaltak a lakosságnál.

Az országos munkaerő-hiány 2017. évtől változást hozott településünkön is a romák foglalkoztatása terén. Sokan létesítettek munkaviszonyt a környező városokban (Eger, Mezőkövesd) olyan munkahelyen, ahová nem szükséges szakképesítés, viszont jóval magasabb bért kapnak, mint a közfoglalkoztatásban.

Ahogy azt korábban már részleteztük, bevételeiknek számottevő része származik a pénzbeli juttatások rendszereiből. A mélyszegénységben élő roma családok fő bevételi forrása a családi pótlék a gyász, és a fogyatékosági támogatás a rokkantsági ellátás és a nyugdíj. Az önkormányzattól lakásfenntartási támogatásban részesülők száma igen magas, és az ellátásokban részesülők 95 %-a a mélyszegénységben élő romák közül kerül ki. Szintén közülük kerül ki a településen nyilvántartott hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek több mint 98 %-a is.

c.) szegregációval veszélyeztetett területek, a lakosság területi átrendeződésének folyamatai.

Újabb szegregációval veszélyeztetett terület kialakulásáról nincs tudomásunk.

3.6 Egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön élő állampolgárok a községi szolgáltatások többségét helyben eléri. Az Önkormányzat minden kötelező feladatát ellátja, megjelenő lakossági igények alapján önként vállalt feladatokkal egészíti ki ellátórendszerét.

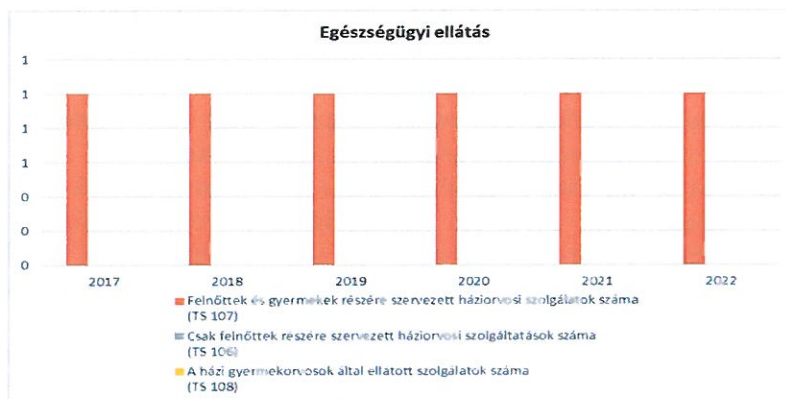
A települési önkormányzat az egészségügyi ellátást színvonalasan biztosítja az alapellátás körébe tartozó feladatok tekintetében:

- háziorvosi ellátás,
- fogorvosi ellátás,
- alapellátáshoz kapcsolódó ügyeleti ellátás,
- védőnői ellátás,
- iskola- és ifjúság orvosi ellátás.

a.) az egészségügyi alapszolgáltatásokhoz, szakellátáshoz való hozzáférés

3.6.1. számú táblázat – Egészségügyi ellátás						
Év	Felnőttek és gyermek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgáltatások száma (TS 108)	Gyógyszertárak és fiókgyógyszertá- r k száma (TS 110)	Közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkezők száma (alanyi és normatív alapon kiadott) (TS 133)	Ápolási díj, alanyi jogon: támogatásban részesítettek évi átlagos száma (TS 135)
	db	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	1	87	19,48
2018	1	0	0	1	117	20,72
2019	1	0	0	1	104	15,99
2020	1	0	0	1	100	20,32
2021	1	0	0	1	70	17,74
2022	1	0	0	1	101	18,97

Forrás: TeIR, KSH
Tstar



A község egészségügyi ellátása jó színvonalú, az egészségügyi alapellátást egy vállalkozó háziorvos, és egy fogszakorvos biztosítja. Az egészségházban minden héten vérvételre van lehetőség, amit az Önkormányzat szállít be a Mezőkövesdi Rendelőintézetbe, valamint hetente egy alkalommal belgyógyászati szakrendelés is biztosítva van. Az orvosi ügyelet Mezőkövesden működik, ez 10 km távolságra van a településtől. Az egészségházban található a védőnői szolgálat, 1 főállású védőnőt dolgozik a településen. Az iskola- és ifjúság orvosi ellátás feladatait a háziorvos és a védőnő látják el.

A településen gyógyszerár működik, gyógyszerári ügyelet szintén Mezőkövesden van.

Az egészségügyi járóbeteg szakellátás Mezőkövesden a Városi Rendelőintézetben biztosított, kórházi ellátás szempontjából a körzetek átalakítását követően az egri Markhot Ferenc Megyei Kórházhoz tartozunk.

A közgyógyellátásban részesülők számára vonatkozó adat az egészségügyi ellátás egyik fontos mutatója, amely esélyegyenlőségi szempontból jelentős. A közgyógyellátás a szociálisan rászoruló személy részére – egészségi állapota megőrzéséhez és helyreállításához – az egészségügyi szolgáltatásokkal kapcsolatos kiadások kompenzálását célzó hozzájárulás. Három jogcímen kaphat valaki közgyógyellátási igazolványt: 1. anyagi jogon, 2. normatív jogon, 3. méltányossági alapon. A járási kiadások kialakításával 2013. január 1-től már csak a méltányossági alapon járó közgyógyellátás tartozik az önkormányzatok hatáskörébe.

Az ápolási díj a tartósan gondozásra szoruló személy otthoni ápolását ellátó nagykorú hozzátartozó részére biztosított anyagi hozzájárulás. Ápolási díjra jogosult a Ptk. Szerinti közeli hozzátartozó, ha állandó és tartós gondozásra szoruló, súlyosan fogyatékos (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18. év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi. Községünkben méltányossági ápolási díj megállapítására nincs lehetőség. 2013. január 1-től ezen ellátás megállapítása is a járási hivatalok hatáskörébe került.

Az adatokból jól látszik, hogy községünkben kevesen részesülnek ápolási díjban, 2022. évben átlag 18 fő kapta az ellátást. Az önkormányzat méltányossági alapon nem folyósít ápolási díjat.

b.) prevenció és szűrőprogramokhoz (pl. népegészségügyi, koragyermekkorai kötelező szűrésekhez) való hozzáférés

A népegészségügyi és koragyermekkorai kötelező szűrésekhez való hozzáférés a lakosság számára térítésmentesen biztosított. Évente egy alkalommal tüdőszűrésre kerül sor a Községi Ház udvarán felállított szűrőbuszban, mivel településünk a rizikós térséghez tartozik, a tüdőszűrésen való részvétel kötelező.

Mammográfiai vizsgálatra Miskolcra kell utazni, nagy számú részvétel esetén az Önkormányzat buszokat szervezett a lakosság egyszerűbb eljutása érdekében.

Koragyermekkorai kötelező szűrésekhez hozzáférés a Védőnői látogatások alkalmával a családok otthonában, vagy a védőnői tanácsadóban biztosított. Havonta 1 alkalommal a Tanácsadóban gyermekorvos kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését.

A nyári programsorozat keretében megrendezendő Bogácsi Egészségnapok alkalmával az egészséges életmódhoz kapcsolódó programokkal, ismeretterjesztő előadásokkal, különböző tornákkal, masszázsokkal, szűrővizsgálatokkal, biorezonanciás állapotfelméréssel, diétás tanácsadással várják a vendégeket a Fürdő területén.

c.) fejlesztő és rehabilitációs ellátáshoz való hozzáférés

Az ellátáshoz való hozzáférés helyben nem megoldott, de a környező városokban (Mezőkövesd, Eger) az ezekhez történő hozzáférés is biztosított.

d.) közétkeztetésben az egészséges táplálkozás szempontjainak megjelenése

Az önkormányzat a saját fenntartású Konyháján szervezi a közétkeztetést, elsősorban az iskolás és óvodás gyermekek részére, de innét történik a szociális étkezők ellátása is.

Napjainkban nagyon sok szó esik az egészséges táplálkozásról, amit nem könnyű megvalósítani. Már az alapanyagok megválasztására nagy gondot fordítunk. 2013 évtől a zöldségeket helyben termeljük meg a mezőgazdasági közfoglalkoztatás keretében.

A gyermekétkeztetés keretében a következők betartására törekedtünk:

- Növeltük a zöldségek és gyümölcsök fogyasztását
- Csökkentettük a só és cukor felhasználását
- Törekedtünk a teljes kiőrlésű kenyerek, péksütemények fogyasztására
- A tejtermékeknél az alacsony zsírtartalmú termékeket fogyasztunk

e.) sportprogramokhoz való hozzáférés

A községünkben folyó sporttevékenység magában foglalja a testnevelés és sportkultúra valamennyi formáját, a gyermekek és felnőttek rekreációs és szabadidős tevékenységétől, rendszeres testmozgásától, a technikai és szellemi sportokon át a versenysportig, beleértve a testnevelés, testedzés és az egészségmegőrzés minden kapcsolódó területét. Az önkormányzat által fenntartott sportpályánk ad helyet az ifjúsági és felnőtt labdarúgó csapatoknak. 2013. évben a sportpálya pályázaton elnyert támogatásból megújult, valamint új, komfortos, minden igényt kielégítő öltöző került építésre. Ezt követően a Fürdővel szemben, a Szarvas utca végén műfüves labdarúgó pálya került megépítésre pályázati támogatásból, amit rendszeresen igénybe vesznek helyi közösségek, valamint a községbe látogató vendégek is. Ezen pálya mellett felújításra került a régi úgynevezett tenispálya is.

Az Egészségházban kialakított kis tornateremben heti 2 alkalommal alakformáló tornán, jóga foglalkozáson vehetnek részt az érdeklődők.

A Bogácsi Téli Sport és Kulturális Egyesület 2010-ben alakult, működésének célja a téli sport szervezése, különös figyelemmel a bogácsi gyerekek és családok téli sporttal való megismertetésére, tanítására.

f.) személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférés

Bogács község szociális szolgáltatásait az Önkormányzat, a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, valamint a Baptista Tevékeny Szeretet Misszió látja el.

Az Önkormányzat alapellátás keretében biztosítja a szociális étkeztetést, valamint a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központon keresztül a családsegítő- és a gyermekjóléti szolgáltatást. A Baptista Tevékeny Szeretet Misszió az Önkormányzattal kötött ellátási szerződés alapján biztosítja a községben a házi segítségnyújtást. Jelzőrendszeres házi segítségnyújtás, falugondnoki szolgálat, időskorúak nappali ellátása községünkben nem működik.

g.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

h.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások) a szociális és az egészségügyi ellátórendszer keretein belül.

Nincs ilyen jellegű adat, információ.

3.7 Községi viszonyok, helyi közélet bemutatása

A közösségi élet színterei sokrétűek, ilyenek a lakóközösségek, a munkahelyek, önkormányzati intézmények, a templom, a civil szervezetek. Községünk kedvező természeti adottságokkal, értékekkel rendelkezik, melyeket ki kell aknáznunk.

A lakosság egészségét, gazdasági és társadalmi jólétét, életminőségének javítását úgy lehet biztosítani, ha tevékenységeink során a környezet és fejlődés, illetve a gazdaság, társadalom és környezet problémáit együtt kezeljük.

a.) közösségi élet színterei, fórumai

3.7.1. számú táblázat - Intézményi ellátottság (2020)			
Tornateremmel, tornaszobával ellátott köznevelési intézmények száma (intézmény székhelye szerint) (TS 102)	Sportcsarnok, sportpálya léte (TS 103)	A települési könyvtárak kikölcsönzött egységeinek száma (TS 104)	Közművelődési intézmények száma (TS 105)
db	van/nincs	db	db
1	van	934	2

A helyi kultúra és művelődés, valamint a hagyományok ápolásának, a rendezvények megszervezésének fő színtere a Községi Ház. Itt működik a Turisztikai Információs Iroda is.

Bogács Község Önkormányzata 2012. november 8-án alapította meg a Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft-t. A Kft. fő tevékenysége: egyéb közösségi, társadalmi tevékenység. Működteti a Tájházat, a Hagyományörző Házat, a Könyvtárat, szerkeszti a Bükkalja Tv Képújságját, valamint a nyári rendezvények programjait szervezi. Idegenforgalmi szezonban minden hétfőn, valamint szezonon kívül is több napos programokkal várjuk a község lakosságát és az itt üdülő vendégeket. Rendezvényeink helyszínei a Fürdő, a Községi Ház, valamint a Rendezvénypark.

Hagyományosan, minden évben megrendezésre kerülő rendezvények:

- Családi Húsvét
- Majális
- Bükkaljai Borfesztivál és Nemzetközi Borverseny
- Bogácsi Egészségnapok
- Sörfesztivál
- Tiszaihal Napok
- Bogácsi Mozgolódós Hétfő
- „Halra fel” Bogácsi Országos Horgásztalálkozó és Verseny
- Bogácsi Fürdőfesztivál
- Szüreti Mulatság, Summásság Ételeinek Bemutatója
- Tárcsás Ételek Fesztiválja
- Márton-Napi Vigasságok

Ezekon kívül számtalan koncert, hangverseny, kiállítás, BMW találkozó, Kamionos találkozó, lövészverseny, kaktusz kiállítás és vásár, Mikulás-Party, éjszakai fürdőzés színesíti egész évben a község kulturális életét.

A helyi közéleti szerep növekedésének ösztönzésére szolgál a helyi média a Bükkalja Tv, valamint a negyedévente megjelenő Bogácsi Újság, mindkettő folyamatosan beszámol a település életéről.

b.) közösségi együttélés jellemzői (pl. etnikai konfliktusok és kezelésük)

Az önkormányzat, az intézmények és a civil szervezetek rendezvényeit bárki látogathatja érdeklődési körének megfelelően. Nem jellemzőek az atrocitások, az etnikai konfliktusok.

c.) helyi közösségi szolidaritás megnyilvánulásai (adományozás, önkéntes munka stb.)

Adományok gyűjtésével, azok eljuttatásával a rászorulóknak a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ helyi irodája foglalkozik. Évente több alkalommal adományosztásra kerül sor, amikor tartós élelmiszer tartalmú csomagot kapnak a rászoruló, főleg mélyszegénységben élő család. Az adományt a Szociális és Gyermekvédelmi Főigazgatóság biztosítja.

3.8 A roma nemzetiségi önkormányzat célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége, partnersége a települési önkormányzattal

A Bogácsi Cigány Kisebbségi Önkormányzat 2019. októberében alakult meg. Céljuk, volt, hogy a helyi cigány kisebbségbe tartozó lakosokat összefogják, érdekeiket képviseljék, tevékenységüket a Nemzeti és Etnikai Kisebbségek jogairól szóló 1993. évi LXXVII. törvényben megfogalmazott feladatok alapján végezzék.

Sajnos, annak ellenére, hogy a község önkormányzata minden segítséget megadott a munkájukhoz, a Cigány Kisebbségi Önkormányzat megszűnt, de ugyanez történt a korábbi választások alkalmával is, megalakulást követően rövid időn belül megszűnt az Önkormányzat. 2024-ben jelölt hiányában a kisebbségi nemzetiségi választás elmaradt.

3.9 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A mélyszegénységben élők és a romák helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Mélyszegénységben élők foglalkoztatása, munkanélküliség	munkahelyteremtés, vállalkozók, civilek bevonásával, közmunkaprogramba történő bevonás, képzési programok szervezése, állásbörze szervezése
A szegregátumban élők életminősége, rossz lakhatási körülmények	pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése az infrastruktúra fejlesztésére vonatkozóan,

4. A gyermekek helyzete, esélyegyenlősége, gyermekszegénység

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvényben kihirdette a Gyermekek Jogairól szóló ENSZ Egyezményt, majd elfogadta a 47/2007.(V.31.) határozatával a „Legyen Jobb a Gyermekeknek 2007-2032” Nemzeti Stratégiát. A dokumentum fő célja, hogy csökkentse a gyermekek és családjaik nélkülözését, javítsa a gyermekek fejlődési esélyeit. Ez minden gyermekre kiterjed, de azokra a gyermekekre kell hangsúlyt helyezni, akiknek az érdekei a legjobban sérülnek.

4.1. A gyermekek helyzetének általános jellemzői (pl. gyermekek száma, aránya, életkori megoszlása, demográfiai trendek stb.)

4.1. számú táblázat - Gyermekkorú népesség összetétele nemek és korcsoportok szerint (2.számú táblázatból)					
Korcsoport	Fő			Az állandó népességből a megfelelő korcsoportú nők és férfiak aránya (%)	
	Férfiak	Nők	Összesen (TS 003)	Férfiak (TS 005)	Nők (TS 007)
	Fő	Fő	Fő	%	%
Állandó népesség száma (férfiak TS 004, nők TS 006)	1 032	1 137	2169	47,58%	52,42%
0-2 évesek (összes száma TS 008, aránya TS 009)			59	2,72%	
0-14 éves (férfiak TS 010, aránya TS 011; nők TS 012, aránya TS 013)	157	153	310	7,24%	7,05%
15-17 éves (férfiak TS 014, aránya TS 015; nők TS 016, aránya TS 017)	37	37	74	1,71%	1,71%

Forrás: TelR, KSH Tstar

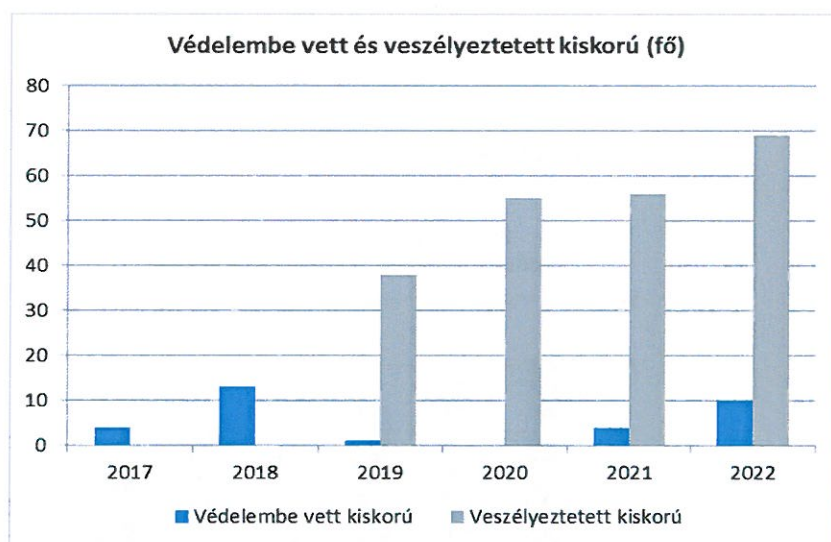
A 2023. évi népességi adatok szerint a település összlakosságának 20,4 %-a tartozik a 18 év alatti gyermekek közé. A település lakosságszáma 2023. évben 2169 fő volt, amelyből a 0-18 éves korú gyermekek száma 443. Ebből figyelemre méltó a 0-2 éves gyermekek magas száma.

Az élve születések száma még mindig alacsonyabb, mint a halálozások száma, így megállapítható, hogy a természetes szaporodási mutatónk mínuszban van. Ezt a folyamatot megállítani, a gyermekvállaláshoz szükséges kedvező feltételeket településünkön megteremteni a lakossággal közös cél kell, hogy legyen. Önkormányzatunk fontos célkitűzése a fiataloknak a településünkön való megtartása, mely célkitűzést szem előtt tartva a helyi rövid, közép és hosszú távú stratégiáink fő szempontja ezen törekvés megvalósításához szükséges eszközök megteremtése.

a.) veszélyeztetett és védelembe vett, hátrányos helyzetű, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, valamint fogyatékkal élő gyermekek száma és aránya, egészségügyi, szociális, lakhatási helyzete

4.1.1. számú táblázat - Védelembe vett és veszélyeztetett kiskorú gyermekek		
Év	Védelembe vett kiskorú gyermekek száma (TS 116)	Veszélyeztetett kiskorú gyermekek száma (TS 115)
	Fő	Fő
2017	4	0
2018	13	0
2019	1	38
2020	0	55
2021	4	56
2022	10	69

Forrás: TeIR, KSH Tstar



A veszélyeztetett és a védelembe vett kiskorúak számát a 2012. évig település jegyzője tartotta nyilván. Ezen gyámhatósági hatáskör 2013. január 01. napjától a járási hivatalok hatáskörébe került át. A gyámhatóság védelembe veszi a gyermeket, ha a szülő vagy a törvényes képviselő az alapellátások önkéntes igénybevételével a gyermek veszélyeztetettségét megszüntetni nem tudja, de segítséggel a gyermek fejlődése, nevelése a családban biztosítható. Védelembe veheti továbbá a szabálysértési hatóság értesítése alapján a szabálysértést elkövetett fiataalkorút, vagy a nyomozó hatóság nyomozást megtagadó határozata alapján a tizennegyedik életévét be nem töltött gyermeket, vagy a rendőrség, az ügyészség, illetve a bíróság jelzése alapján a bűncselekmény elkövetésével gyanúsított, vádolt fiataalkorút. A veszélyeztetett gyermek fogalma alatt olyan – magatartás, mulasztás vagy körülmény bekövetkeztében kialakult – állapotot ért a rendelet, amely a gyermek testi, értelmi, érzelmi vagy erkölcsi fejlődését gátolja vagy akadályozza.

Védelembe vétel esetén a gyámhatóság családgondozót rendel ki, aki feladatát egyéni gondozási-nevelési terv alapján látja el. A védelembe vétel felülvizsgálata évente kötelező, vagy a szülő, illetve családgondozó kérelmére bármikor. A védelembe vétel nem érinti a szülő felügyeleti jogát. Az intézkedés célja a gyermek családban történő nevelkedésének folyamatos segítése, az ellátásának megszervezése, segítése, a szülői nevelés kontrollja, a veszélyeztetettség megelőzése, megszüntetése.

A védelembe vétel elrendelésének oka változó, egyre gyakoribb a tankötelezettség megszegése, csavargás, a kiskorú kifogásolható viselkedése, szülői alkoholizmus, lopás, verekedés.

A védelembe vett kiskorúak számáról, valamint a veszélyeztetett kiskorú gyermekek számáról nem áll rendelkezésünkre adat.

A 2023. december 31-i állapot szerint 140 gyermek részesül rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben, melyből 16 gyermek halmozottan hátrányos helyzetű, 168 gyermek pedig hátrányos helyzetűként van nyilvántartva

b.) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek száma

4.1.2. számú táblázat - Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek	
Év	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesítettek évi átlagos száma (TS 111)
	Fő
2017	209
2018	198
2019	169
2020	135
2021	154
2022	138

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény célja a szociális alapon rászoruló kiskorúak, vagy közoktatási intézményben tanuló nagykorúak anyagi támogatása. Ennek formája: ingyenes gyermekétkeztetés, ingyenes óvodai és bölcsődei ellátás, ingyenes tankönyvellátás, évente két alkalommal természetbeni ellátás Erzsébet utalvány formájában, valamint külön jogszabályokban meghatározott egyéb kedvezmények.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek száma az elmúlt években folyamatosan csökkent. A csökkenés oka valószínűleg a családban a jövedelmek emelkedése, ami miatt már meghaladja az 1 főre jutó jövedelem a törvényben meghatározott mértéket.

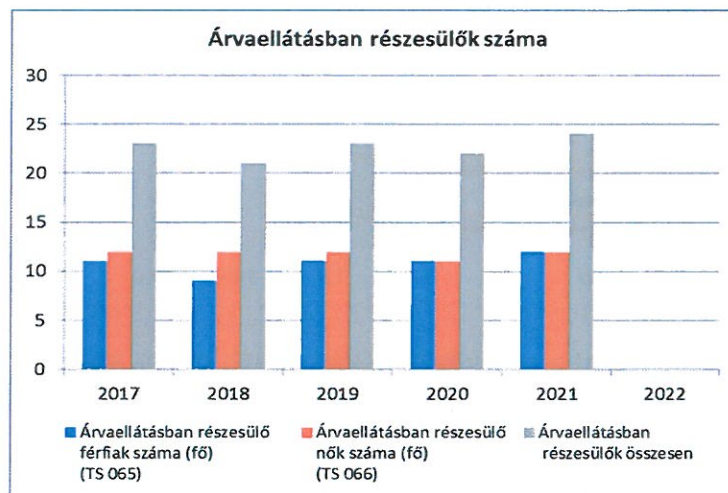
c.) gyermek jogán járó helyi juttatásokban részesülők helyzete:

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjrendszer célja az esélyteremtés érdekében a szociálisan rászoruló fiatalok felsőfokú tanulmányainak támogatása. E cél elérésének érdekében a kormány mind központi költségvetési, mind pedig önkormányzati forrásokat is mobilizál. A Bursa Hungarica többszintű támogatási rendszer, amelynek pénzügyi fedezeteként három forrás szolgál: a települési önkormányzatok által nyújtott támogatás, a megyei önkormányzatok által nyújtott támogatás és a felsőoktatási intézményi támogatás. Önkormányzatunk évek óta csatlakozik a pályázati rendszerhez, és évente 20-25 fiatal felsőoktatási tanulmányait támogatja havi 15.000 Ft összeggel.

Iskolakezddéskor, minden tanév elején a bogácsi lakosú gyermekeket tanszersegélyben részesíti az önkormányzat. Az általános iskolások és a középiskolások félévente 20.000 Ft/fő, a felsőfokú intézményben tanulók pedig félévente 30.000 Ft/fő támogatást kapnak.

A 2021-ben hatályba lépett helyi rendeletünk szerint a bogácsi lakóhellyel rendelkező, a bogácsi iskolába és óvodába járó gyermekek havi 10.000 Ft vagy havi 5.000 Ft gyermeknevelési támogatást kapnak, ha nem részesülnek normatív étkezési térítési díj kedvezményben, vagy 50 %-os térítési díj kedvezményben.

4.1.3. számú táblázat - Árvaeállítás			
Év	Árvaeállításban részesülő férfiak száma (fő) (TS 065)	Árvaeállításban részesülő nők száma (fő) (TS 066)	Árvaeállításban részesülők összesen
	Fő	Fő	Fő
2017	11	12	23
2018	9	12	21
2019	11	12	23
2020	11	11	22
2021	12	12	24
2022	0	0	-



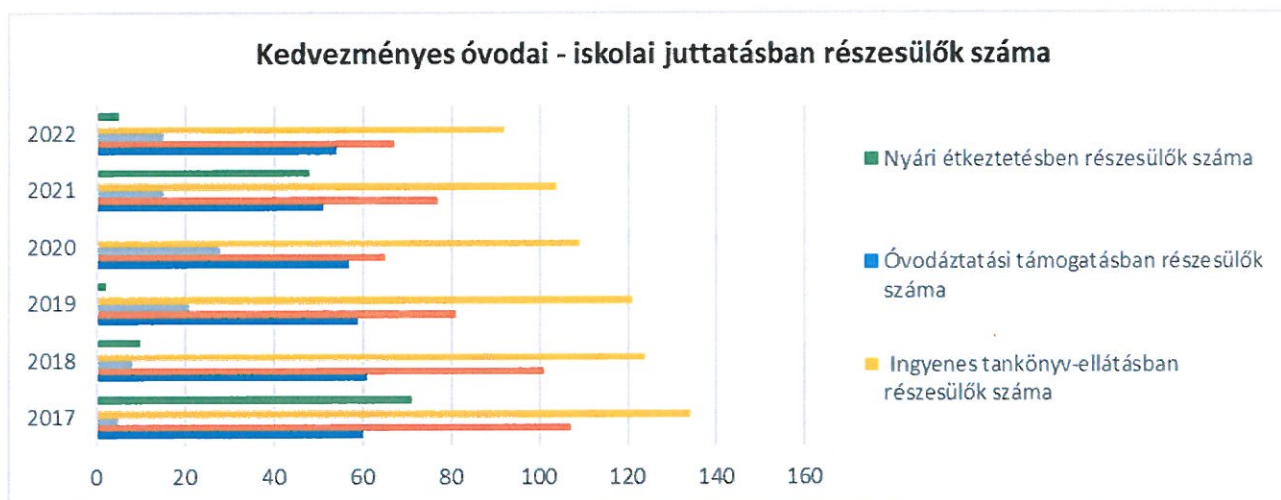
d.) ingyenes vagy kedvezményes iskolai étkeztetésben részesülők jellemzői

A mélyszegénységben élő gyermekek közül otthon sokan nem jutnak megfelelő mennyiségű és minőségű, egészséges táplálékhoz. Ezért nagy jelentőségű az önkormányzat által szervezett gyermekétkeztetés. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő óvodás és általános iskolás gyermekek térítésmentesen, a rászoruló középiskolások 50 %-os támogatást kapnak. A három vagy több gyermekes családok, valamint a tartósan beteg vagy fogyatékos gyermekek 50 %-os kedvezményben részesülnek. Iskolánkban átlag a gyermekek 90 %-a részesül ingyenes étkeztetésben vagy 50 %-os kedvezményben részesül. A Bagolyvár Óvoda és Bölcsődében minden gyermek ingyenesen étkezik.

4.1.4. számú táblázat – Kedvezményes óvodai - iskolai juttatásokban részesülők száma (A táblázat kitöltése és elemzése opcionális.)

Év	Ingyenes étkezésben résztvevők száma óvoda	Ingyenes étkezésben résztvevők száma iskola 1-8. évfolyam	50 százalékos mértékű kedvezményes étkezésre jogosultak száma 1-13. évfolyam	Ingyenes tankönyv-ellátásban részesülők száma	Óvodáztatási támogatásban részesülők száma	Nyári étkeztetésben részesülők száma
	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	60	107	5	134	n.a.	71
2018	61	101	8	124	n.a.	10
2019	59	81	21	121	n.a.	2
2020	57	65	28	109	n.a.	0
2021	51	77	15	104	n.a.	48
2022	54	67	15	92	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar,
Önkormányzati adatok



e.) magyar állampolgársággal nem rendelkező gyermekek száma, aránya

Településünkön nem releváns.

f.) állampolgársággal rendelkező, illetve magyar állampolgársággal nem rendelkező külföldről visszatért, hátrányos helyzetű családban élő gyerekek jellemzői.

Településünkön nem releváns.

4.2 Szegregált, telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek helyzete, esélyegyenlősége

A telepszerű lakókörnyezetben élő gyermekek számáról pontos adatok nem állnak rendelkezésre, talán abból tudjuk lemérni, hogy az 500 fős közösségben jelentős a gyermekek száma, hogy a mélyszegénységben élő roma gyermekek kb. 80 %-a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül. 2017. évben a kedvezményben részesült összes gyermek 216 fő volt, ebből 200 fő körül van a roma gyermekek száma. A halmozottan hátrányos gyermekek száma 20 fő a hátrányos helyzetűek száma 170 fő. 2023-ban már csak 140 gyermek részesült gyermekvédelmi kedvezményben, de közülük szinte minden gyermek roma származású. A gyermekek helyben járnak óvodába és iskolába, ahol ugyanazok a feltételek vonatkoznak rájuk is, mint a nem roma gyermekekre, valamint ugyanazokat az előnyöket élvezhetik, mint bármelyik más gyermek. Az önkormányzat által biztosított támogatásokat megkapják (tanszersegély, étkeztetés, ingyenes tankönyv,

óvodáztatási támogatás), ezen túl az önkormányzat támogatásával kirándulásokat, táborozásokat szerveznek számukra is.

4.3 A hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint fogyatékkal élő gyermekek szolgáltatásokhoz való hozzáférése

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 67/A. § (1) és (2) bekezdése szerint:

„(1) Hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony iskolai végzettsége, ha a gyermeket együtt nevelő mindkét szülőről, a gyermeket egyedül nevelő szülőről vagy a családbafogadó gyámról – önkéntes nyilatkozata alapján – megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor legfeljebb alapfokú iskolai végzettséggel rendelkezik,*
- b) a szülő vagy a családbafogadó gyám alacsony foglalkoztatottsága, ha a gyermeket nevelő szülők bármelyikéről vagy a családbafogadó gyámról megállapítható, hogy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésekor a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény (a továbbiakban: Szt.) 33. §-a szerinti aktív korúak ellátására jogosult vagy a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény igénylésének időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként nyilvántartott személy,*
- c) a gyermek elégtelen lakókörnyezete, illetve lakáskörülményei, ha megállapítható, hogy a gyermek a településre vonatkozó integrált városfejlesztési stratégiában szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben vagy félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.*

(2) Halmozottan hátrányos helyzetű

- a) az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermek és nagykorúvá vált gyermek, aki esetében az (1) bekezdés a)-c) pontjaiban meghatározott körülmények közül legalább kettő fennáll,*
- b) a nevelésbe vett gyermek,*
- c) az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt. ”*

A hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek által igénybe vehető jogosultságok:

- Minden esetben ingyenes a halmozottan hátrányos helyzetű tanuló részére az első alapfokú művészetoktatásban való részvétel.
- Ha az általános iskola a felvételi kötelezettsége teljesítése után további felvételi, átvételi kérelmeket is teljesíteni tud, a további felvételi kérelmek teljesítésénél előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekeket, tanulókat.
- Az általános iskola és a középfokú iskola a tanuló szociális helyzetéből és fejlettségéből eredő hátrányának ellensúlyozása céljából képességbontakoztató vagy integrációs felkészítést szervez. A felkészítésben az a tanuló vesz részt, aki a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.
- Az óvoda a halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek számára az oktatásért felelős miniszter által kiadott személyiségfejlesztő, tehetséggondozó, felzárkóztató program szerint óvodai fejlesztő programot szervez. Az óvodai fejlesztő programban az a gyermek vehet részt, aki a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló törvény alapján halmozottan hátrányos helyzetűnek minősül.
- A Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi Programjában részt vehet az a kollégium és középiskola, amelynek célja megteremteni a feltételeket ahhoz, hogy a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű, továbbá a különböző társadalmi hátránnyal küzdő tanulók megkezdhesék és sikeresen befejezhessék a középfokú tanulmányaikat, középiskolai végzettséget szerezhessenek, továbbá javuljanak esélyeik a felsőfokú tanulmányok megkezdésében.
- A Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjában részt vehetnek azok a szakiskolák és kollégiumok, amelyek közösen vállalják, hogy a Halmozottan Hátrányos Helyzetű Tanulók Arany János Kollégiumi-Szakiskolai Programjában résztvevő tanulóknak nappali rendszerű iskolai oktatás keretében szakiskolában, kollégiumi elhelyezéssel államilag elismert szakképesítés megszerzését biztosítják.

A fogyatékos gyermeket nevelő családok helyzete az átlagosnál sokkal nehezebb, különösen a halmozottan fogyatékos gyermeket nevelő családok esetében figyelhető meg. Sajnos az ilyen családok helyzete, még mindig elég feltérképezetlen, nincs kellő információ róluk.

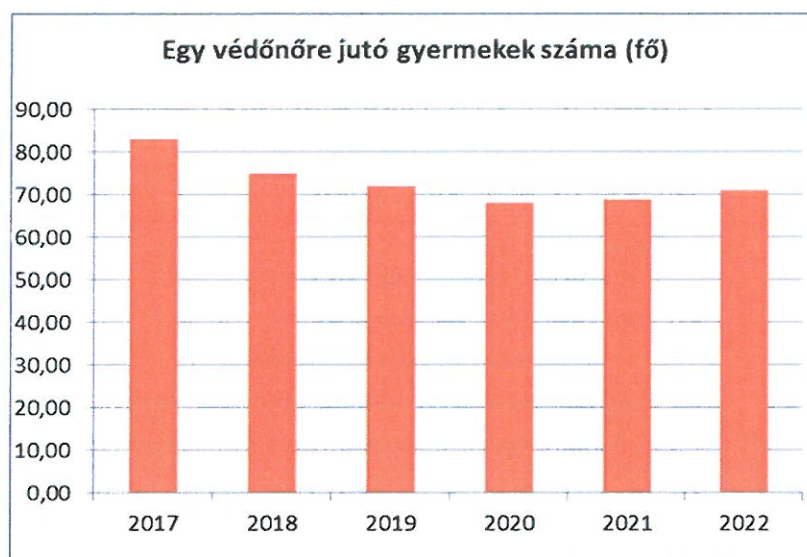
Fogyatékos gyermekek integrált nevelését és oktatását intézményeink nem tudják biztosítani, A Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői Véleményben szereplő intézmény gondoskodik ellátásukról. Ilyen Egerben a Szalaparti Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény, Szakiskola és Diákotthon, valamint a Mlinkó István Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény és Diákotthon. E két intézménybe községünkben is fogadnak fogyatékos gyermekeket, vállalják megfelelő óvodai nevelésüket és iskolai oktatásukat.

a.) védőnői ellátás jellemzői (pl. a védőnő által ellátott települések száma, egy védőnőre jutó ellátott, betöltetlen státuszok)

4.3.1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	Fő	Fő
2017	1	83	83,00
2018	1	75	75,00
2019	1	72	72,00
2020	1	68	68,00
2021	1	69	69,00
2022	1	71	71,00

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok





A településen egy főállású védőnő működik, 2023. július 1-től már nem az Önkormányzat foglalkoztatásában, hanem a BAZ. Vármegyei Központi Kórház a munkáltatója.

Ellátási területe csak Bogács községre terjed ki. Tevékenységét az egészségügyi intézményben lévő védőnői tanácsadóban végzi, szoros napi kapcsolatban a háziorvossal. Az Egészségházban található a védőnői tanácsadó, a mai kor igényeinek megfelelő, jól felszerelt, akadálymentesített épületben.

A 4.3.1. számú táblázatban szereplő adatok csak az egy védőnőre jutó 0-3 éves korú gyermekek átlag gyerekszámát mutatja. Ehhez a 4-6 éves korosztályt is nézni kell az ellátottak kapcsán, így összességében az egy védőnőre jutó ellátottak száma 2023-ban 130 fő volt.

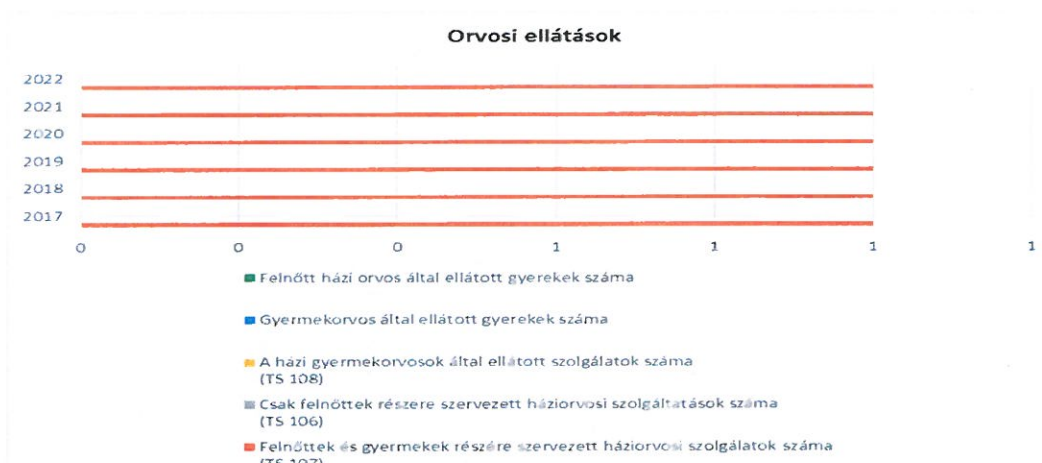
A védőnő ellátja az óvodai és iskolai szűréseket is. Ezek a szűrőprogramok rendszerek, amelyeket korrekt tanácsadás egészít ki. A közoktatási intézményben a tanórán kívüli tevékenységek jelentős része az egészség megőrzését, a betegségek megelőzését célozta.

b.) gyermekorvosi ellátás jellemzői (pl. házi gyermekorvoshoz, gyermek szakorvosi ellátáshoz való hozzáférés, betöltetlen házi gyermekorvosi praxisok száma)

Községünkben gyermekorvos nincs, a háziorvos látja el ezen feladatokat is, vagy településünkhöz legközelebb gyermekorvos Mezőkövesden található. Az újszülöttek és a 0-3 éves korúak fejlődését havonta 1 alkalommal a védőnői tanácsadóban rendelő, Mezőkövesdről kijáró gyermekorvos kíséri figyelemmel.

4.3.2. számú táblázat – Gyermekorvosi ellátás					
Év	Felnőttek és gyermekek részére szervezett háziorvosi szolgálatok száma (TS 107)	Csak felnőttek részére szervezett háziorvosi szolgáltatások száma (TS 106)	A házi gyermekorvosok által ellátott szolgálatok száma (TS 108)	Gyermekorvos által ellátott gyerekek száma	Felnőtt házi orvos által ellátott gyerekek száma
	db	db	db	Fő	Fő
2017	1	0	0	n.a.	n.a.
2018	1	0	0	n.a.	n.a.
2019	1	0	0	n.a.	n.a.
2020	1	0	0	n.a.	n.a.
2021	1	0	0	n.a.	n.a.
2022	1	0	0	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatok



c.) 0-7 éves korúak speciális (egészségügyi-szociális-oktatási) ellátási igényeire (pl. korai fejlesztésre, rehabilitációra) vonatkozó adatok

Településünkön nem releváns.

A gyermekek napközbeni ellátása községünkben bölcsődei és óvodai nevelés keretén belül valósul meg. Az Önkormányzat 2016. évben sikeresen pályázott az óvoda felújítására, melynek keretén belül bölcsődei csoport kialakítására került sor. Az épület felújítását követően 2020. szeptembertől indult a bölcsődei csoport, mely 12 gyermek ellátást tudja biztosítani.

Az óvoda külön nem rendelkezik gyógypedagógiai csoporttal, valamint jelenleg gyógypedagógust sem alkalmaznak. Az óvodapedagógusok mindegyike „Egyéni bánásmódot igénylő gyermekek fejlesztése” szakvizsgával rendelkezik.

d.) gyermekjóléti alapellátások, Biztos Kezdet Gyerekház, Tanoda, gyermekszegénységet csökkentő speciális szolgáltatások

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- a gyermekjóléti szolgáltatás,
- a gyermekek napközbeni ellátása,
- a gyermekek átmeneti gondozása.

A gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését. A gyermekjóléti szolgálat tevékenységének jelentős része eléri az adott település valamennyi gyermekét, szolgáltató és megelőző funkcióval bír. Tevékenységét összehangolva a gyermekeket ellátó egészségügyi és nevelési-oktatási intézményekkel szervezési, szolgáltatási és gondozási feladatokat végez. A gyermekjóléti szolgálat figyelemmel kíséri valamennyi, 0-18 éves gyermek szociális helyzetét, veszélyeztetettségét.

Településünkön a családsegítő és gyermekjóléti feladatokat a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ látja el Mezőkövesd központtal, 23 település társulása formájában. Bogácson a Központnak kihelyezett Irodája működik, hetente 2 nap (kedden és csütörtökön) tartanak ügyfélfogadást.

A Központ segítséget nyújt a személyek, családok kapcsolatkezségének javításához, pszichológiai, jogi és egyéb tanácsadást szervez. Szervezi az aktív korú nem foglalkoztatott személyek együttműködési programját, üdültetést, táborozást, gyermekfelügyeletet szervez, segíti a speciális, önszolgáltató csoportok működését, információkat gyűjt és ad.

A Gyermekjóléti Központ feladata a gyermek testi-lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése érdekében:

- a gyermeki jogokról és a gyermek fejlődését biztosító támogatásokról való tájékoztatás, a támogatásokhoz való hozzájutás segítése,
- a családtervezési, a pszichológiai, a nevelési, az egészségügyi, a mentálhigiénés és a káros szenvedélyek megelőzését célzó tanácsadás, vagy az ezekhez való hozzájutás megszervezése,

- a szociális válsághelyzetben lévő várandós anya támogatása, segítése, tanácsokkal való ellátása, valamint a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájárítás szervezése,
- szabadidős programok szervezése,
- hivatalos ügyek intézésének segítése.

e.) gyermekek napközbeni ellátásai, bölcsődei ellátás:

A gyermekek napközbeni ellátása községünkben bölcsődei és óvodai nevelés keretén belül valósul meg. Az Önkormányzat 2016. évben sikeresen pályázott az óvoda felújítására, melynek keretén belül bölcsődei csoport kialakítására került sor. Az épület felújítását követően 2020. szeptembertől indult a bölcsődei csoport, mely 12 gyermek ellátását tudja biztosítani. Jelenleg a Bölcsődei férőhelyek kihasználtsága maximális.

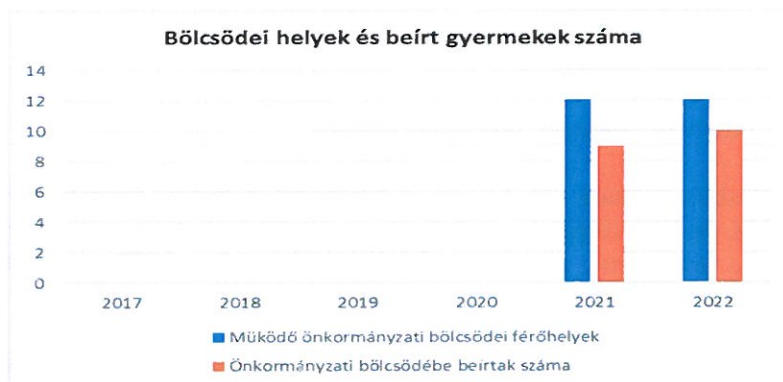
Az óvoda külön nem rendelkezik gyógypedagógiai csoporttal, valamint jelenleg gyógypedagógust sem alkalmaznak.

Óvodai és Bölcsődei ellátás		
Telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Férőhelyek száma (fő)	Óvoda: 75, Bölcsőde: 12	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.00
A nyári időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
ÓVODA		
Óvodapedagógusok száma	5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0
BÖLCSŐDE		
Kisgyermeknevelő	2	0
Dajka/gondozónő	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

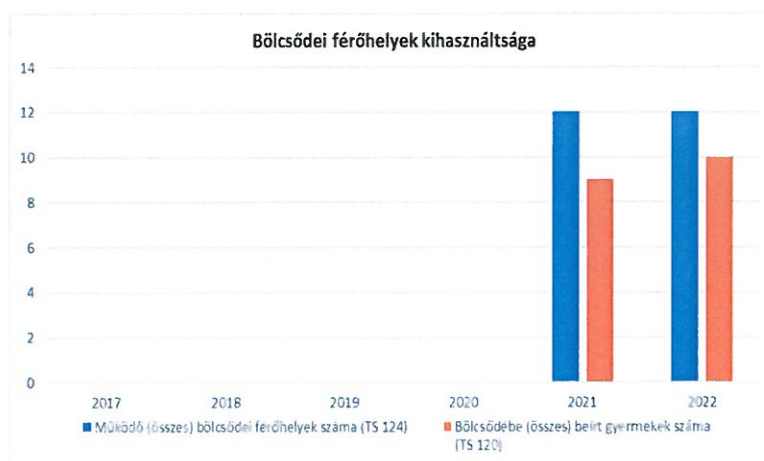
4.3.3. a.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma		
Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	12	9
2022	12	10

Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés



4.3.3. b.) számú táblázat - Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma								
Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	12	9
2022	0	0	0	0	0	0	12	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar



f.) gyermekvédelem

A gyermekek védelme a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítésére, veszélyeztetettségének megelőzésére és megszüntetésére, valamint a szülői vagy más hozzátartozói gondoskodásból kikerülő gyermek helyettesítő védelmének biztosítására irányuló tevékenység. A gyermekek védelmét pénzügyi, természetbeni és személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, illetve gyermekvédelmi szakellátások, valamint e törvényben meghatározott hatósági intézkedések biztosítják. A gyermekvédelmi rendszer működtetése állami és önkormányzati feladat.

A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatot látnak el – a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése és megszüntetése érdekében – a törvényben meghatározott alaptevékenység keretében

- az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői-szolgálat, a háziorvos,
- a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók, így különösen a családsegítő szolgálat, a családsegítő központ,
- a köznevelési intézmények,
- a rendőrség,
- az ügyészség,
- a bíróság,
- a pártfogó felügyelői szolgálat,
- az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- a társadalmi szervezetek, egyházak, alapítványok,
- a munkaügyi hatóság.

Az előzőekben felsorolt intézmények és személyek kötelesek

- jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén a gyermekjóléti szolgálatnál,
- hatósági eljárást kezdeményezni a gyermek bántalmazása, illetve súlyos elhanyagolása vagy egyéb más, súlyos veszélyeztető ok fennállása, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén. Ilyen jelzéssel és kezdeményezéssel bármely állampolgár és a gyermekek érdekeit képviselő társadalmi szervezet is élhet.

Ezek a személyek, szolgáltatók, intézmények és hatóságok a gyermek családban történő nevelkedésének elősegítése, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében kötelesek egymással együttműködni és egymást kölcsönösen tájékoztatni.

Esetünkben jelzések a gyermekjóléti szolgálathoz elsősorban közoktatási intézményekből érkeztek, valamint jelzett, illetve értesített a rendőrség, ügyészség, védőnői szolgálat.

Közoktatási intézménytől leginkább a tankötelezettség teljesítésével kapcsolatos problémák, és a passzív tanórai részvétel miatt érkeznek jelzések, illetve jeleztek súlyos szülői elhanyagolás miatt is.

g) krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások

A helyi Gyermekjóléti Központnál hozzáférhető azon krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások köre, amelyek a gyermekek veszélyeztetettsége esetén igénybe vehetők, például anya-gyermek otthonok, családok átmeneti otthonának elérhetőségei. Helyben fellépő krízishelyzet esetén a családsegítő és gyermekjóléti szolgálat szakemberei intézkednek.

h.) egészségfejlesztési, sport-,szabadidős és szünidős programokhoz való hozzáférés

A program 3.6 pont e) pontjában már kifejtettük a gyermekek sport programokhoz való hozzáféréseinek lehetőségeit.

A gyermekek számára szabadidős és szünidei programok szervezésében településünkön kiemelkedő a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ, valamint a Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft. tevékenysége.

A Gyermekjóléti Központ által a tanév ideje alatt az általános iskolások részére szervezett programok többnyire kreatív foglalkozások. A szünidőben is számos programot, kirándulást szerveznek elsősorban a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

A Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft. a bogácsi programok, rendezvények szervezése során minden esetben kiemelt figyelmet fordít a gyermekek szórakoztatására, különböző kézműves foglalkozásokat, játszóházakat, bábelőadásokat stb. szerveznek.

i.) gyermekétkeztetés (intézményi, hétfé, szünidei):

Az önkormányzatnak természetbeni ellátásként a gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezető, illetve az ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére a bölcsődében, az óvodában, a nyári napközis otthonban, az általános és középiskolai kollégiumban, az általános iskolai és a középfokú iskolai menzai ellátás keretében, a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben, és a fogyatékosok nappali intézményében.

A bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolákban a tanítási szünetek időtartama alatt ingyenesen kell biztosítani a gyermekétkeztetést a hátrányos helyzetű gyermekek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek részére.

Az Önkormányzat fenntartásában működő Konyha biztosítja az általános iskolás és az óvodás, bölcsődés gyermekek részére az étkeztetést. Az intézményi gyermekétkeztetést az iskolába járó gyermekek csaknem 100 %-ban igénybe veszik, viszont szünidei gyermekétkeztetésre kevesebb az igény, mivel a szünidei gyermekétkeztetést elsősorban helyben fogyasztással kell biztosítani. Ez évben a nyári szünidei gyermekétkeztetést 6 gyermek vette igénybe. Az őszi, téli és tavaszi szünetben még kevesebb gyermek él ezen lehetőséggel.

j.) eltérő kultúrájú, vagy a hátrányos és nem hátrányos helyzetű gyermekcsoportok közötti programok

Az iskolába csak roma származású 90 %-ban hátrányos helyzetű gyermekek tanulnak, számukra a roma kultúrát bemutató, hagyományaikat őrző programok, foglalkozások az iskolában biztosítottak. Az óvodában és bölcsődében a roma és nem roma gyermekek ugyanazt a nevelést és ellátást kapják, a programokon is részt vesznek a roma és nem roma gyermekek is.

k.) hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése a szolgáltatások nyújtásakor

Az Önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt sem eljárásra, sem szankció megállapítására nem került sor.

l.) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások az ellátórendszerek keretein belül

Nincs ilyen jellegű adat, információ.

4.4 A kiemelt figyelmet igénylő gyermekek/tanulók, valamint fogyatékossgal élő gyerekek közoktatási lehetőségei és esélyegyenlősége

Az integrált oktatás, különleges gondozás a gyermekek életkorától és egészségi állapotától függően – fogyatékossgot megállapító szakértői bizottság szakvéleményében foglaltak alapján – a korai fejlesztés és gondozás, a fejlesztő felkészítés, az óvodai nevelés, az iskolai nevelés és oktatás keretében kerül megszervezésre, az intézmények szakember ellátottságának, és tárgyi felvételei függvényében.

Az egyéni fejlődési utak szempontjából a nevelésnek-oktatásnak meghatározó szerepe van. Az ezekkel szemben támasztott egyik legnagyobb kihívás a sokféle különbségből fakadó hátrányoknak az oktatás eredményességére gyakorolt, összegző negatív hatások ellensúlyozása.

A nevelési-oktatási intézmények a „hagyományos” oktatási formákkal nem képesek a társadalmi hátrányok kiegyenlítésére, de a gyermekek, tanulók egyéni adottságaikhoz igazított pedagógiai folyamat hozzájárulhat a negatívumok, a nehézségek mérsékléséhez, a hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók iskolai sikerességének, eredményességének növeléséhez, ezáltal továbbtanulási lehetőségeik szélesítéséhez.

Az esélyegyenlőség érvényesülésének legfontosabb szempontjai:

- a hátrányos (HH) és halmozottan hátrányos helyzetűek (HHH) teljeskörű azonosítása,

- a 3 évet betöltött gyermekek óvodába íratása,
- az érintett szülők nyilatkozzanak iskolázottságukról, ezzel is segítve gyermekeik képzési esélyeit,
- az esélyegyenlőségre vonatkozó kötelezettségeknek a köznevelési intézmények alapidokumentumaiba való bekerülése, és a végrehajtás nyomon követése.

a.) a hátrányos, illetve halmozottan hátrányos helyzetű, valamint sajátos nevelési igényű és beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek/tanulók óvodai, iskolai ellátása, a köznevelési intézményben és más településen található fejlesztő programokra való eljutás módja, lehetőségei

A helyi gyermekvédelemben dolgozó szakemberek tapasztalata szerint különös odafigyelést igényelnek a rossz szociális és lakhatási körülmények közt, széthulló családokban élő, a család életmódja miatt veszélyeztetett, bántalmazott, törődés és szeretethiányban felnövő, a családban súlyos beteget ápoló, mentálisan és személyiségükben sérült, valamint a HH/HHH gyermekek.

A gyermek hátrányos helyzetének vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítása a szülő által benyújtott kérelmek alapján történik, a 4.3. pontban már idézett Gyvt. 67/A. §-a szerint.

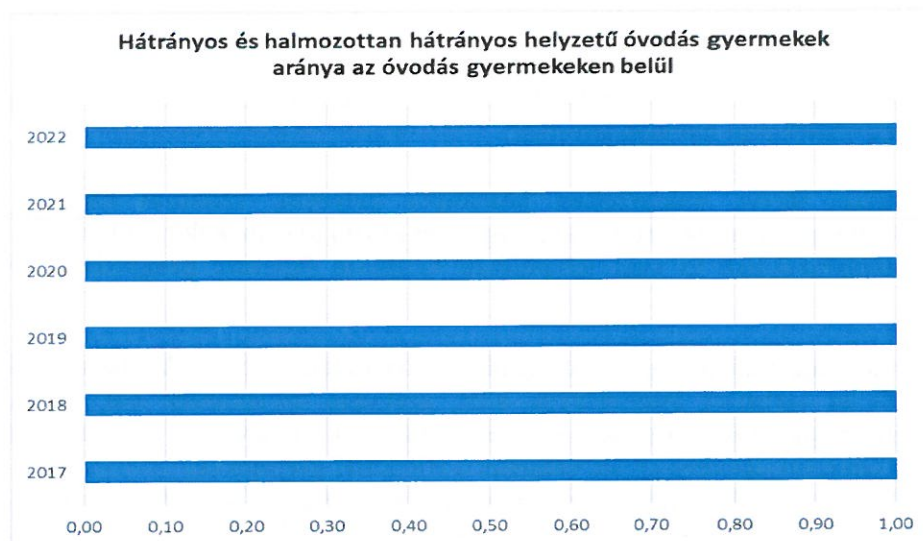
Az óvodába járó gyermekek közül 24 fő hátrányos és 2 fő halmozottan hátrányos helyzetű (2023-as adat). Ez elég magas szám az óvodáskorú gyermekek között.

Az általános iskolákban hátrányos helyzetű tanulók száma 65 fő, a halmozottan hátrányos helyzetűek száma 2 fő. Az iskola esetében is ez az arány elég magas, pedig elmondható, hogy nem minden szülő teszi meg a szükséges nyilatkozatot. Ezért további lépéseket kell tenni a szülői nyilatkozattételek ösztönzése, a HH-s és a HHH-s tanulók teljesebb körű felmérése érdekében.

A sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók, gyermekek oktatását intézményünk vállalja.

4.4. a) 1.számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek			
Év	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 092)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű óvodás gyermekek aránya az óvodás gyermekekben belül (TS 093)
	Fő	Fő	%
2017	60	36	60,00
2018	61	34	55,74
2019	59	27	45,76
2020	57	28	49,12
2021	51	25	49,02
2022	54	29	53,70

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Óvodánk 3 gyermekcsoporttal működik, az óvodai férőhelyek száma 75, jelenleg 60 gyermek jár óvodába. Kihasználatlaga nem maximális, így helyhiány miatt gyermeket nem kellett elutasítani és a jövőre nézve is biztosítottak tünik az elegendő férőhelyek száma. Községünkben bölcsőde is működik, ahová elsősorban azon szülők gyermekei kerülnek felvételre, ahol a szülők munkaviszonyt tudnak igazolni.

Az óvodai nevelésre vonatkozó táblázatok alapján elmondható, hogy az ellátás e téren a településünkön kielégítő.

A halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma a 3-6 éves korú gyermekek összlétszámának 36 %-át teszi ki.

Az intézményben a roma és nem roma gyermekek aránya 60-40 % a roma gyermekek javára. A fejlesztő foglalkozásokon kívül a roma gyermekek – a szülők kérésére – roma kulturális foglalkozásokon is részt vesznek, segítve ezzel hagyományaik megismerését.

Az óvodában 5 diplomás óvodapedagógus, és 3 képzett dajka és 1 fő gyógypedagógiai asszisztens látja el a gyermekeket. Az óvodában nincs gyógypedagógiai csoport.

Az Óvodában a pedagógusok felkészültek, folyamatosan képzéseken vesznek részt. Az óvoda infrastruktúrája magas szintű ellátást biztosít, és ennek előnyeit a HH/HHH gyermekek is élvezik. A gyermekek fejlesztését hetente egy alkalommal logopédus is segíti.

Településünkön egy általános iskola működik, amely fenntartója a Klebelsberg Központ, Mezőkövesdi Tankerületi Központ. Az iskolában 9 pedagógus álláshely van betöltve, ebből 1 fő tanító. A pedagógushiányt évek óta nyugdíjas óraadó foglalkoztatásával oldják meg. Az iskolában dolgozó pedagógusok képzettsége, és innovációs készsége kiemelkedő a kompetenciafejlesztés, egyéni differenciálás terén.

Az iskolai osztályok száma 2020-tól 8-ról 6-ra csökkent, osztályok kerültek összevonásra a pedagógushiány miatt. A 6 évfolyamon 2022. évben 92 gyermek tanult, 72,8 százalékuk hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek. A sajátos nevelési igényű gyermekek száma 8 fő.

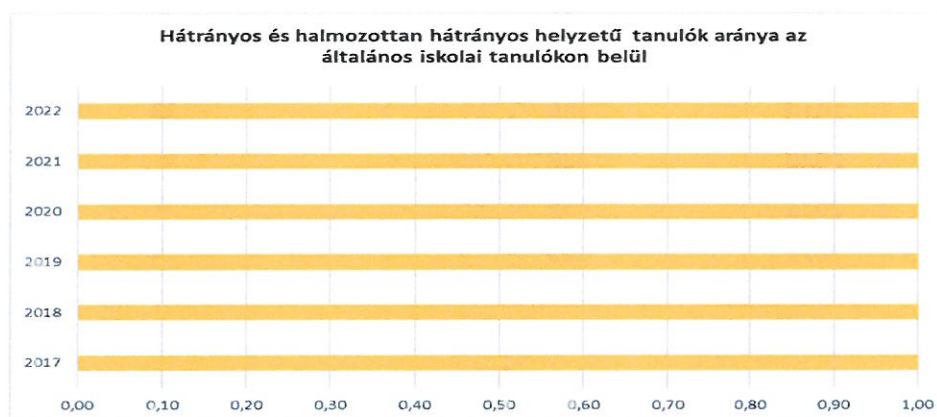
A 8. évfolyamot eredményesen befejezettek aránya ez évben 100%, tehát szerencsére nincs lemorzsolódás a fiatalok körében és a minimum alapműveltséget, készségeket sikerül elsajátítaniuk.

Iskolánkban a napközit csupán a gyerekek 50 %-a veszi igénybe, leginkább az 1-4 évfolyamon tanuló alsósok.

4.4. a) 2. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók			
Év	Általános iskolai tanulók száma a nappali oktatásban	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű általános iskolai tanulók száma (gyógypedagógiai oktatással együtt)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya az

		(TS 094)	általános iskolai tanulókon belül (TS 095)
	Fő	Fő	%
2017	134	101	75,37
2018	124	84	67,74
2019	121	70	57,85
2020	109	64	58,71
2021	104	75	72,11
2022	92	67	72,82

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés



4.4. a) 3. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet a középszintű oktatásban

Év	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gimnáziumi tanulók száma (TS 096)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a gimnáziumi tanulókban (TS 097)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók száma a nappali oktatásban (TS 098)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű szakközépiskolai tanulók és hátrányos helyzetű szakiskolai és készségfejlesztő iskolai tanulók aránya a tanulók számához viszonyítva (TS 099)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók száma (TS 100)	Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók aránya a szakközépiskolai tanulókban (TS 101)
	Fő	%	Fő	%	Fő	%
2017	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

2021	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.
2022	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH

Tstar

4.4. a) 4. számú táblázat - Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet		
Év	Megállapított hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 114)	Megállapított halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek és nagykorúvá vált gyermekek száma (TS 113)
	fő	fő
2017	172	20
2018	165	16
2019	136	18
2020	120	8
2021	135	3
2022	125	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar



b.) a közneveléshez kapcsolódó kiegészítő szolgáltatások (pl. iskolára/óvodára jutó gyógypedagógusok, iskolapszichológusok száma stb.)

Óvodai és Bölcsődei ellátás		
Telephelyeinek száma (db)	1	
Hány településről járnak be a gyermekek (db)	2	
Férőhelyek száma (fő)	Óvoda: 75, Bölcsőde: 12	
Óvodai gyermekcsoportok száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (db)	3	
Nyitvatartási ideje (...h-tól ...h-ig):	6.30	17.00

A nyári időtartama (nap)	20	
Személyi feltételek	Fő	Hiányzó létszám
ÓVODA		
Óvodapedagógusok száma	5	0
Ebből diplomás óvodapedagógusok száma	5	0
Gyógypedagógusok létszáma	0	0
Dajka/gondozónő	3	0
Kisegítő személyzet	1	0
BÖLCSÖDE		
Kisgyermeknevelő	2	0
Dajka/gondozónő	1	0

Forrás: Önkormányzati, intézményi adatgyűjtés

Az óvodában és az iskolában is a személyi feltételek a törvényi előírásoknak megfelelnek, bár nem alkalmaznak gyógypedagógust és iskolapszichológust. Azonban a hatékonyabb, eredményesebb munkavégzést mozdítaná elő ezek alkalmazása, vagy ha pedagógiai asszisztens segíthetné a pedagógusok munkáját is.

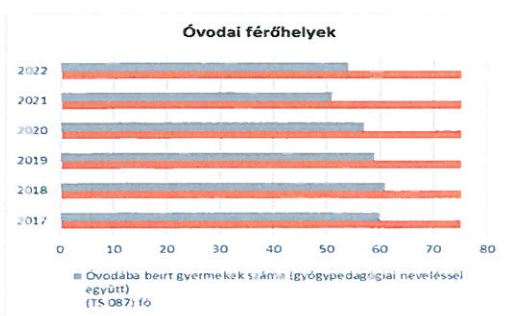
Fontos lenne a pszichológus általi további terápiás fejlesztés egyénileg és csoportokban is, mely a társas kapcsolatok alakulására, később pedig a társadalomba való beilleszkedés elősegítésére is szolgálna, a pedagógusok továbbképzéseinek támogatása a pszichés zavarokkal küzdő gyermekek integrálását könnyítené meg.

A gyermek- és ifjúságvédelmi felelős fontos feladatot lát el a köznevelési intézményben a veszélyeztető körülmények feltárása, ezek megszüntetése, kialakulásuk megelőzése területén éppúgy, mint a drogprevenciót, egészségszervezést illetően.

4.4.2. számú táblázat - Óvodai nevelés adatai

Év	3-6 éves korú gyermekek száma	Óvodai gyermekcsoportok száma - gyógypedagógiai neveléssel együtt (TS 085)	Óvodai férőhelyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 090)	Óvodai feladatellátási helyek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 088)	Óvodába beírt gyermekek száma (gyógypedagógiai neveléssel együtt) (TS 087)	Óvodai gyógypedagógiai gyermekcsoportok száma (TS 086)	Gyógypedagógiai oktatásban részesülő óvodás gyermekek száma az integráltan oktatott SNI gyermekek nélkül (TS 091)	Egy óvodai gyermekcsoportra jutó gyermekek száma (TS 089)
	fő	db	db	db	fő	db	fő	fő
2017	60	3	75	1	60	0	0	20
2018	61	3	75	1	61	0	0	20
2019	59	3	75	1	59	0	0	20
2020	57	3	75	1	57	0	0	19
2021	51	3	75	1	51	0	0	17
2022	54	3	75	1	54	0	0	18

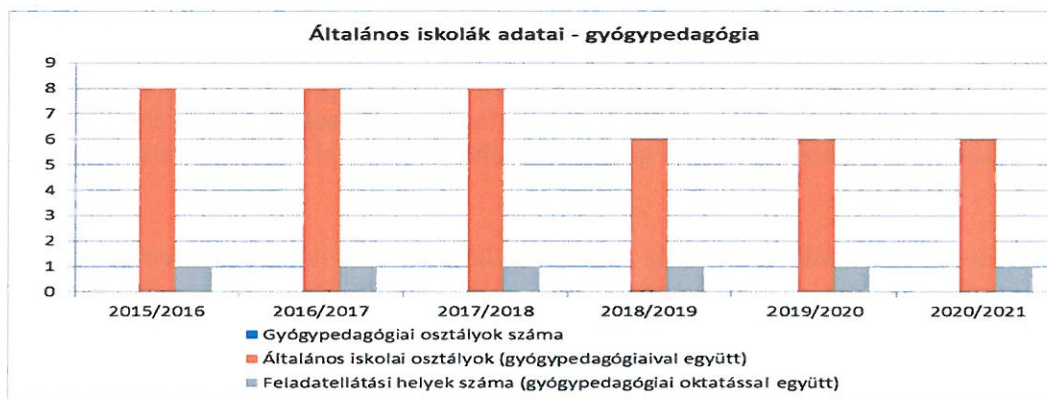
Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati adatgyűjtés



4.4.4. számú táblázat - Általános iskolák adatai: osztályok, gyógypedagógiai osztályok, feladatellátási helyek

Tanév	Az általános iskolai osztályok száma a gyógypedagógiai oktatásban (a nappali oktatásban) (TS 080)	Az általános iskolai osztályok száma (a gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 081)	Általános iskolai feladat-ellátási helyek száma (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 079)	Egy általános iskolai osztályra jutó tanulók száma a nappali oktatásban (gyógypedagógiai oktatással együtt) (TS 082)	Más településről bejáró általános iskolai tanulók aránya a nappali oktatásban (TS 084)
	db	db	db	fő	%
2017	0	8	1	16,75	2,24
2018	0	8	1	15,50	0,81
2019	0	8	1	15,13	2,48
2020	0	6	1	18,17	2,75
2021	0	6	1	18,16	1,92
2022	0	6	1	15,33	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar



4.4.5. számú táblázat - A 8. évfolyamot eredményesen befejezők a nappali oktatásban	
Tanév	A 8. évfolyamot eredményesen befejezte a nappali oktatásban (TS 083)
	Fő
2017	23
2018	12
2019	18
2020	17
2021	9
2022	11

Forrás: TeIR, KSH Tstar



c.) hátrányos megkülönböztetés és jogellenes elkülönítés az oktatás, képzés területén, az intézmények között és az egyes intézményeken belüli szegregáció

Az önkormányzattal szemben a közszolgáltatások nyújtása során hátrányos megkülönböztetés, az egyenlő bánásmód követelményének megsértése miatt szankció megállapítására nem került sor

d.) az intézmények között a tanulók iskolai eredményességében, az oktatás hatékonyságában mutatkozó eltérések

Nincs erre vonatkozó adat.

e.) előnyben részesítés, hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások

4.4.6. számú táblázat - Gyermekjóléti, hátránykompenzáló szolgáltatások				
Év	Biztos kezdet gyerekházat rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Tanoda szolgáltatást rendszeresen igénybe vevő gyermekek száma	Család- és gyermekjóléti szolgáltatást igénybe vevő kiskorúak száma	Szünidei étkeztetésben részesülő gyermekek száma (TS 112)
	Fő	Fő	Fő	Fő
2017	n.a.	n.a.	n.a.	105
2018	n.a.	n.a.	n.a.	12
2019	n.a.	n.a.	n.a.	2
2020	n.a.	n.a.	n.a.	62
2021	n.a.	n.a.	n.a.	48
2022	n.a.	n.a.	n.a.	5

Forrás: TeIR, KSH Tstar, Önkormányzati és intézményfenntartói adatok



Az Önkormányzat fenntartásában működő Konyha biztosítja az általános iskolás és az óvodás, bölcsődés gyermekek részére az étkeztetést. Az intézményi gyermekétkeztetést az iskolába járó gyermekek csaknem 100 %-ban igénybe veszik, viszont szünidei gyermekétkeztetésre kevesebb az igény, mivel a szünidei gyermekétkeztetést elsősorban helyben fogyasztással kell biztosítani. Ez évben (2024) a nyári szünidei gyermekétkeztetést 6 gyermek vette igénybe. Az őszi, téli és tavaszi szünetben még kevesebb gyermek él ezen lehetőséggel.

4.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A gyerekek helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
a gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok hiánya	szabadidős, kulturális programok, szakkör szervezése, ifjúsági táborok szervezése
hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik támogatása	a gyermekek fejlesztését szolgáló programok működtetése, ösztöndíj, támogatás biztosítása tanulmányaikhoz

5. A nők helyzete, esélyegyenlősége

Az Alaptörvény XV. cikke rögzíti, hogy a nők és férfiak egyenjogúak, vagyis mind a nőket, mind a férfiakat azonos jogok kell, hogy megillessék minden polgári, politikai, gazdasági, szociális, kulturális jog tekintetében.

Az EU Tanács 76/207/EGK, 79/7/EGK és a 86/378/EGK irányelvei foglalkoznak a nőkkel és a férfiakkal való egyenlő bánásmód megvalósításával. A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. tv. 12.§-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. Az Ebktv. pedig védett tulajdonságként nevezi meg a nemet, a családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

A közösségi esélyegyenlőség akcióprogram céljai között szerepel a gazdasági és szociális szférában a nők és férfiak esélyegyenlőségének érvényesítése, valamint a munka és a családi élet összeegyeztetése, mind a férfiak, mind a nők számára.

5.1 A nők gazdasági szerepe és esélyegyenlősége

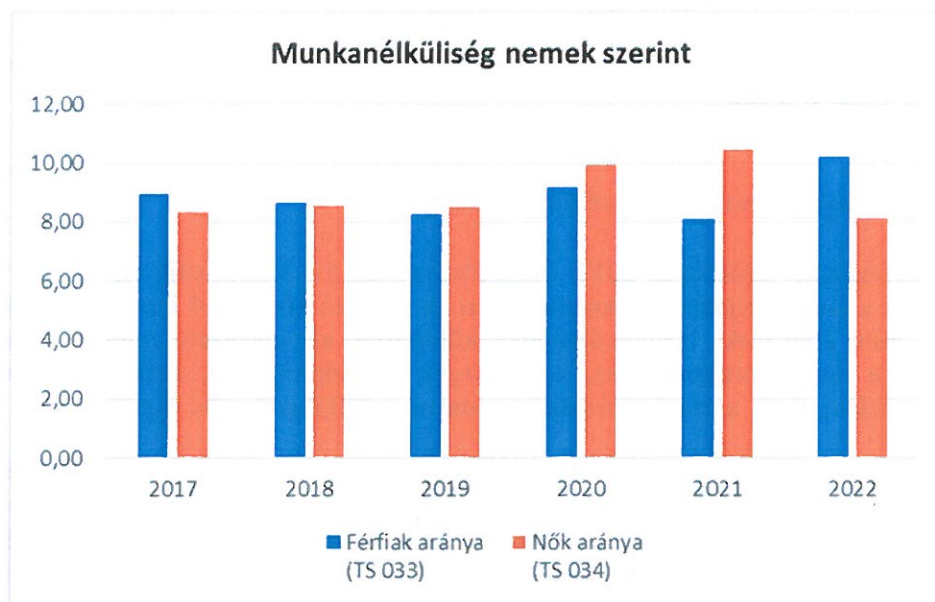
A Munka törvénykönyvéről szóló 2012. évi I. törvény 12. §-a rendelkezik arról, hogy a munkaviszonnyal, így különösen a munka díjazásával kapcsolatban az egyenlő bánásmód követelményét meg kell tartani. A munka egyenlő értékének megállapításánál különösen az elvégzett munka természetét, minőségét, mennyiségét, a munkakörülményeket, a szükséges szakképzettséget, fizikai vagy szellemi erőfeszítést, tapasztalatot, felelősséget, a munkaerő-piaci viszonyokat kell figyelembe venni.

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. évi CXXV. törvény megfogalmazza a közvetlen és a közvetett diszkrimináció fogalmát, amely rögzíti, hogy az adott személy olyan tulajdonsága miatt kerül hátrányba más, összehasonlítható helyzetben lévő személyekhez képest, amit nem tud befolyásolni. Védett tulajdonságként nevezi meg a törvény a nemet, családi állapotot, az anyaságot és a terhességet is.

a.) foglalkoztatás és munkanélküliség a nők körében

5.1.1. számú táblázat - Munkanélküliségi ráta nemek szerint (a 3.2.1. táblával azonos)			
Év	Nyilvántartott álláskereső aránya az állandó népességben a 15-64 évesek körében		
	Férfiak aránya (TS 033)	Nők aránya (TS 034)	Összesen
	%	%	%
2017	8,95	8,32	8,64%
2018	8,65	8,56	8,61%
2019	8,26	8,5	8,38%
2020	9,16	9,94	9,55%
2021	8,06	10,46	9,26%
2022	10,21	8,12	9,17%

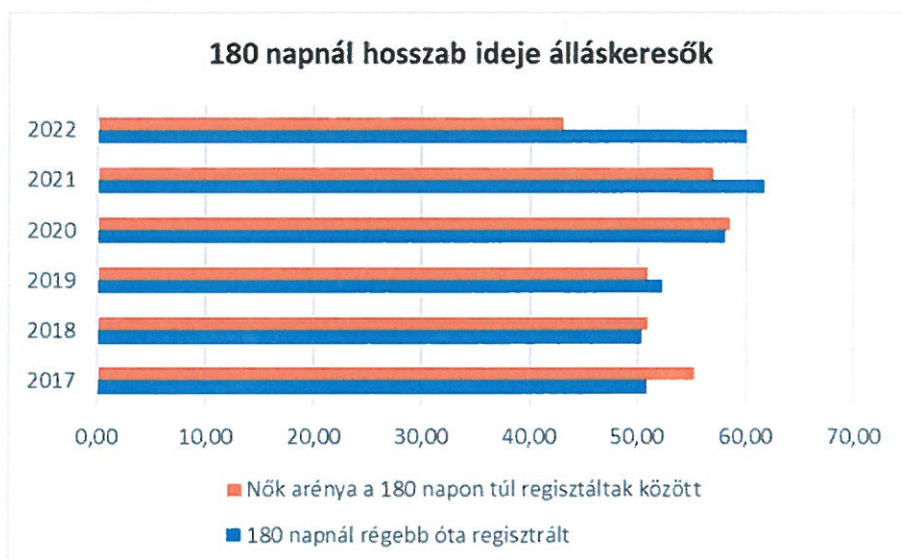
Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



5.1.2. számú tábla - A 180 napnál hosszabb ideje nyilvántartott álláskereső (a 3.2.3. táblával azonos)

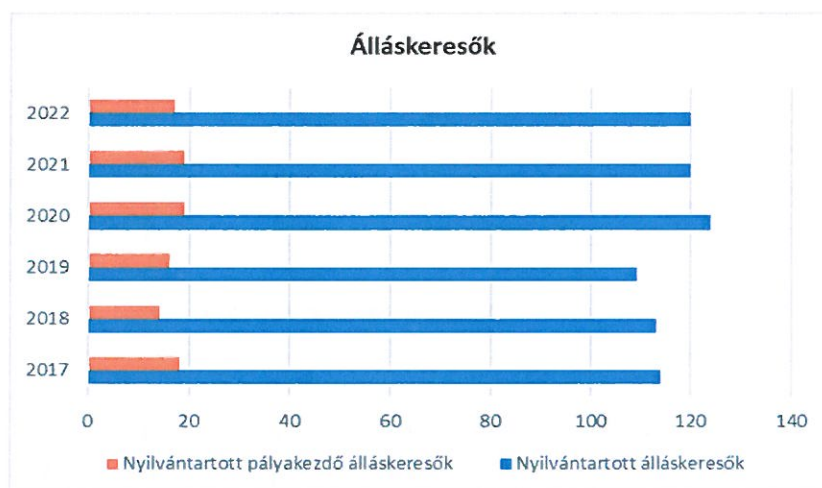
Év	180 napnál hosszabb ideje regisztrált munkanélküliek aránya (TS 057)	Nők aránya a 180 napon túli nyilvántartott álláskeresőknél (TS 058)
	%	%
2017	50,88	55,17
2018	50,44	50,88
2019	52,29	50,88
2020	58,06	58,33
2021	61,67	56,76
2022	60	43,06

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



5.1.3. számú táblázat - Pályakezdő állás keresők száma (a 3.2.6. táblával azonos)		
Év	Nyilvántartott állás keresők száma (TS 052)	Nyilvántartott pályakezdő állás keresők száma (TS 053)
	fő	Fő
2017	114	18
2018	113	14
2019	109	16
2020	124	19
2021	120	19
2022	120	17

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal



Adatgyűjtésünk célja, hogy bemutassuk, az aktív korú lakosságból milyen arányban érinti a munkanélküliség a nőket.

A demográfiai és közszolgáltatási adatok vizsgálatából az alábbi összefüggések állapíthatók meg (2023 évi adatok):

- a település összlakosságának 52,42 %-a nő (1137 fő)
- a női lakosok több mint fele 19-65 éves, tehát aktív korú (626 fő)
- 2022. évben a regisztrált munkanélküliek 60 %-a nő.

A táblázat adataiból jól látszik, hogy a munkavállalási korú nők száma valamivel magasabb, mint a férfiaké, mégis alacsonyabb a női munkanélküliek száma. Ez is mutatja, hogy a településen sok nő vesz részt a közfoglalkoztatási programban, a közszférában – közoktatás, közigazgatás, közművelődés, szociális és egészségügyi ellátás területén – dolgozók jelentős része nő.

A település adottságaiból eredően sokan foglalkoznak fizetővendéglátással, ami szintén a nőknek biztosít munkalehetőséget. A településen működő vállalkozások is inkább női munkaerőt alkalmaznak, az általuk folytatott tevékenységük jellegéből (vendéglátás, szálláshely értékesítés) adódóan.

b.) nők részvétele foglalkoztatást segítő és képzési programokban

A foglalkoztatást segítő képzési programokban való részvételről nem áll rendelkezésünkre adat.

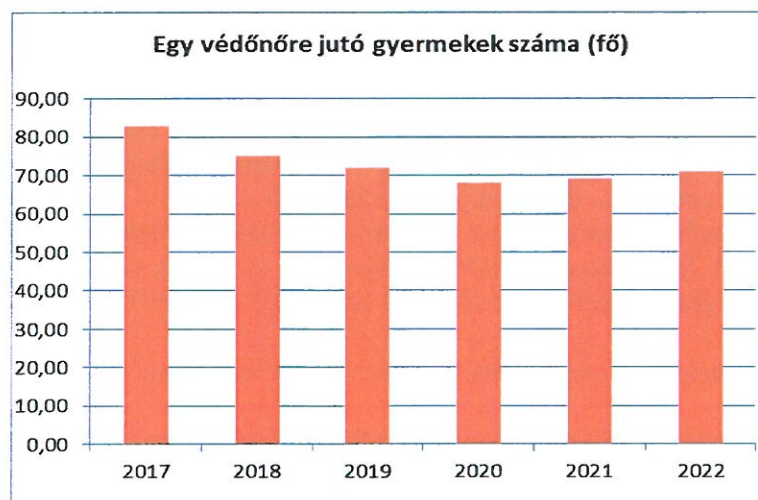
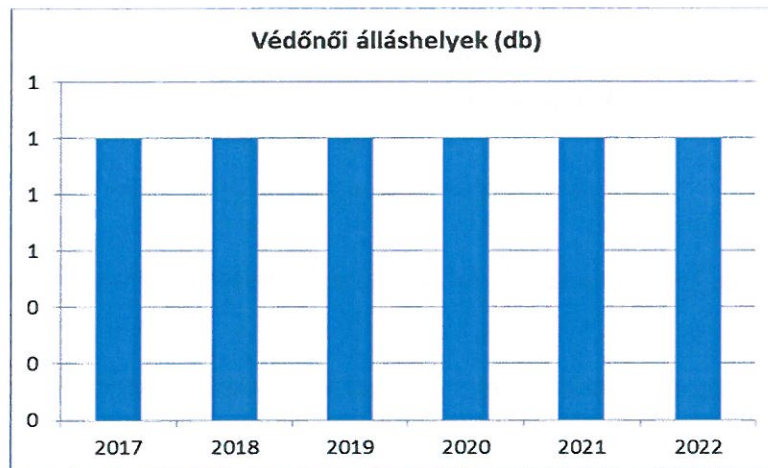
c.) alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségei

Az alacsony iskolai végzettségű nők elhelyezkedési lehetőségeiről nem áll rendelkezésünkre adat.

d.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén (pl. bérkülönbség)

A település egészére vonatkozóan hátrányos megkülönböztetésre vonatkozó adatokkal nem rendelkezünk. Az önkormányzatnál és intézményeinél dolgozók bére, keresete nem, korcsoport, beosztás, szakma vagy végzettség szerint évenként nyomon követhető, hátrányos megkülönböztetés nincs. Az önkormányzat, mint munkáltató eleget tesz az egyenlő munkáért egyenlő bér követelményének.

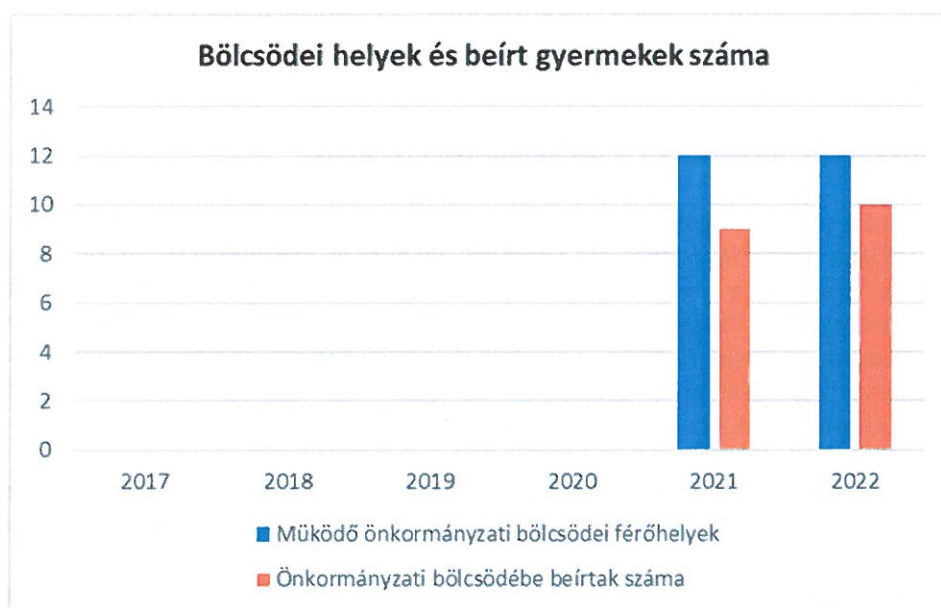
5. 2. 1. számú táblázat – Védőnői álláshelyek száma (a 4.3.1. táblával azonos)			
Év	Betöltött védőnői álláshelyek száma (TS 109)	0-3 év közötti gyermekek száma	Átlagos gyermekszám védőnőnként
	db	fő	fő
2017	1	83	83
2018	1	75	75
2019	1	72	72
2020	1	68	68
2021	1	69	69
2022	1	71	71



5.2.2. a) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. a.) számú táblázatból

Év	Működő, önkormányzati bölcsődei férőhelyek száma	Önkormányzati bölcsődébe beírt gyerekek száma
	db	Fő
2017	n.a.	n.a.
2018	n.a.	n.a.
2019	n.a.	n.a.
2020	n.a.	n.a.
2021	12	9
2022	12	10

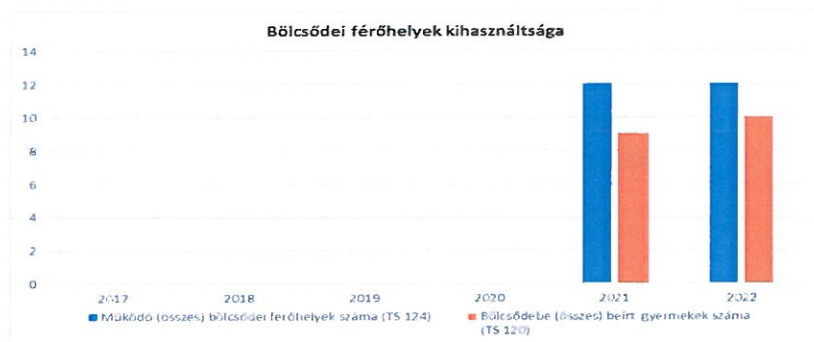
Forrás: Önkormányzati és intézményi adatgyűjtés



5.2.2. b) Bölcsődék és bölcsődébe beíratott gyermekek száma (4.3.3. b.) számú táblázatból

Év	Működő munkahelyi bölcsődei férőhelyek száma (TS 126)	Munkahelyi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 122)	Működő családi bölcsődei férőhelyek száma (TS 125)	Családi bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 121)	Működő mini bölcsődei férőhelyek száma (TS 127)	Mini bölcsődébe beírt gyerekek száma (TS 123)	Működő (összes) bölcsődei férőhelyek száma (TS 124)	Bölcsődébe (összes) beírt gyermekek száma (TS 120)
	db	Fő	db	Fő	db	Fő	db	Fő
2017	0	0	0	0	0	0	0	0
2018	0	0	0	0	0	0	0	0
2019	0	0	0	0	0	0	0	0
2020	0	0	0	0	0	0	0	0
2021	0	0	0	0	0	0	12	9
2022	0	0	0	0	0	0	12	10

Forrás: TeIR, KSH Tstar



5.2 A munkaerő-piaci és családi feladatok összeegyeztetését segítő szolgáltatások (pl. bölcsődei, családi napközi, óvodai férőhelyek, férőhelyhiány; közintézményekben rugalmas munkaidő, családbarát munkahelyi megoldások stb.)

A településen 2020-tól működik bölcsőde, ami a gyeden, gyesen lévő kisgyermekes nők munkavállalását, a munkába való visszatérését segíti. A bölcsődei férőhelyek száma 12, eddig minden gyermeket fel tudtak venni, akinek szülője munkaviszonyt tudott igazolni. Az óvodai férőhelyek száma 75. Az óvodába 3 éves kortól minden gyermeket felvesznek. Az elmúlt években helyhiány miatt elutasított gyerek nem volt. A bölcsődei csoport kialakítása még kedvezőbben hatott a nők munkába való visszatérésére.

5.3 Családtervezés, anya- és gyermekgondozás területe

A családtervezés, anya- és gyermekgondozás a védőnői hálózat szakmai munkájában jelenik meg. Ennek során a szociálisan nehéz helyzetben élő várandós anyákra és gyermekekre fokozott figyelmet fordítanak. A leendő szülők számára a gyermekgondozással kapcsolatos ismeretek átadását már várandós korban megkezdik: tanfolyamok, beszélgetések, családlátogatások formájában. Segítséget nyújtanak a családi és szociális juttatások megismerésében, valamint a hozzá tartozó nyomtatványok, kérelmek kitöltésében. Családtervezéssel kapcsolatban a gyermekek felvilágosítása már az általános iskolában megkezdődik, a védőnő osztályfőnöki, biológia óra keretében tart előadást.

A 0-3 év közötti valamint a 3-6 év közötti gyermekeken túl a védőnő ellátási körébe tartoznak még a várandós kismamák is, amely éves szinten 20 fő körüli. A védőnő a családtervezés, anya- és gyermekgondozással összefüggésben:

- várandós tanácsadást tart heti rendszerességgel, illetve gondozza őket otthonukban,
- koordinálja a terhesség idején a megfelelő vizsgálatok megtörténtét,
- megszervezi a szülésre felkészítést a családok bevonásával, tájékoztatja a várandós anyát az őt megillető jogokról, segítséget nyújt ezek érvényesítésében,
- felkészíti a családot az új családtag fogadására, tanácsokkal látja el a gyermek táplálásával, somatikus és érzelmi fejlődésével, betegségekkel és nevelési problémákkal kapcsolatban,
- alapfokú szűrővizsgálatokat végez,
- feladata a védőoltások megszervezése, dokumentálása és a családok tájékoztatása a védőoltásokról
- nyomon követi és regisztrálja a gyermek fejlődését óvodás és iskolás korban.

Az egészséges gondozottak ellátása védőnői tanácsadóban történik, mely teljesen különálló bejárattal rendelkezik, így megoldott a beteg személyektől történő teljes elszigetelés.

A tanácsadóban korszerű műszerek kerültek beszerzésre pályázati támogatásból, valamint szintén pályázaton keresztül kialakításra kerül egy külön helyiség, amely csoportos foglalkozásoknak biztosít kulturált körülményeket.

5.4 A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak

A nőket érő erőszak, családon belüli erőszak vonatkozásában adatok nem állnak rendelkezésünkre. A családban, az otthon falai mögött folyó erőszak a privát szféra sérthetlenségénél fogva gyakran láthatatlan,

ami az áldozat számára jelentősen megnehezíti a segítségkérést, a környezet számára pedig a segítségnyújtást.

5.5 Krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások (pl. anyaoththon, családok átmeneti otthona)

Nagyon fontos, hogy a krízishelyzetben igénybe vehető szolgáltatások lehetőségéről és elérhetőségéről mindenki tudomást szerezhessen. A krízishelyzetben lévő nők számára fontos tényező az idő, de a sokszor várólistával működő szállók nem tudnak azonnali segítséget nyújtani. Ezért fontos a megfelelő tájékoztatás az igények és a kapacitás összhangba hozása. Bogácson nincs anyaoththon, családok átmeneti otthona és egyéb krízishelyzetben segítséget nyújtó intézmény. A település lakosainak ilyen jellegű ellátása szükség esetén megyei szinten történik. Az intézményeknek, ill. szolgáltatásoknak az elérhetősége a védőnői szolgálat tanácsadójának hirdetőtábláján ki van függesztve, de a rászorulóknak bizalommal fordulhatnak a Mezőkövesdi Kistérségi Szociális és Gyermekjóléti Szolgálat Bogácsi Területi Irodájához is (Címe: 3412 Bogács, Alkotmány u. 5. tel.: 30/461-6832, ügyfélfogadás: csütörtökön 8-12 óráig).

5.6 A nők szerepe a helyi közéletben

Településünkön a polgármester nő, és helyi önkormányzati képviselők körében 1 nő található. Az önkormányzati intézményeiben nagyjából nők dolgoznak.

5.7 A nőket helyi szinten fokozottan érintő társadalmi problémák és felszámolásukra irányuló kezdeményezések

Nőket érintő társadalmi probléma településünkön nincs.

5.8 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

A nők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
<i>beazonosított problémák</i>	<i>fejlesztési lehetőségek</i>
Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatra, ezért a nők körében még mindig vezető halálok a méhnyakrák, ill. az emlőrák	Széleskörű tájékoztatás, reklámozás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatban, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel, védőnő ez irányú képzésének és a szűrés tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása, a szűrésen való részvétel megszervezése, szűrés, a szűrésen kiderült egészségügyi problémák kapcsán további segítségnyújtás

6. Az idősek helyzete, esélyegyenlősége

Általában akkor beszélünk öregségről, ha a szervezet biológiai visszafejlődése, hanyatlása megindul, és ha a felnőttkori társadalmi szerepek betöltése nehezedik. Nincs egységes definíció a szakirodalomban az öregségről, általában 65-70 év felett tekintik az embereket öregnek.

Az öregedés fontos társadalmi állomása a nyugdíjkorhatár, az az életkor, amely jogosulttá tesz valakit arra, hogy a munkából visszavonuljon és a továbbiakban a korábbi munkájával szerzett járadékából éljen. A munkájából, kereső tevékenységéből visszavonult ember általában öregedőnek tekinti magát. Noha nagyok az egyéni különbségek, az életkor általában meghatározó. Az öregséggel kapcsolatos megfigyelhető szabályszerűségek annál nagyobb valószínűséggel érvényesek az idősek csoportjaira vagy egyes öregekre,

minél előrehaladottabb az életkoruk. A kevésbé idősök között még sok a viszonylag kedvező jelenség, a korhoz képest fiatalos vonás, ezek később inkább kivétellé válnak.

A társadalom igyekszik tenni valamit az idősökért, a szociálpolitikai erőfeszítések zöme velük kapcsolatos, igyekeznek megszervezni az öregek gondozását. Nagyon nehézkesen halad előre az idős emberek társadalmi integrációja, kevés előrelépés történik az idősök és a fiatalok közötti kommunikáció elősegítése terén. Az idősök közösségi integrálása helyett inkább az idősök napközi otthona a jellegzetes megoldás, ami szociálpolitikai gondolkodás szintjén talán könnyíti a helyzetet, de az öregek elkülönülését fokozza.

Az Országgyűlés az Alaptörvényben foglalt elveknek megfelelően az időskorúak és a tartósan vagy véglegesen munkaképtelenné válók, valamint hozzátartozóik megélhetésének biztosítása érdekében törvényt alkotott társadalombiztosítási nyugellátásról. A törvény célja, hogy a biztosítottak és hozzátartozóik részére nyújtandó társadalombiztosítási nyugellátásokat – figyelemmel a magán nyugdíjrendszerre is – egységes elvek alapján szabályozza.

A kötelező társadalombiztosítási nyugdíjrendszer működtetése és fejlesztése az állam feladata. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer öregség, megrokkánás, megrokkánással járó baleset esetén a biztosított részére, elhalálozása esetén a hozzátartozója részére egységes elvek alapján nyugellátást biztosít.

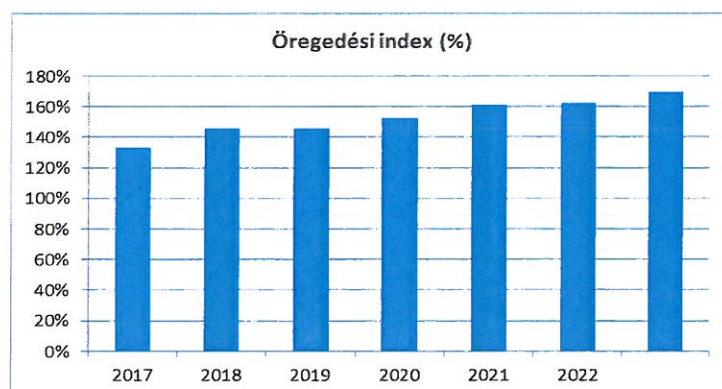
A szociális jogok az Alaptörvényben rögzített állampolgári jogok körében a gazdasági, szociális, kulturális jogok nagy csoportjába tartoznak. Ennek megfelelően az állam köteles a megélhetésükhöz szükséges ellátást nyújtani mindazon állampolgárok számára, akiknek megélhetése öregség, betegség, rokkantság, özvegyiség, árvaság, vagy önhibájukon kívül bekövetkezett munkanélküliség miatt nem biztosított.

A szociális jogokat az állam a társadalombiztosítás útján és a szociális igazgatás és szociális intézmények fenntartása által garantálja.

6.1 Az időskorú népesség főbb jellemzői (pl. száma, aránya, jövedelmi helyzete, demográfiai trendek stb.)

6.1. számú táblázat - Öregedési index (3. táblával azonos)			
Év	65 év feletti állandó lakosok száma (fő) (TS 026 és TS 028 összesen)	0-14 éves korú állandó lakosok száma (fő) (TS 010 és TS 012 összesen)	Öregedési index % (TS 030)
2017	434	326	133,13%
2018	449	308	145,78%
2019	462	317	145,74%
2020	474	311	152,41%
2021	498	309	161,17%
2022	500	309	161,81%
2023	525	310	169,35%

Forrás: TeIR, KSH-TSTAR



Az időskorú népesség számának és arányának változása

Év	Lakónépesség száma	65 év feletti állandó lakosok száma (fő)	65 év feletti aránya a lakónépességhez viszonyítva	Öregedési index (%)
2017	2080	414	19,90 %	133,13%
2018	2070	421	20,33 %	145,78%
2019	2080	430	20,67 %	145,74%
2020	2083	439	21,07 %	152,41%
2021	2102	464	22,07 %	161,17%
2022	2118	460	21,71 %	161,81%
2023	2169	489	22,54 %	169,35%

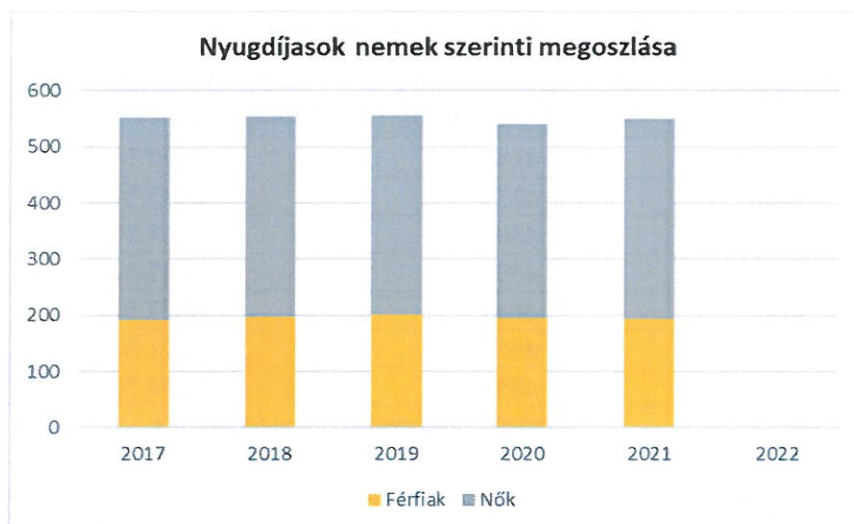
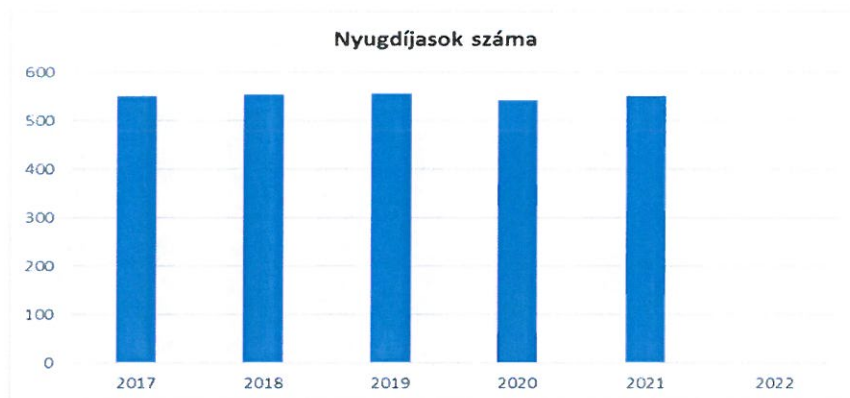
Forrás: önkormányzati adatgyűjtés

A településen az időskorú népesség száma és aránya is növekedést mutat, ugyanezt a változást mutatja az öregedési index alakulása is (3. számú táblázat), bár az öregedési indexet az idősök és a fiatalok számából határozhatjuk meg (az öregedési index azt jelzi, hogy 100 fő 14 év alatti főre mennyi 65 éven felüli fő jut). Az öregedési index alapján Bogács előregedő település, mely az idősekről való gondoskodásnak, – mint az egyik legfontosabb feladatnak – a fokozott ellátására kell, hogy ösztönözze az önkormányzatot.

Jövedelmi helyzetükről az önkormányzatnak csak abban az esetben van információja, ha lakásfenntartási támogatás, szociális étkeztetés, rendkívüli segély iránti kérelmet nyújtanak be hozzánk. Ezek alapján megállapítható, hogy sok a kisnyugdíjas, egyedül élő idős ember, akiknek a lakóházak fenntartása is komoly anyagi problémát jelent.

6.1.1. számú táblázat – Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülők száma			
Év	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő férfiak száma (TS 063)	Nyugdíjban, ellátásban, járadékban és egyéb járandóságban részesülő nők száma (TS 064)	Összes nyugdíjas
2017	192	359	551
2018	198	356	554
2019	202	354	556
2020	196	345	541
2021	194	356	550
2022	n.a.	n.a.	n.a.

Forrás: TeIR, KSH Tstar

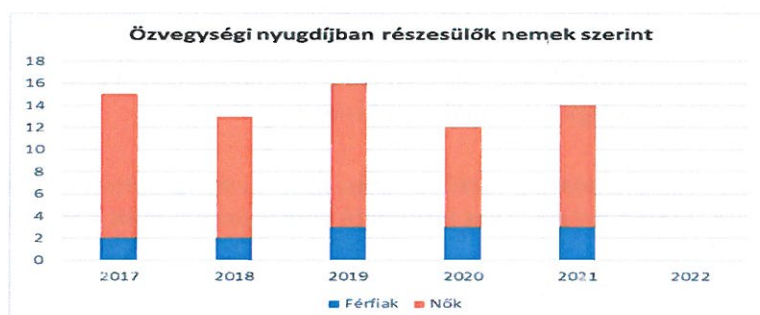
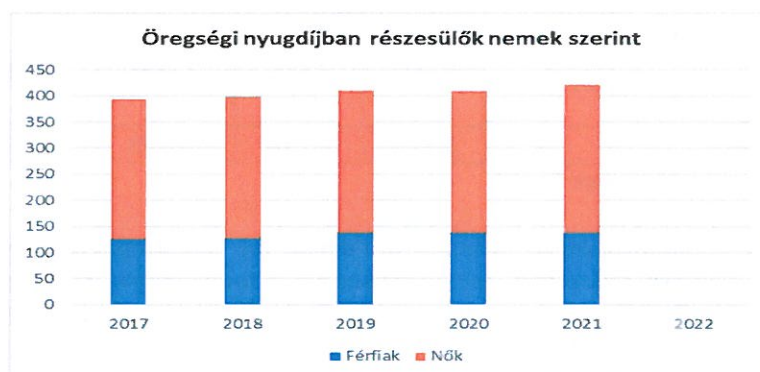
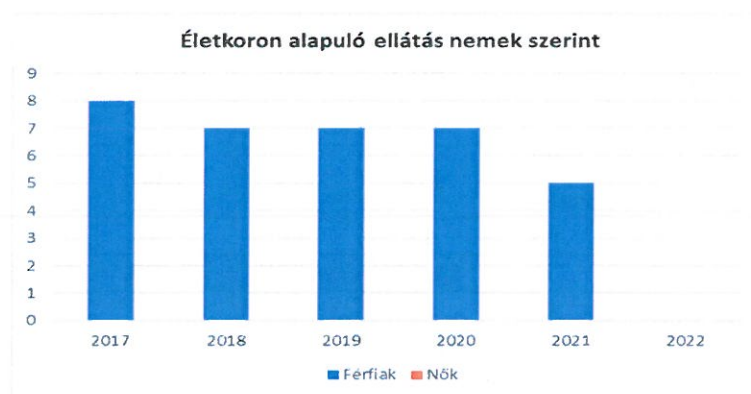


A nyugdíjban, nyugdíjszerű ellátásban részesülők száma igen jelentős volt a 2021-es évben, a település lakosságának több mint negyede ilyen ellátást kapott. Természetesen ez nem csak a 65 év felettiek öregségi nyugdíját tartalmazza, hanem az egyéb nyugdíjszerű ellátásokat (pl. rokkantsági járadék) is.

6.1.2. számú táblázat - Nyugdíjszerű ellátások

Év	Életkoron alapuló ellátásban részesülő férfiak száma (TS 067)	Életkoron alapuló ellátásban részesülő nők száma (TS 068)	Öregségi nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 069)	Öregségi nyugdíjban részesülő nők száma (TS 070)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő férfiak száma (TS 071)	Özvegyi és szülői nyugdíjban részesülő nők száma (TS 072)	Időskorúak járadékában részesítettek havi átlagos száma (fő) (TS 134)
2017	8	0	126	267	2	13	1
2018	7	0	127	271	2	11	1
2019	7	0	138	272	3	13	0
2020	7	0	138	271	3	9	0
2021	5	0	138	282	3	11	0
2022	0	0	0	0	0	0	0

Forrás: TelR,
KSH Tstar



Időskorúak járadékában évek óta nem részesül senki, ami azt jelenti, hogy nincs a településen olyan idős ember, aki jövedelem nélkül, kilátástalan helyzetben él, a minimálisan szükséges életfeltételek valamennyi idős ember számára biztosítottak.

6.2 Idősek munkaerő-piaci helyzete

Az idősek, nyugdíjasok szívesen végeznek/végeznének jövedelemkiegészítő tevékenységet, bár ennek az esélye a munkaerőpiacon egyre kisebb, kivéve akkor, ha speciális szaktudással rendelkeznek.

Nehéz helyzetben vannak, azok az idősebb munkavállalók is (jellemzően 55 év felettiek) akiknek megromlik az egészségi állapota, megváltozik a munkaköre, vagy akit érint az átszervezés, hiszen aki ebben a korban munkanélkülivé válik, annak az elhelyezkedési esélye nagyon kicsi, illetve sokkal kiszolgáltatottabb a munkaerőpiacon.

Statisztikai adatokkal – az idősek hátrányos megkülönböztetését a foglalkoztatás területén – nem tudjuk alátámasztani, de valószínűleg településünkön is előfordul az a rossz országos gyakorlat, hogy nem aknázzák ki az idősebb munkaerő tudásátadással kapcsolatos hasznosságát, illetve a munkaadók keveset tesznek az idősödő munkavállalók képzettségi szintjének és egészségügyi állapotának javítása érdekében.

a.) idősek, nyugdíjasok foglalkoztatottsága

6.2. számú táblázat - Hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás terén (a 3.2.2. táblázatból)

Nyilvántartott álláskeresők száma összesen	Év	2017	2018	2019	2020	2021	2022
	Fő összesen	114	113	109	124	120	120
41-45 év (TS 042)	Fő	17	16	13	13	12	8
	%	14,91%	14,16%	11,93%	10,48%	10,00%	6,67%
46-50 év (TS 043)	Fő	14	15	13	10	17	12
	%	12,28%	13,27%	11,93%	8,06%	14,17%	10,00%
51-55 év (TS 044)	Fő	10	7	9	9	7	12
	%	8,77%	6,19%	8,26%	7,26%	5,83%	10,00%
56-60 év (TS 045)	Fő	6	4	3	8	6	5
	%	5,26%	3,54%	2,75%	6,45%	5,00%	4,17%
61 éves, vagy afeletti (TS 046)	Fő	4	7	11	11	18	12
	%	3,51%	6,19%	10,09%	8,87%	15,00%	10,00%

Forrás: TeIR, Nemzeti Munkaügyi Hivatal

Településünkön a foglalkoztatottság jelentős probléma. Az önkormányzat jelentős erőfeszítéseket tesz a foglalkoztatottság javítása érdekében, mely elsősorban a munkaképes korú lakosság problémáját kívánja kezelni. Legnagyobb foglalkoztató az önkormányzat és intézményei, itt nem történik időszerű állandó munkaviszonyban való foglalkoztatása. Az önkormányzat tulajdonában lévő fürdőben azonban idénymunkában – főleg a turisztikai szezonban – történik nyugdíjas foglalkoztatás, de ez nem a 65 év feletti korosztály lehetősége. Az önkormányzat rendelkezésére álló információk szerint időszerűakat más munkavállalók sem foglalkoztatnak, az aktív idős emberek helyi termékek előállításával, értékesítésével (lekvárok, száraztészta, gyümölcsök, aszaltványok) foglalkoznak, valamint jelentős részük egészíti ki nyugdíját a falusi turizmus szolgáltatásainak nyújtásával.

b.) tevékeny idős kor (pl. élethosszig tartó tanulás, idős, nyugdíjasok foglalkoztatásának lehetőségei a köztisztviselőkben, foglalkoztatásukat támogató egyéb programok a településen)

Élethosszig tartó tanulásra jelenleg a településünkön nincs szervezett lehetőség, az ezt igénylő idősök egyénileg oldják ezt meg.

c.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

A foglalkoztatás területén nem jellemző az idős hátrányos megkülönböztetése.

6.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés

Az önkormányzat igyekszik eleget tenni minden kötelező feladatának és emellett önként vállalt intézkedések lehetőségét is megvizsgálja, hogy különös figyelemmel legyen az idős irányába.

A helyi közszolgáltatások terén az idősökkel való foglalkozás magas színvonalú. Az egészségügyi, szociális, közművelődési és egyéb szolgáltatások egy része a település minden állampolgára részére biztosított, egy része kor alapján az idős korúak részére szerveződik. Ezt tükrözi a szépkorúak köszöntése, a 70 év felettiek köszöntése, karácsonyi csomagokkal való megajándékozása.

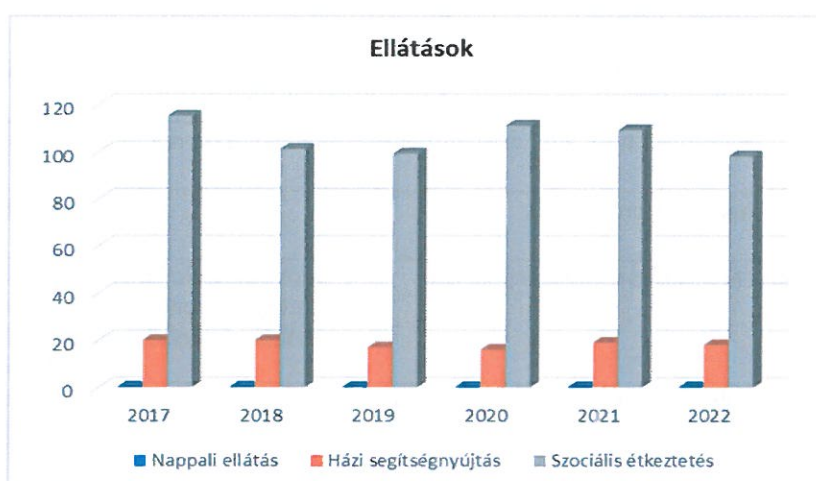
Alapvető célunk az idős korosztály tekintetében az aktív életvitel biztosítása, hiszen az aktivitással kivédhető a feleslegessé válás érzése és nem kevésbé jelentős az idősebbek élettapasztalata során szerzett szellemi, szakmai tőkéjük átöröklése sem az utódoknak.

a.) az idősök egészségügyi és szociális szolgáltatásokhoz való hozzáférése

6.3.1. számú táblázat - 65 évnél idősebb népesség és nappali ellátásban részesülő időskorúak száma

Év	65 év feletti lakosság száma (férfiak TS 026, nők TS 028)	Nappali ellátásban részesülő időskorúak száma (TS 129)	Házi segítségnyújtásban részesülők száma (TS 130)	Szociális étkeztetésben részesülők száma (TS 131)
	Fő	Fő	fő	fő
2017	434	0	20	115
2018	449	0	20	101
2019	462	0	17	99
2020	474	0	16	111
2021	498	0	19	109
2022	500	0	18	98

Forrás: TeIR, KSH
Tstar



Időskorúak nappali ellátásán belül az önkormányzat nem tart fenn intézményt, intézmény nélküli szakfeladaton szociális étkeztetést biztosít az arra rászorultak és igénybe vevők részére. A szociális étkeztetés igénybe vehető az önkormányzat rendeletében meghatározott térítési díj ellenében házhoz szállítással, az igénybe vevő általi elszállítással biztosítja. Napon átlag 20 fő 65 éven felüli személynek biztosítja az Önkormányzat az egyszeri meleg étkeztetést. Az ebéd házhoz szállítását a Központi Konyha dolgozói végzik, az Önkormányzat falugondnoki autójával. Az Önkormányzat mellett több szolgáltató is szállít ebédet az időskorúak részére. A házi segítségnyújtás kötelező feladatát a Baptista Szeretszolgálattal kötött szerződés alapján látja el az Önkormányzat.

Valamennyi idős ember számára biztosított az egészségügyi alapellátás, a településen háziorvosi és fogorvosi rendelés minden nap, belgyógyászati szakrendelés hetente egyszer helyben biztosított. A Egészségházban minden héten vérvételi lehetőség van, amit az Önkormányzat szállít be Mezőkövesdre a Rendelőintézetbe, illetve a véreredményeket szállítja ki a háziorvoshoz. Ezzel a lehetőséggel a településen élnek is az idős, mozgásukban korlátozott betegek. Más egészségügyi ellátásért azonban már utazniuk kell, ezt főleg mentővel, betegszállítóval, vagy a családtagok bevonásával tudják megtenni.

A kötelező szűrőprogramokhoz való hozzáférést a háziorvossal egyeztetve az önkormányzat segíti, egészségi állapotuk a területi mutatóknak megfelelő.

A szociális ellátások igénybevételenek lehetőségét az önkormányzati rendeletek szabályozzák, ilyen például a szociális étkeztetés, a lakásfenntartási támogatás, az egyedülálló, 70 éven felüliek szemszállítási díjának átvállalása.

b.) kulturális, közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáférés

A településünkön Községi Könyvtár működik, heti két alkalommal biztosított a könyvtári szolgáltatások igénybevételeének lehetősége. A Községi Ház programjain, ünnepségeken, közösségi rendezvényeken az idősök jelentős része rendszeresen részt vesz. A Községi Ház és az Orvosi Rendelő is akadálymentesített, így a mozgásuk korlátozottsága nem akadály a szolgáltatásokhoz való hozzáférésnek.

c.) idősök informatikai jártassága

Az idős emberek informatikai jártasságáról nincs információnk, személyes ismertségi körökből tudjuk, hogy a technika fejlődésével néhányan lépést is tartanak, s használják az Internetet. A közösség számára egy-egy helyen, a Turisztikai Információs Irodában valamint a Könyvtárban van lehetőség ingyenes Internet-használatra.

6.4 Az idősöket, az életkorral járó sajátos igények kielégítését célzó programok a településen

Az Idősök Napján minden évben köszöntjük a 70 éven felülieket, ünnepség keretében látjuk őket vendégül, szórakoztatásukról is gondoskodva. A téli ünnepek előtt az önkormányzat gyümölcscsel és édességgel járul hozzá az idős emberek karácsonyához.

A helyi fürdő vize gyógyvíz, különböző reumatikus, ízületi bántalmak kezelésére kiválóan alkalmas. A fürdő a bogácsi idős embereknek jelentős kedvezményt biztosít egész évben a belépődíjakból, melyet igen sokan igénybe is vesznek.

6.5 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása.

Az idősök helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
A kapcsolatok beszűkülése, elmagányosodás	Idős emberek, különösen az egyedülállók programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez. A társadalmi, kulturális, civil életben való aktív részvétel elősegítése.
Idős, egyedül élő emberek gyakran válnak a bűnözők áldozataivá	Rendőrség, polgárőrség fokozottabb jelenléte, térfigyelő kamerák bővítése

7. A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége

Mint általában az esélyegyenlőség területén, a fogyatékoságügyben is a társadalmi szemléletformálás az egyik legnagyobb kihívás. Komoly kihívás, és súlyos feladat hárul a döntéshozókra és végrehajtókra a társadalom egésze tekintetében: mindenki számára világossá kell tenni, hogy a fogyatékos emberek integrációja a mindannyiunk feladata, és – bár jelenetős anyagi forrásokat emészt fel – nem csupán pénz kérdése. Az egyenlő esélyű hozzáférés nemcsak liftek, rámpák, speciális táblák vagy éppen hangos térkép alkalmazását jelenti, hanem azt a szemléletet is, amely a fogyatékos embert egyenjogúnak és egyenrangúnak tekinti. Az egyenlő esélyű hozzáférés egyik eszköze az akadálymentesítés, amelynek fogalma az utóbbi években teljesen új tartalmat nyert: ma már valamennyi fogyatékosági csoporthoz tartozó ember – azaz a mozgássérült, a látássérült, az értelmi fogyatékos, autista és súlyosan – halmozottan fogyatékos emberek – speciális szükségleteinek figyelembe vételét kell a komplex akadálymentesítés, azaz az egyenlő esélyű hozzáférés megteremtése alatt érteni. Ez olyan eszközök és megoldások telepítését jelenti, amely lehetővé teszi, hogy egy-egy szolgáltatást a mozgássérült embereken túl látás- vagy hallássérült, valamint értelmi fogyatékos emberek is igénybe vehessenek. A kulcsa az, hogy ma már nem pusztán épületek akadálymentesítéséről, hanem a közszolgáltatások egyenlő esélyű hozzáféréséről beszélünk, amely tehát magában foglalja az épületek komplex akadálymentességét, de annál jóval több. Az akadálymentesítés követelménye az elmúlt időszakban beépítésre került a nem kifejezetten akadálymentesítési célú pályázatokba is, hogy a különböző közszolgáltatásokat nyújtó szervek vezetői szembesüljenek azzal, hogy az ő ügyfélkörükben is vannak, lehetnek fogyatékos emberek. A fentiekben túl pedig minden lehetséges eszközzel küzdeni kell azért, hogy széles körben elterjedté váljon a Mainstreaming szemlélete, vagy az a

felfogás, amely alapján az esélyegyenlőségi feladatok megoldása nem egyetlen szerv feladata, hanem természetes, hogy az ehhez kapcsolódó követelményeknek való megfelelés a saját területén mindenkinek a maga feladata és felelőssége. Ugyancsak elengedhetetlen, hogy alapkövetelménnyé váljon az egyetemes tervezés módszere. Ennek lényege, hogy a használati tárgyaktól az épületeken át egészen a közszolgáltatásokig mindent úgy kell megtervezni, hogy az már a létrejöttkor eleve megfeleljen az egyenlő esélyű hozzáférés követelményeinek, s hogy ezért ne kelljen – jelentős idő, energia és pénz ráfordításával – utólag akadálymentesíteni.

7.1 A településen fogyatékkal élő személyek főbb jellemzői, sajátos problémái

A fogyatékkal élőkre vonatkozóan kevés rendelkezésre álló statisztikai adat van, amelyek alapján pontos képet lehetne alkotni a fogyatékkal élők lakhatási, egészségügyi, foglalkoztatási helyzetéről.

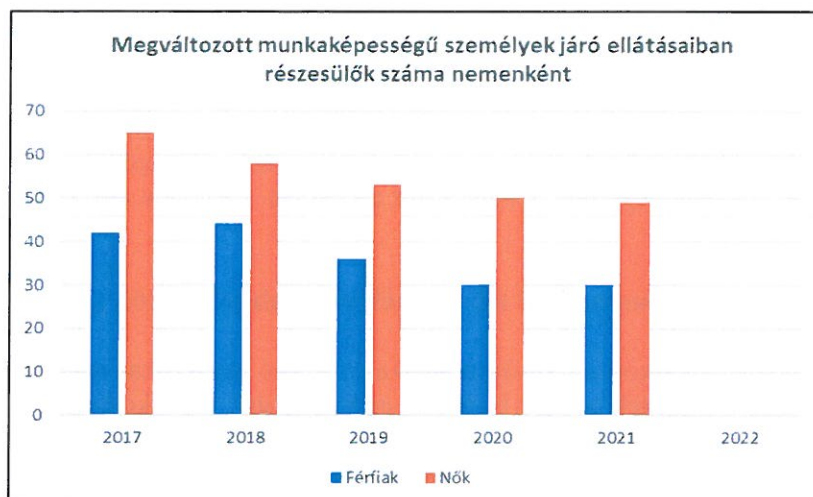
A fogyatékkal élő emberek és családjaik a legsérülékenyebb társadalmi csoportot alkotják. Feladatunk olyan környezet teremtése, működtetése, hogy egyenlő esélyekkel érvényesülhessenek a mindennapi életünk során a lakhatás és közlekedési eszközök használata, a szociális és egészségügyi ellátás, az iskoláztatási és munkalehetőségek, a kulturális és társadalmi élet, valamint a sport és a szórakozás területén is.

a.) fogyatékkal élők foglalkoztatásának lehetőségei, foglalkoztatottsága (pl. védett foglalkoztatás, közfoglalkoztatás)

A célcsoport részére szervezett ellátásokat, szolgáltatásokat, az egyes intézkedéseket az egyéni szükségletek alapján tervezzük. Tapasztalataink szerint elhelyezkedésük során számos akadállyal kell megküzdeni. A munkáltató előítélete mellett a közlekedési eszközök használata is nehezíti a helyzetüket. Az Önkormányzatunk igyekszik anyagi és erkölcsi segítséget nyújtani a fogyatékkal élők foglalkoztatásában, így két fő munkaerőt foglalkoztat, akik rehabilitációs járadékban részesülnek. Az önkormányzaton kívül a településen még a Polimozaik Bt. – műgyanta kereskedelemmel foglalkozik – foglalkoztat megváltozott munkaképességű dolgozókat.

7.1.1 számú táblázat - Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma nemenként			
Év	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Férfiak (TS 061)	Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma - Nők (TS 062)	Összesen
2017	42	65	107
2018	44	58	102
2019	36	53	89
2020	30	50	80
2021	30	49	79
2022	0	0	0

Forrás: TeIR, KSH Tstar



Megváltozott munkaképességű személynek azt kell tekinteni, aki testi vagy szellemi fogyatékos, illetve akinek az orvosi rehabilitációt követően munkavállalási és munkahely megtartásai esélyei testi vagy szellemi károsodása miatt csökkennek.

Egészségkárosodott minden olyan személy, aki rövidebb-hosszabb ideig tartó módon pszichés, fiziológiai, fizikai funkcióinak rendellenességében szenved (pszichiátriai, ízületi, csont, izomrendszeri, testi struktúrák megváltozása, szív-érrendszeri, immun – légző– emésztő – anyagcsere – endokrin – húgyivarszervi – bőr) emiatt állandó, vagy időszakos orvosi ellátásban részesül, állapota javítható, szinten tartható.

Településünkön a bemutatott adatok alapján a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők száma évről évre csökkent, de minden évben magasabb a nők aránya, mint a férfiaké.

b.) hátrányos megkülönböztetés a foglalkoztatás területén

Településünkön ilyenről nincs tudomásunk.

c.) önálló életvitelt támogató helyi intézmények, szolgáltatások, programok

7.1.2. számú táblázat - Nappali ellátásban részesülő fogyatékkal élők száma	
Év	Nappali ellátásban részesülő fogyatékos személyek száma (TS 128)
2017	0
2018	0
2019	0
2020	0
2021	0
2022	0

*Forrás: TeIR, KSH Tstar; és helyi adatszolgáltatók
(településünkön nem releváns)*

Településünkön nappali ellátást biztosító intézmény nem működik, a korábban már részletezett házi segítségnyújtást és étkeztetést, mint szociális alapszolgáltatásokat a fogyatékkal élők is igénybe vehetik.

7.2 Fogyatékkal élő személyek pénzbeli és természetbeni ellátása, kedvezményei

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásai a rehabilitációs járadék, illetve a rokkantsági járadék, melyeket ún. nyugdíjszerű ellátásoknak nevezünk.

Az egészségkárosodott személyek szociális ellátásai körébe tartozik a járási hivatalok által megállapított és folyósított egészségkárosodási támogatás.

A fogyatékosági támogatást a fogyatékoság mértékét megállapító szakértői vélemény alapján a Magyar Államkincstár állapítja meg és folyósítja. A támogatásban részesülőkről nem áll rendelkezésünkre pontos adat.

7.3 A közszolgáltatásokhoz, közösségi közlekedéshez, információhoz és a közösségi élet gyakorlásához való hozzáférés lehetőségei, akadálymentesítés

Önkormányzatunk különös figyelmet kíván fordítani arra, hogy a településfejlesztési tervekben és más településfejlesztési dokumentációkban általános alapelvként jelenjen meg – és ezáltal minden vonatkozásban érvényesüljön – az egyenlő esélyű hozzáférés szempontrendszere. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás már akadálymentesített környezet biztosításával történhet. Községünkben a közszolgáltatást nyújtó intézmények jelentős része már akadálymentesített.

Az önkormányzat tulajdonában lévő járdák, zöldterületek, parkok, játszóterek felújítása során eddig is gondoskodott és a jövőben is gondoskodni fog az akadálymentes hozzáférés biztosításáról.

a.) egészségügyi és rehabilitációs ellátások elérhetősége, együttműködése:

A pár éve felújított Egészségházban háziorvos, fogászat, vérvétel, belgyógyászati szakrendelést akadálytalanul vehetik igénybe a fogyatékkal élők, az épületben lift található.

b.) települési önkormányzati tulajdonban lévő középületek akadálymentesítettsége

A közszolgáltatást nyújtó intézmények akadálymentesítése folyamatos. A hatályos jogszabályoknak megfelelően új beruházás, felújítás akadálymentesített környezet biztosításával történik. Az iskola és az óvoda kivételével minden önkormányzati tulajdonú épület akadálymentesített (Közösségi Ház, Polgármesteri Hivatal, Védőnői Szolgálat, Háziorvosi Rendelő, Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat Irodája).

c.) közszolgáltatásokhoz, kulturális és sportprogramokhoz való hozzáférés lehetőségei, fizikai, információs és kommunikációs akadálymentesítettség, lakóépületek, szolgáltató épületek akadálymentesítettsége

Településünk honlapja nem akadálymentesített, de a kérelem nyomtatványok, önkormányzati rendeletek letölthetőek. Az akadálymentesség az Internetes honlapok kapcsán nem jelent mást, mint elérhetővé, használhatóvá tenni a szolgáltatásokat a sérültek számára is. A vakok és gyengén látók például rendelkeznek olyan felolvasóprogramokkal, speciális eszközökkel, amivel használni tudják az Internetet, azt a közeget, ami néha a legfontosabb kapcsolatot jelenti számukra a külvilággal.

A kulturális és szórakoztató rendezvények helyszínei - a rendezvenypark, Közösségi Ház – általuk is megközelíthető, a programokhoz való hozzáférés számukra is biztosított.

A nyári rendezvények alkalmával programjainkat rendszeresen látogatják is fogyatékkal élők, valamint a fürdő szolgáltatásait is igénybe veszik fogyatékos csoportok, melyhez a fürdő kedvezményeket biztosít számukra a belépőjegyek árából.

A községben lévő üzletek, élelmiszerboltok, éttermek közül egyre többet akadálymentesen tudnak megközelíteni a fogyatékkal élők.

d.) munkahelyek akadálymentesítettsége

A munkahelyek akadálymentesítettségéről nem állnak rendelkezésünkre pontos adatok. De mivel ma már kötelezően, jogszabályban előírt feladat az akadálymentesítettség, azon vállalkozások, amelyek EU forrásra pályáznak, a nyertes projekt keretében az akadálymentesítést kötelező tevékenységként elvégzik. Ez a tény azt vetíti előre, hogy az előttünk álló évtizedben a vállalkozások fokozatosan, de eleget fognak tudni tenni a kötelezettségüknek.

e.) közösségi közlekedés, járdák, parkok akadálymentesítettsége

Akadálymentes, mozgáskorlátozott parkolóhely településünkön a fürdő parkolóiban, illetve a Szabadság téri parkolóban van kijelölve.

A közterületek, járdák, parkok, buszmegálló akadálymentesítése részben biztosított a településen.

f) fogyatékos személyek számára rendelkezésre álló helyi szolgáltatások (pl. speciális közlekedési megoldások, fogyatékosok nappali intézménye, stb.)

Településünkön nincsenek ilyen jellegű szolgáltatások

g.) pozitív diszkrimináció (hátránykompenzáló juttatások, szolgáltatások)

Nincs ilyen jellegű információ, adat

7.4 Következtetések: problémák beazonosítása, fejlesztési lehetőségek meghatározása

A fogyatékkal élők helyzete, esélyegyenlősége vizsgálata során településünkön	
beazonosított problémák	fejlesztési lehetőségek
Fogyatékosok számára akadályozott a fürdő szolgáltatásainak igénybevétele	A gyógymedencéhez beemelő szerkezet építése mozgáskorlátozottak számára
Az általános iskolában és az óvodában még nem megoldott az akadálymentesítés.	A fogyatékkal élő gyermekek részére is biztosítani tudjuk a helyi oktatási intézmények igénybevételét.

8. Helyi partnerség, lakossági önszerveződések, civil szervezetek és for-profit szereplők társadalmi felelősségvállalása

Az önkormányzatnak és intézményeinek, a községben működő vállalkozóknak, vállalkozásoknak, a civil szervezeteknek, az egyházak képviselőinek, a város lakosságának – kicsiknek és nagyoknak, időseknek és fiataloknak – közös érdeke és felelőssége, hogy Bogács a jövőben is még inkább élhető és szerethető településsé váljon.

Ennek érdekében nagyon sokan és nagyon szívesen vesznek részt a kijelölt feladatokban. Fontos, hogy a jövőben is minél többen aktív tevékenységet folytassanak és ezzel mintát mutatva a közösség többi tagjának egyre többen bekapcsolódjanak a közösségi munkába.

a.) a 3-7 pontban szereplő területeket érintő civil, egyházi szolgáltató és érdekvédelmi szervezetek, önszerveződések feltérképezése (pl. közfeladatot ellátó szervezetek száma közfeladatonként bemutatva, önkéntesek száma, partnerségi megállapodások száma stb.)

A civil szervezetek aktívak, sokszínű tevékenységeikkel járulnak hozzá településünk fejlődéséhez. Az Önkormányzat pályázati lehetőség biztosításával, a Civil-alapból segíti a szervezetek működését. Partneri viszony van a civil szervezetek és az önkormányzat között. Az együttműködésnek köszönhető az önkormányzati rendezvényeken, közösségi és kulturális programokon aktívan részt vesznek.

Civil szervezetek:

- Bogácsi SÍ-KER Sportegyesület
- Bogácsi Pávakörért Alapítvány
- Bogácsért Turisztikai Egyesület
- Lövészklub
- Polgárőr Egyesület
- Községi Sportkör
- Szent Márton Borrend
- Bogács Községért Közalapítvány
- Bogácsi Iskolás Gyermekekért Közalapítvány

b.) önkormányzati, nemzetiségi önkormányzati, egyházi és civil szektor közötti partnerség bemutatása

Helyben működő egyház a Római Katolikus Egyház, mellyel az önkormányzat kapcsolata kiváló. Az egyház által végzett beruházásokhoz, felújításokhoz az önkormányzat minden esetben pénzügyi támogatást nyújt. Településünkön nemzetiségi önkormányzat nem működik.

c.) önkormányzatok közötti, illetve térségi, területi társulásokkal való partnerség.

Településünk Önkormányzata a környező települések és Mezőkövesd Város Önkormányzatával kiváló partnerségi kapcsolatot ápol, közös fejlesztésekben, beruházásokban, programokban működünk együtt.

Községünk 2004. évtől tagja – 23 Mezőkövesdi kistérséghez tartozó településsel közösen - a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulásnak. A Társulás működésének célja és feladata:

- egyrészt, hogy biztosítsa a társulásban részt vevő települések összehangolt fejlesztését, közös területfejlesztési programok és projektek kialakítását, a fejlesztések megvalósítását szolgáló pénzalap létrehozását, a térség gazdasági fejlődésének előmozdítását,
- másrészt személyes gondoskodás keretében családgondozási és gyermekjóléti szolgálatot működtet,
- egészségügyi ellátás keretében szervezi a központi orvosi ügyeletet,
- szervezi az állati hulladékok gyűjtését és ártalmatlanítását
- az önkormányzati működés szakszerű ellátása keretében belső ellenőrzési feladatokat lát el-

Az Önkormányzati törvénytársulásokra vonatkozó szabályozásának változása miatt a Mezőkövesdi Többcélú Kistérségi Társulás 2013. január 1-től alakult újjá, céljai és feladatai nagymértékben nem változtak.

d.) a nemzetiségi önkormányzatok célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

Nemzetiségi Önkormányzat településünkön nem működik.

e.) civil szervezetek célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége

A község nyilvántartásában szereplő szervezetek aktívak, működésük folyamatos. A Téli Sport és Kulturális Egyesület valamint a Községi Sportkör célcsoportokkal kapcsolatos esélyegyenlőségi tevékenysége leginkább a gyermekekhez kapcsolható. Céljaik és feladataik között szerepel a gyermekek szabadidejének hasznos eltöltésére való törekvés, nevelésük, képzésük a sport területén.

A Polgárőr Egyesület kiveszi részét a rendezvények idején a rendezvények biztosításában, illetve a falu biztonságának növelése érdekében tevékenykedik, különös figyelemmel az egyedül élő, idős emberek biztonságára.

f.) for-profit szereplők részvétele a helyi esélyegyenlőségi feladatok ellátásában.

A for-profit szereplők főként a foglalkoztatás terén tudnak bekapcsolódni az esélyegyenlőségi feladatokba.

A társadalmi partnerség és együttműködés egyik eszköze a HEP Fórumok szervezése.

HEP Fórumok segítségével alakulhat ki a célcsoportok esélyegyenlőségi problémáinak a beazonosításában, a problémákra adekvátan válaszoló intézkedések megfogalmazásában, összehangolásában, valamint a HEP intézkedéseinek megvalósításában, megkönnyítve így az önkormányzatok esélyteremtő feladatainak ellátását.

9. A helyi esélyegyenlőségi program nyilvánossága

A Képviselő-testület által elfogadott Esélyegyenlőségi Programot Bogács honlapján elérhetővé tesszük a megvalósításban résztvevő szervezetek és a lakosság számára. A monitoring a lakosság, az elkészítésben bevont partnerek, a célcsoportok képviselői, a civil szervezetek képviselői, és a Polgármesteri Hivatal munkatársainak bevonásával történik.

a) a helyzetelemzésben meghatározott esélyegyenlőségi problémák kapcsán érintett nemzetiségi önkormányzatok, egyéb partnerek (állami vagy önkormányzati intézmények, egyházak, civil szervezetek, stb.) bevonásának eszközei és eljárásai a helyi esélyegyenlőségi program elkészítésének folyamatába

Az esélyegyenlőségi program előkészítésének folyamatában nagy hangsúly helyeződött a minél szélesebb körű adatgyűjtés megszervezésére.

Az előkészítésben együttműködő partnerek bevonásának módszere az online, illetve telefonos kapcsolattartásra épült, az egyes esélyegyenlőségi csoportokkal kapcsolatos problémák feltárására, majd az elkészült dokumentum-tervezet véleményezésére koncentrált.

Az esélyegyenlőségi program elkészítésébe bevont partnerek:

- Bogács Község Polgármestere
- az Önkormányzat Polgármesteri Hivatalának Jegyzője, dolgozói
- Mezőkövesdi Kistérségi Szociális Szolgáltató és Gyermekjóléti Központ
- Védőnő
- Bükkalja Általános Iskola
- Bagolyvár Óvoda

b) az a) pont szerinti szervezetek és a lakosság végrehajtással kapcsolatos észrevételeinek visszacsatolását szolgáló eszközök bemutatása.

Az a) pont szerinti szervezetek részére az esélyegyenlőségi program tervezete megküldésre került, írásban megtehették észrevételeiket.

c.) Bogács Község Önkormányzatának Esélyegyenlőségi Programja a Bogácsi Polgármesteri Hivatalban ügyfélfogadási időben bármikor a lakosok rendelkezésére áll, valamint az önkormányzat honlapján (www.bogacs.hu) közzétételre kerül, így a község teljes lakosságának hozzáférése biztosítottá válik a tervezett esélyegyenlőségi folyamatok, tevékenységek megismerésére, a megvalósítás folyamatos ellenőrzésére, javaslatok megtételére.

A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

1. A HEP IT részletei

A helyzetelemzés megállapításainak összegzése

Célcsoport	Következtetések	
	problémák beazonosítása rövid megnevezéssel	fejlesztési lehetőségek meghatározása rövid címmel
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők foglalkoztatása, munkanélküliség	Munkahelyteremtés vállalkozók, civilek bevonásával, közmunkaprogramba történő bevonás, képzési programok szervezése, állásbörze szervezése
	A szegregátumban élők életminősége, rossz lakhatási körülményeik	Pályázati lehetőségek felkutatása, amelyek támogatják a telepen élők lakáshoz jutását, meglévő lakásaik felújítását, a telep közművekkel való ellátását.
Gyermekek	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok hiánya	Szabadidős, kulturális programok, szakkör szervezése főleg a hátrányos helyzetű gyermekek részére az iskolában és a könyvtárban. Ifjúsági táborok szervezése.
	A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik támogatása	A Tanoda program további működtetése, a tanulmányok támogatásához ösztöndíj biztosítása
Nők	A szűrővizsgálatokon résztvevő nők száma alacsony	Széleskörű tájékoztatás, a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, a részvétel megszerzése, tanácsadások, konzultációk szervezése
Idősek	Az idősek elmagányosodása	Az idősek programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élet iránt, kirándulások szervezése
	Az idősek, egyedül élők gyakran válnak bűnözés áldozataivá	Rendőrség, polgárőrség fokozottabb jelenléte, térfigyelő kamerák bővítése
Fogyatékkal élők	Fürdő szolgáltatásainak igénybevétele akadályozott a fogyatékosok számára	A fürdő gyógymedencéjének akadálymentesítése
	Közütematási intézmények nem akadálymentesítettek	Az általános iskola és óvoda épületének akadálymentesítése

A beavatkozások megvalósítói

Célcsoport	Következtetésben megjelölt beavatkozási terület, mint intézkedés címe, megnevezése	Az intézkedésbe bevont aktorok és partnerek – kiemelve a felelőst
Romák és/vagy mélyszegénységben élők	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	Képviselő-testület, Polgármester, Jegyző, Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, vállalkozók, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermejjóléti Szolgálat, oktatási intézmények, célcsoport

	A településen lévő szegregátumban, telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, vállalkozók, célcsoportok
Gyermekek	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok szervezése	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, oktatási intézmény vezetője, pedagógusok, könyvtáros
	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik támogatása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, oktatási intézmény vezetője, pedagógusok
Nők	A nők szűrővizsgálatokon való részvételének biztosítása	Képviselő-testület, Polgármester , Védőnő, Házi orvos, célcsoport
	A nők munkába való visszatérésének elősegítése a 3 év alatti gyermekek elhelyezésének biztosításával	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Óvoda vezetője, Védőnő
Idősek	Az idősek elmagányosodása	Képviselő-testület, Polgármester , Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, Mezőkövesdi Kistérségi Szociális- és Gyermekjóléti Szolgálat, Bogácsi Turisztikai és Szolgáltató Nonprofit Kft., civil szervezetek, egyház, célcsoport
	Az idősek, egyedül élők bűnözéstől való megóvása	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Rendőrség, Polgárőrség, célcsoport
Fogyatékkal élők	Fürdő szolgáltatásainak igénybevétele fogyatékosok által	Képviselő-testület, Polgármester , Bogácsi Thermálfürdő Kft., vállalkozók
	Közütematási intézmények akadálymentesítése	Képviselő-testület, Polgármester , Jegyző, Intézmények vezető, dolgozói, vállalkozók

Jövőképünk

Olyan településen kívánunk élni, ahol a romák hozzájutnak a diszkriminációtól mentes életvitelhez és a munkalehetőségekhez. Fontos számunkra, hogy a mélyszegénységben élők élethelyzetén, életminőségén javítsunk. Kiemelt területnek tartjuk a gyerekek egészséges élethez, civilizált életkörülményekhez való jogának érvényesülését. Folyamatosan odafigyelünk az idősek biztonságára és egészségi állapotára.

Elengedhetetlennek tartjuk a nők esetén az azonos jogok figyelembe vételét.

Különös figyelmet fordítunk a fogyatékkal élők emberi méltóságának tiszteletben tartására.

Intézkedési területek részletes kifejtése

Intézkedés címe:	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Mélyszegénységben élők alacsony foglalkoztatása, munkanélküliség.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	munkanélküliek számának csökkentése, a foglalkoztatottak arányának javítása, rendszeres havi jövedelemmel a megélhetésük biztosítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	helyi vállalkozók bevonásával munkahelyteremtés, képzési programok szervezése, állásbörze szervezése, közfoglalkoztatási program további működtetése
Résztvevők és felelős	Polgármester, szociális ügyintéző,
Partnerek	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztálya, helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	foglalkoztatottak száma 8 osztálynál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma, felnőttoktatásban résztvevők száma Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a munkanélküliek részéről Kockázatkezelés: jól előkészített tájékoztatás
Szükséges erőforrások	Járási Hivatal Foglalkoztatási Osztályának támogatása, önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	A településen lévő szegregátumban, telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A szegregátumban élők rossz lakhatási körülményei, infrastruktúra további fejlesztése
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	a telepen élők életminőségének, lakhatásának javítása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	a telepen élők lakáshoz jutásának támogatása, a meglévő lakások komfortosabbá tételének támogatása, a telep közművekkel való ellátása
Résztvevők és felelős	Polgármester
Partnerek	családsegítő szolgálat
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	új építésű ingatlanok száma vezetékes ivóvíz- és szennyvízhálózatra csatlakozottak száma Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Saját erő hiánya Kockázatkezelés: részletfizetési lehetőség biztosítása
Szükséges erőforrások	állami támogatások (CSOK) igénybevétele, önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok szervezése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok hiánya
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A gyermekek a délutánt ne csavargással, szülői felügyelet nélkül töltsék, hanem képezzék magukat, kulturális programokon, szakkörön vegyenek részt
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Szabadidős, kulturális programok, szakkör, ifjúsági táborok szervezése, tanoda program további működtetése
Résztvevők és felelős	Polgármester, helyi iskola pedagógusai,
Partnerek	családsegítő, szülők, könyvtáros
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	kulturális programok száma, szakkörök száma tanoda programban részvevő gyermekek száma, szülők, gyermekek elégedettsége Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	pályázati források

Intézkedés címe:	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik támogatása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése szükséges, tanulmányaik támogatásához ösztöndíj biztosítása
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, fejlesztése, tanulmányok támogatása
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások szervezése, tanulmányok támogatása, ösztöndíj biztosítása
Résztvevők és felelős	Polgármester, iskolaigazgató, projektmenedzser
Partnerek	pedagógusok, szülők, könyvtáros
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. november Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	gyermekek, szülők elégedettsége Támogatásban részesülő gyermekek száma Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a gyermekek és a szülők részéről a fejlesztési lehetőségek iránt Kockázatkezelés: Jól előkészített tájékoztatás
Szükséges erőforrások	pályázati, önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	A nők szűrővizsgálatokon való részvételének biztosítása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Sok olyan nő van, aki nem jár rendszeres szűrővizsgálatra
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Széleskörű tájékoztatás a szűrővizsgálatokkal kapcsolatosan, hogy minden nő legyen tisztában a szűrések elhanyagolásának egészségügyi következményeivel
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A szűréseken való részvétel megszervezése, tanácsadások, konzultációk szervezése, a védőnő ez irányú képzésének és szűrések tárgyi feltételeinek biztosítása, lebonyolítása, a szűrésen feltárt problémák kapcsán további segítségnyújtás.
Résztvevők és felelős	Polgármester, védőnő
Partnerek	házi orvos
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	A programban résztvevő nők száma Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Érdektelenség a nők részéről Kockázatkezelés: Jól előkészített tájékoztatás
Szükséges erőforrások	pályázati források, önkormányzati források

Intézkedés címe:	Az idősök elmagányosodása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős emberek, főleg az egyedülállók kapcsolatai beszűkülnek, jellemző az elmagányosodás
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az elmagányosodás megelőzése, az idős emberek programokba történő bevonása, az érdeklődés felkeltése a közösségi élethez. A társadalmi, kulturális, civil életben való részvétel elősegítése.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Programok, kirándulások szervezése az idősök részére, a mindennapi klubszerű összefüggések létszámának bővítése
Résztvevők és felelős	Polgármester, szociális gondozó
Partnerek	családsegítő, könyvtáros, helyi vállalkozók
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Idős emberek elégedettsége Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	nincs
Szükséges erőforrások	önkormányzati források

Intézkedés címe:	Az idősök, egyedül élők bűnözéstől való megóvása
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Az idős emberek, főleg az egyedülállóak gyakran válnak bűnözés áldozataivá
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Az idősök ellen elkövetett bűnözés megelőzése, visszaszorítása, csökkenjen az idősök ellen elkövetett lopások, betörések száma
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A Rendőrség, polgárőrség fokozottabb jelenléte, a meglévő térfigyelő kamrák bővítése
Résztvevők és felelős	Polgármester, rendőrség, polgárőrség
Partnerek	családtagok
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Idősök emberek elégedettsége, Lopások, betörések számának csökkenése Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	anyagi erőforrás hiánya Kockázatkezelés: pályázati lehetőségek felkutatása
Szükséges erőforrások	önkormányzati forrás pályázati forrás

Intézkedés címe:	Fürdő szolgáltatásainak igénybevétele a fogyatékosok által
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	Fogyatékosok számára akadályozott a fürdő szolgáltatásainak igénybevétele, medencék igénybevétele még nem minden esetben biztosított számukra.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	A mozgásukban korlátozott személyek is használni tudják a medencéket, a szálláshelyeket, valamint az öltözőket.
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	A gyógymedence, a szálláshelyek és az öltözők akadálymentesítése
Résztvevők és felelős	Polgármester, fürdővezető,
Partnerek	fürdő dolgozói
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026. december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Fogyatékos, mozgáskorlátozott személyek elégedettsége, A Fürdővendégek számának emelkedése Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kivitelezési hibák Kockázatkezelés: rendszeres műszaki ellenőrzés
Szükséges erőforrások	pályázatok, önkormányzati forrás

Intézkedés címe:	Közoktatási intézmények akadálymentesítése
Feltárt probléma (kiinduló értékekkel)	A közoktatási intézmények – iskola és óvoda – még nem akadálymentesítettek.
Célok - Általános megfogalmazás és rövid-, közép- és hosszútávú időegységekre bontásban	Célunk, hogy az iskola és az óvoda épülete akadálymentesített legyen, ezzel a település összes közintézménye a fogyatékosok által is megközelíthető lesz
Tevékenységek (a beavatkozás tartalma) pontokba szedve	Pályázati lehetőségek feltárása az iskola épületének akadálymentesítésére. Az óvoda akadálymentesítése az épület korszerűsítése során biztosított lesz.
Résztvevők és felelős	Polgármester, intézményvezetők
Partnerek	intézményfenntartó (KLIK)
Határidő(k) pontokba szedve	Megvalósítás: 2026 december Fenntartás: 2029. augusztus
Eredményességi mutatók és annak dokumentáltsága, forrása (rövid, közép és hosszútávon), valamint fenntarthatósága	Szülők és a gyermekek elégedettsége Fenntartható
Kockázatok és csökkentésük eszközei	Kivitelezési hibák Kockázatkezelés: rendszeres műszaki ellenőrzés
Szükséges erőforrások	pályázatok, önkormányzati forrás

2. Összegző táblázat - A Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Terve (HEP IT)

3. melléklet a 2/2012. (VI. 5.) EMMI rendelethez

Intézkedés sorszáma	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
	Az intézkedés megnevezése	A helyzetelemzés következtetéseiben feltárt esélyegyenlőségi probléma megnevezése	Az intézkedéssel elérni kívánt cél	A célkitűzés összhangja egyéb stratégiai dokumentumokkal szakpolitikai stratégiákhoz	A cél kapcsolódása országos stratégiai dokumentumokhoz	Az intézkedés tartalma	Az intézkedés megvalósításának felelőse	Az intézkedés megvalósításának határideje	Az intézkedés eredményességét mérő indikátor(ok)	Az intézkedés megvalósításához szükséges erőforrások (humán, pénzügyi, technikai)	Az intézkedés eredményeinek fenntarthatósága	Önkormányzatok közötti együttműködésben megvalósuló intézkedés esetében az együttműködés bemutatása
I. A mélyszegénységben élők és a romák esélyegyenlősége												
1	Mélyszegénységben élők foglalkoztatásának javítása	A mélyszegénységben élő alacsony foglalkoztatási aránya, munkanélküliség	A munkanélküliek számának csökkentése, a foglalkoztatottak arányának javítása, rendszeres havi jövedelemmel a megélhetésük biztosítása	Pályázati dokumentáció	---	Helyi bevonásával munkahelyteremtés, képzési programok szervezése, állásbörze közfoglalkoztatási program további működtetése.	Polgármester	2026. 12. (csütörtök)	31. A foglalkoztatottak száma, a 8. osztálynál magasabb iskolai végzettséggel rendelkezők száma, felhőttoktatásban résztvevők száma	Járási Hivatali Foglalkoztatási Osztályának támogatása, iskolai önkormányzati forrás	Fenntartható	---
2	A településen lévő A szegregátumban, élők rossz lakhatási körülményei életminőségének, lakhatásának javítása	A szegregátumban, élők rossz lakhatási körülményei életminőségének, lakhatásának javítása	A településen élők életminőségének, lakhatásának javítása	Településfejlesztési terv, helyi rendeletek	---	A településen élők lakáshoz jutásának támogatása, a meglévő lakások komfortosabbá tételének támogatása, a településsel való ellátása	Polgármester	2026. 12. (csütörtök)	31. A új építési állami ingatlanok száma, támogatások a vezetékes ivóvíz-igénybevételre, és szennyvízhálózatra csatlakozottak száma,	Állami támogatások, önkormányzati forrás	Fenntartható	---
II. A gyermekek esélyegyenlősége												
1	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok szervezése	A gyermekek tanórán kívüli tevékenysége, szabadidős programok hiánya	A gyermekek életmódjának, szülői felügyelet nélküli töltésének, kulturális programokon, szakkörön, versenyeken részt.	Pályázati dokumentáció	---	Szabadidős, kulturális programok, szakkör, ifjúsági táborok szervezése,	Polgármester	2026. 12. (csütörtök)	31. A kulturális programok száma, szakkörök száma, szülők, gyermekek elégedettsége	önkormányzati forrás	Fenntartható	---
2	A hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik	A hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek fejlesztése, tanulmányaik	A hátrányos és hátrányos helyzetű gyermekek felzárkóztatása, fejlesztése,	Pályázati dokumentáció	---	Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások szervezése, felévente támogatás minden általános iskolás középiskolás és	Polgármester	2026. 12. (csütörtök)	31. támogatásban részesülő gyermekek száma, a gyermekek, szülők elégedettsége	önkormányzati forrás	Fenntartható	---

támogatás	támogatás biztosítása	tanulmányok támogatása	Pályázati adokumentáció	---	felsőfokú iskolában tanuló gyermek számára				
III. A nők esélyegyenlősége									
1	A nők olyan nő van, akik szűrvizsgálatokon nem jár rendszeres tájékoztatás való részvételének szűrvizsgálatra. biztosítása	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás. Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Pályázati adokumentáció	---	A szűréseken való részvétel megszervezése, tanácsadások, konzultációk szervezése, a szűrésen feltárt problémák kapcsán további segítségnyújtás.	2026. 12. (csütörtök)	31. A résztvevők száma	önkormányzati forrás	Fenntartható
IV. Az idős esélyegyenlősége									
1	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Pályázati adokumentáció	---	Programok, kirándulások szervezése az idős emberek részére	2026. 12. (csütörtök)	31. A résztvevők száma, források az idős emberek elégedettsége	önkormányzati forrás	Fenntartható
2	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Pályázati adokumentáció	---	A Rendőrség fokozottabb jelenléte, a meglévő térfigyelő kamrák bővítése	2026. 12. (csütörtök)	31. Lopások, betörések számának csökkenése Idős emberek elégedettsége,	önkormányzati forrás	Fenntartható
V. A fogyatékkal élők esélyegyenlősége									
1	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Az idős emberek, az egyedülállóak kapcsolatai beszükülnek, jellemző programokba az elmagányosodás.	Pályázati adokumentáció	---	A gyógymenedence, a szálláshelyek és az öltözők akadálymentesítése	2026. 12. (csütörtök)	31. A fürdővendégek számának emelkedése Fogyatékos, mozgáskorlátozott személyek elégedettsége,	önkormányzati forrás	Fenntartható
2	Közköztársasági intézmények akadálymentesítése és óvoda – még nem építette	A közoktatási intézmények – iskolák és az óvoda – még nem építette	Pályázati adokumentáció	---	Pályázati lehetőségek feltárása az iskola épületének	2026. 12. (csütörtök)	31. Szülők és gyermekek elégedettsége	önkormányzati forrás	Fenntartható

		akadálymentesítettek.akadálymentesített legyen, ezzel a település összes közintézménye a fogyatékkal élők által megközelíthető lesz.				akadálymentesítésére. Az óvoda akadálymentesítése az épület korszerűsítése során biztosított lesz.					
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Megvalósítás

3.1 A megvalósítás előkészítése

Önkormányzatunk az általa fenntartott intézmények vezetői számára feladatul adja és ellenőrzi, a településen működő nem önkormányzati fenntartású intézmények vezetőit pedig partneri viszony során kéri, hogy a Helyi Esélyegyenlőségi Programot valósítsák meg, illetve támogassák.

Önkormányzatunk azt is kéri intézményeitől és partnereitől, hogy vizsgálják meg, és a program elfogadását követően biztosítsák, hogy az intézményük működését érintő, és az esélyegyenlőség szempontjából fontos egyéb közszolgáltatásokat meghatározó stratégiai dokumentumokba és iránymutatásokba épüljenek be és érvényesüljenek az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó azon kötelezettségek, melyek az önkormányzat Helyi Esélyegyenlőségi Programjában részletes leírásra kerültek.

Önkormányzatunk elvárja, hogy intézményei a Helyi Esélyegyenlőségi Program Intézkedési Tervében szereplő vállalásokról, az őket érintő konkrét feladatokról intézményi szintű akcióterveket és évente cselekvési ütemterveket készítsenek.

Önkormányzatunk a HEP kidolgozására és megvalósítására, továbbá értékelésére, ellenőrzésére és az ennek során nyert információk visszacsatolására, valamint a programba történő beépítésének garantálására Helyi Esélyegyenlőségi Programért Felelős Fórumot hoz létre és működtet.

A fentiekkel kívánjuk biztosítani, hogy az HEP IT-ben vállalt feladatok településünkön maradéktalanul megvalósuljanak.

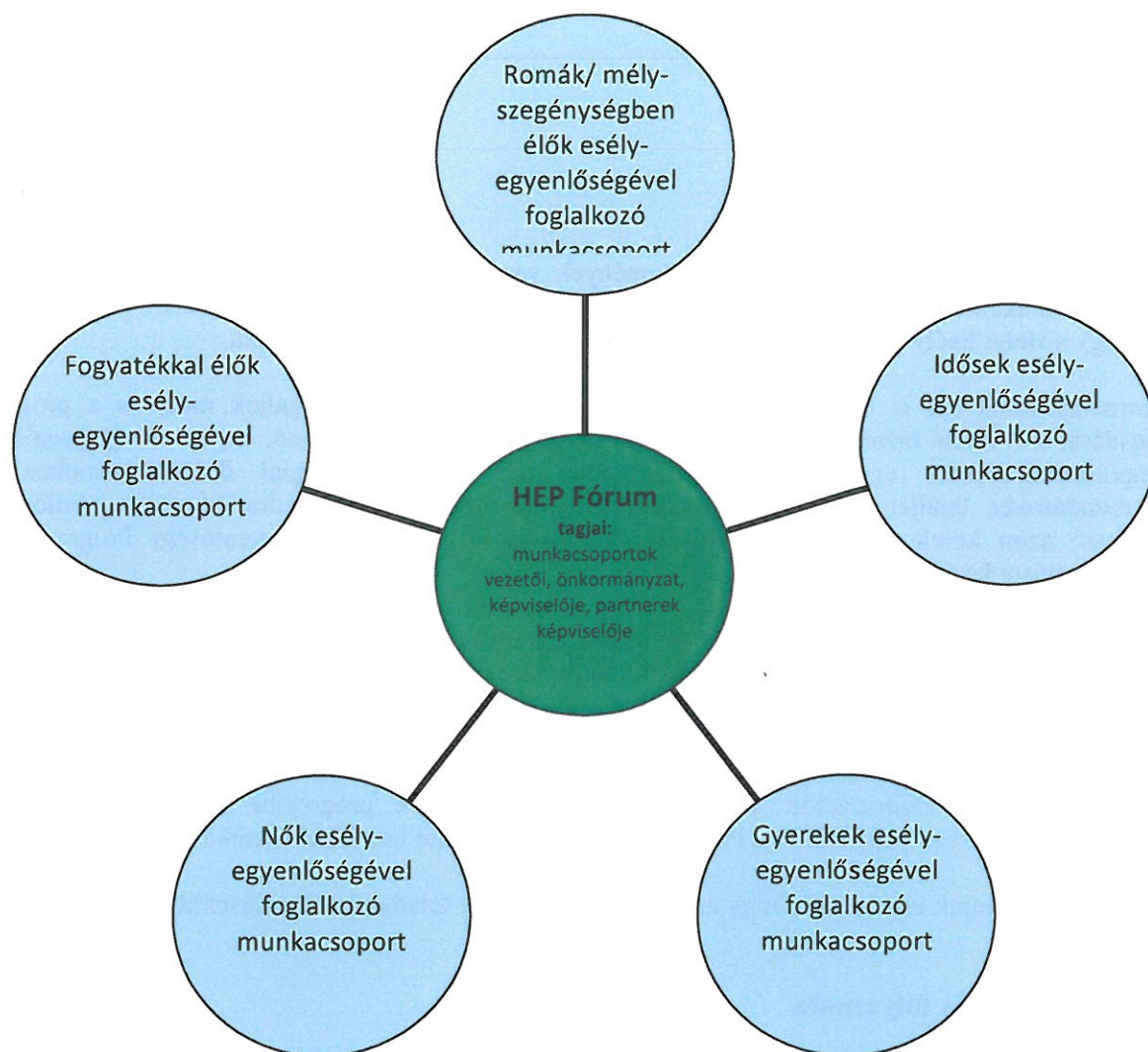
3.2 A megvalósítás folyamata

A Helyi Esélyegyenlőségi Programban foglaltak végrehajtásának ellenőrzése érdekében HEP Fórumot hozunk létre.

A HEP Fórum feladatai:

- az HEP IT megvalósulásának figyelemmel kísérése, a kötelezettségek teljesítésének nyomon követése, dokumentálása, és mindezekről a település képviselő-testületének rendszeres tájékoztatása,
- annak figyelemmel kísérése, hogy a megelőző időszakban végrehajtott intézkedések elősegítették-e a kitűzött célok megvalósulását, és az ezen tapasztalatok alapján esetleges új beavatkozások meghatározása
- a HEP IT-ben lefektetett célok megvalósulásához szükséges beavatkozások évenkénti felülvizsgálata, a HEP IT aktualizálása,
- az esetleges változások beépítése a HEP IT-be, a módosított HEP IT előkészítése képviselő-testületi döntésre
- az esélyegyenlőséggel összefüggő problémák megvitatása
- a HEP IT és az elért eredmények nyilvánosság elé tárása, kommunikálása

Az esélyegyenlőség fókuszban lévő célcsoportjaihoz és/vagy kiemelt problématerületekre a terület aktorainak részvételével tematikus munkacsoportokat alakítunk az adott területen kitűzött célok megvalósítása érdekében. A munkacsoportok vezetői egyben tagjai az Esélyegyenlőségi Fórumnak is, a munkacsoportok rendszeresen (minimum évente) beszámolnak munkájukról az Esélyegyenlőségi Fórum számára. A munkacsoportok éves munkatervvel rendelkeznek.



A HEP Fórum működése:

A Fórum legalább évente, de szükség esetén ennél gyakrabban ülésezik.

A Fórum működését megfelelően dokumentálja, üléseiről jegyzőkönyv készül.

A Fórum javaslatot tesz az HEP IT megvalósulásáról készített beszámoló elfogadására, vagy átdolgoztatására, valamint szükség szerinti módosítására.

A HEP Fórum egy-egy beavatkozási terület végrehajtására felelőst jelölhet ki tagjai közül, illetve újabb munkacsoportokat hozhat létre.

A HEP Fórumok javasolt összetétele:

Tagok

- a település polgármestere,
- a település/közös önkormányzatok jegyzője,
- helyi nemzetiségi önkormányzatok vezetői,
- beavatkozási területekhez kapcsolódó önkormányzati bizottságok képviselői,
- helyi/térégi releváns közszolgáltató intézmények képviselői,
- meghatározó helyi/térégi gazdasági szereplők, munkáltatók képviselői,

- 2 000 fő lakosságszám feletti települések esetében a Szociálpolitikai Kerekasztal képviselői,
- helyi jelzőrendszeri felelős,
- a településen működő - a HEP célcsoportjai kapcsán érintett - civil szervezetek és egyházak képviselői,
- A HEP intézkedési tervében szereplő intézkedések végrehajtásáért felelős intézmények, szervezetek képviselői,
- a település HEP referense,
- a rendvédelmi és közbiztonsági szervezetek képviselői,
- egyéb tagok (pl. tapasztalati szakértőként valamely célcsoportban érintett személy, vagy a településen aktív szerepet vállaló személyek).

Állandó meghívottak

- a település képviselő-testületének tagjai,
- az illetékes esélyegyenlőségi mentor,
- tankerületi központ képviselője,
- környező települések önkormányzati szereplői,
- járási jelzőrendszeri tanácsadó,
- egyéb meghívottak (járási hivatalok beavatkozási területekhez és célcsoportokhoz kapcsolódó szervezeti egységeinek képviselői, térségi felzárkózási programok képviselői).

3.3 Monitoring és visszacsatolás

A Helyi Esélyegyenlőségi Program megvalósulását, végrehajtását a HEP Fórum ellenőrzi, és javaslatot készít a HEP szükség szerinti aktualizálására az egyes beavatkozási területek felelőseinek, illetve a létrehozott munkacsoportok beszámolóinak alapján.

3.4 Nyilvánosság

A program elfogadását megelőzően, a véleménynyilvánítás lehetőségének biztosítása érdekében nyilvános fórumot hívunk össze.

A véleményformálás lehetőségét biztosítja az Helyi Esélyegyenlőségi Program nyilvánosságra hozatala is, valamint a megvalósítás folyamatát koordináló HEP Fórum első ülésének mihamarabbi összehívása.

A nyilvánosság folyamatos biztosítására legalább évente tájékoztatjuk a program megvalósításában elért eredményekről, a monitoring eredményeiről a település döntéshozóit, tisztségviselőit, az intézményeket és az együttműködő szakmai és társadalmi partnereket képviselőit.

A HEP Fórum által végzett éves monitoring vizsgálatok eredményeit nyilvánosságra hozzuk a személyes adatok védelmének biztosítása mellett. A nyilvánosság biztosítására az önkormányzat honlapja, a helyi média áll rendelkezésre. Az eredményekre felhívjuk a figyelmet az önkormányzat és intézményeinek különböző rendezvényein, beépítjük kiadványainkba, a tolerancia, a befogadás, a hátrányos helyzetűek támogatásának fontosságát igyekszünk megértetni a lakossággal, a támogató szakmai és társadalmi környezet kialakítása érdekében.

3.5 Kötelezettségek és felelősség

Az esélyegyenlőséggel összefüggő feladatokért az alábbi személyek/csoportok felelősek:

A Helyi Esélyegyenlőségi Program végrehajtásáért az önkormányzat részéről a Polgármester felel.:

- Az ő feladata és felelőssége a HEP Fórum létrejöttének szervezése, működésének sokoldalú támogatása, az önkormányzat és a HEP Fórum közötti kapcsolat biztosítása.
- Folyamatosan együttműködik a HEP Fórum vezetőjével.
- Felelősségi körébe tartozó, az alábbiakban felsorolt tevékenységeit a HEP Fórum vagy annak valamely munkacsoportjának bevonásával és támogatásával végzi. Így
 - o Felel azért, hogy a település minden lakója és az érintett szakmai és társadalmi partnerek számára elérhető legyen a Helyi Esélyegyenlőségi Program.
 - o Figyelemmel kíséri azt, hogy az önkormányzat döntéshozói, tisztségviselői és intézményeinek dolgozói megismerik és követik a HEP-ben foglaltakat.
 - o Támogatnia kell, hogy az önkormányzat, illetve intézményeinek vezetői minden ponton megkapják a szükséges felkészítést és segítséget a HEP végrehajtásához.
 - o Kötelessége az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben meg tennie a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményezni, és a jogsértés következményeinek elhárításáról intézkedni

A HEP Fórum vezetőjének feladata és felelőssége:

- a HEP IT megvalósításának koordinálása (a HEP IT-ben érintett felek tevékenységének összehangolása, instruálása),
- a HEP IT végrehajtásának nyomon követése,
- az esélyegyenlőség sérülésére vonatkozó esetleges panaszok kivizsgálása az önkormányzat felelőssével közösen
- a HEP Fórum összehívása és működtetése.

A település vezetése, az önkormányzat tisztségviselői és a települési intézmények vezetői

- felelősek azért, hogy ismerjék az egyenlő bánásmódra és esélyegyenlőségre vonatkozó jogi előírásokat, biztosítsák a diszkriminációmentes intézményi szolgáltatásokat, a befogadó és toleráns légkört, és megragadjanak minden alkalmat, hogy az esélyegyenlőséggel kapcsolatos ismereteiket bővítő képzésen, egyéb programon részt vegyenek.
- Felelősségük továbbá, hogy ismerjék a HEP IT-ben foglaltakat és közreműködjenek annak megvalósításában.
- Az esélyegyenlőség sérülése esetén hivatalosan jelezzék azt a HEP IT kijelölt irányítóinak.
- Az önkormányzati intézmények vezetői intézményi akciótervben gondoskodjanak az Esélyegyenlőségi Programban foglaltaknak az intézményükben történő maradéktalan érvényesüléséről.

Szükséges továbbá, hogy a jogszabály által előírt feladat-megosztás, együttműködési kötelezettség alapján a települési önkormányzattal kapcsolatban álló szereplők ismerjék a HEP-et, annak megvalósításában aktív szerepet vállaljanak.

3.6 Érvényesülés, módosítás

Amennyiben a **kétévente előírt** – de ennél gyakrabban, pl. évente is elvégezhető - **felülvizsgálat** során kiderül, hogy a HEP IT-ben vállalt célokat nem sikerül teljesíteni, a HEP Fórum 30 napon belül jelentést kér a beavatkozási tevékenységek korrekciójára, kiegészítésére vonatkozó intézkedési tervjavaslatát annak érdekében, hogy a célok teljesíthetők legyenek.

Az HEP IT-t mindenképp módosítani szükséges, ha megállapításaiban lényeges változás következik be, illetve amennyiben a tervezett beavatkozások nem elegendő módon járulnak hozzá a kitűzött célok megvalósításához.

Az egyenlő bánásmód elvét sértő esetekben az HEP IT végrehajtásáért felelős személy megteszi a szükséges lépéseket, vizsgálatot kezdeményez, és intézkedik a jogsértés következményeinek elhárításáról.

4. Elfogadás módja és dátuma

I. Bogács község Helyi Esélyegyenlőségi Programjának szakmai és társadalmi vitája megtörtént. Az itt született észrevételeket a megvitatást követően a HEP Intézkedési Tervébe beépítettük.

II. Ezt követően Bogács Község Képviselő-testülete a Helyi Esélyegyenlőségi Programot (melynek része az Intézkedési Terv) megvitatta és 126/2024 (VIII.29.) számú határozatával elfogadta.

Csatolt melléklet:

- a képviselő-testület elfogadó határozatának kivonata

Dátum: Bogács, 2024. augusztus 29.


Csendesné Farkas Edit
polgármester



